

د خپل چارپېر چل د افسو ناکو واقعاتو
او مختلفو کردارونو سبق آموز تاثرات ---

افسانه

کٔ

حقیقت ---؟

(لنډې قصې)

موسیٰ گل گل

دکتاب نوم: افسانہ کٔ حقیقت۔۔۔؟

لیک: موسیٰ گل گل بونہر

صنف: افسانہ

د چاپ کال: 2012ء

پرپس:

شمیر:

بیعه:

کمپوزنگ: فقیر شاہ فقیر او سلیمان کامل مردان

سرپانہ: شعب صادق مردان

پروف ریڈنگ: نواز یوسفزے لیکچرار پپنور پوهنتون

د لیکونکی درک: پیر بابا بھائی کلے بونہر

فون 0346 9808102

خپرونکی:

(1) پښتو ادبی ټولنه پیر بابا، (2) سالار پښتو ادبی ټولنه بونہر،

(3) پټ پښتو ادبی جرگه (رېجټرډ) مردان، (4) قلم قافله تنگے

چار سده۔

دموند لودرک:

یونیورسټی بُک اېجنسی پپنور، وېژن بُک پی. ار. سی

مارکېټ مردان، محمود بُک اېجنسی سوارپی، یحیٰ بُک اېجنسی او

پاکستان بُک سپلر پیر بابا بونہر۔

شمبر فہرست مخ

- (1) پېژنگلو نواز یوسفزے
- (2) موسیٰ گل افسانې پروفیسر ڈاکٹر سلمیٰ شاہین
- (3) خاطرات شمس بونہرے اہلوکپت
- (4) د موسیٰ گل ہخہ سیدہ حسینہ گل
- (5) افسانہ کۂ حقیقت۔۔۔؟ ڈاکٹر رحیم خان افتاب اہلوکپت
- (6) یو بنہ اصلاحي ہخہ مبارث ہمدرد
- (7) د موسیٰ گل ادبی ژوند ماسٹر حیدر علی
- (8) خپلې خبرې
- (9) افسانہ د تاریخ په ائینه کېنې
- (10) د مغرب هوا
- (12) کبمرې والا مابائیل
- (13) ترون
- (14) عشره مبشره
- (15) بن
- (16) یو هلک۔۔ دوه جینکی
- (17) نیمگرے اختر

- (18) صرف فیس
- (19) رب مو پہ خپلہ تورہ غُخ کرہ
- (20) ار مانو نہ
- (21) ورک منزل
- (22) مِراوے گل
- (23) لِرزان
- (24) مقدمہ
- (25) دروغنتون نہ تر بیت المال پورے
- (26) سؤرہ
- (27) دماہنام تیرے
- (28) نیازبین زوے
- (29) بیگار
- (30) خونِ مہ مہنام
- (31) د اللہ بندہ
- (32) شخرہ
- (33) اللہ والا

پېژندگلو

نوم	موسیٰ گل گل خوم د ملوک خوم د بونیروی
پته	بهائی کلے پیر بابا بونیر
د زیږون نېټه	۳م جون ۱۹۶۷ء
تعلیم	MA ' F Sc
فنی تعلیم	الېکټرېشن، شاپ هېنډ، ټائپ، کمپیوټر
پارټ ټائم شغل	مېډیکل سټور ۱۹۸۲ نه ۱۹۸۵ء پورې
	الېکټرانکس ورکس ۱۹۸۵ء نه ۱۹۸۷ء پورې
	فوټو گرافکس ورکس ۱۹۸۸ء نه ۱۹۸۹ء پورې
	بیمه افس ۱۹۹۰ء
	اخبار کښې بطور کلیگرافر ۹۱-۱۹۹۰ء
	فرنټیر شوگر ملز تخت بهایی مردان ۱۹۹۱ء
	سرکاری ملازمت: DC افس بطور کلرک ۱۹۹۲ء تا ۱۹۹۴ء
	سول کورټ: جونیئر سکیل سټینوگرافر ۱۹۹۴ء ۲۰۰۰ء
	سپشن کورټ: سنیئر سکیل سټینوگرافر ۲۰۰۰ء تا حال
مشغله:	لیک لوست
	ادبی دنیا ته راتگ ۱۹۷۹ء

خوبش ادبی صنف افسانہ ، ہائیکو

اولاد خُامن: وقاص، معاذ، سعد، عزیر

لونیہ: سُمیہ ، اسما گل ، نائلہ گل، روحیلہ

ادبی خوکی

جنرل سبکتر پښتو ادبی ټولنه پیر بابا

زده ژبې: پښتو، اردو، انگریزی، عربی

☆☆☆☆

تأثرات

☆ د هغې عظیمې هستې په نامه چې رب کریم ئې خپل کلام کښې
د اخلاقو صفت کړې دے۔

☆ د مولانا محمد الیاس په نامه چا چې د اُمتِ محمدیه د اصلاح
دپاره د پېغمبر مشن په یو پُر امن طریقه د دنیا گټ گټ ته ورسولو۔

☆ د خپل پلار ملوک اعوان او ترور زرینه اعوان په نامه چا چې
زما د ښه تعلیم لپاره ډېرې کړمې وز غلملې او ماله ئې ډېره مینه راکړه،
د سس دعاگانو چینې وې خو وچې شوې!!!

☆ د هر هغه واکمن په نوم څوک چې خپل قلم، ژبه، لاس او پښه د
حق او انصاف د مرستې او ظلم او نا انصافی په ضد استعمالوی۔

☆ د نور فاؤنډېشن UK ”لائن کلب نوبنار“ او ”کنټو منټ بورډ
نوبنار“ د هغه ټولو مخلصو همکارانو په نوم چا چې د ځان ځانی او د
لالچ په دې ننی دور کښې Free Kidney Dialysis سنټر قائم کړې
دے او د سؤنو د پختورېدو مریضانو ته ئې د مرگ او ژوند په کړکېچ
کښې اډانه ورکړې ده۔

د موسیٰ گل گل افسانہ

د موسیٰ گل گل پہ افسانو مې نظر تېر کړو، لنډې ولې په تول پوره دی په چاپ به ئې یقیناً د پښتو جولی درنه شی، لوستونکی به ترې خوند او مزې سره سره سبق او پوهه هم ترلاسه کړی ځکه چې موسیٰ گل گل په خپل لیک کښې اکثر خپل چاپېر چل ته کتلی دی او چې څه ئې هم مخې ته ورغلی دی هغه ئې په ښه افسانوی انداز کښې بیان کړی دی او هم دا د یو سترگه ور لیکوال خوبی وی چې کوم قسم خامی هغه په خپله معاشره کښې وینی هغه نه صرف د قام وگړو ته مخې ته کوی بلکې خبردار ئې هم کوی او بیا په دغه کښې چې څه بد مخې ته راځی چې د هغو په نتیجو ئې هم خبر کړی بس د یو لیکوال ذمه واری تر دې پورې وی او هم دغه حق موسیٰ گل گل په خپل لیک کښې ادا کړی دی۔

زه لاس په دعایم چې د گل صېب لیک دې د کلی اولس او قوم د پاره ګټه ور ثابت شی۔ آمین۔

پروفیسر ډاکټر سلمیٰ شاهین

ډائریکټر بس پښتو اکېډمی پېښور

۲۲ م مارچ ۲۰۱۲ء

خاطرات

ادبی لیک اسان کار نه دی. د شعور خاوندان چې خومره د خپل چاپېر چل سره اشنایی لری دومره بڼه لیک کولې شی چې دغه لیک په لوستونکو کښې بیا د وئیلو او لیکلو توان پیدا کوی ولې هره خبره جرات غواړی چې لیکونکې د ټولنې په مختلفو اړخونو نظر سره سره په ځان هم نظر ولری نو لیک به ئې فائده مندوی.

د فرانس لیکوال RUSSO د خپلو جر مونو په خپله قبلونه کوی ولې مونږ خپلو غلطو منلو ته تیار نه یو او نه په پوزه مچ پرېږدو. مونږ له غلطی منل پکار دی او د دې غلطو اعاده نه ده پکار.

دا منم چې پښتنو کښې ډېر بڼه لیکوالو د افسانو لیک کړې دی ولې نننی دور کښې دې صنف ته ډېره کمه توجه ورکړې شوې ده. په کومه ژبه کښې چې نثر لیکونکی کم وی نو هغه پرمختګ نه شی کولې.

افسانه په اصل کښې د ټولنیز ژوند د حقیقت د بیانولو نوم دی چې موسی گل گل هم د دغو حقیقتونو په خپل تخیل کښې د ادراک هڅه کړې ده. هغه ئې بیان کړی دی او په لیک کښې راوستې دی.

د موسی گل گل موجوده افسانې ابتدایی لیک دی. دا قلم او فکر روان ساتل پکار دی او د ده حوصله افزایی کول د ادب سره مینه

د دۀ په لیک کښې به تاسو ته یو سکون، خوند او نورو لیکوالو ته ډېر څه پند پوهه په لاس راشي او په چا چې تېریزی هغه ته به د مبارزې لاره خلاصه شي.

د او سنی دور بنځې په دې منطقه کښې قابل رحم او قابل توجه دی چې موسی کل کل خپلو افسانو "بن"، "یوهلک = دوه جینکی"، "طلاق یا مرگ" او "سوره" کښې د دوی د احساساتو څرگندونه په خپله ژبه کښې ډېر په ژور انداز کښې کړې ده.

زۀ د دوی فکر، مبارزې او د لیک هنر ته په درنه سترگه کورم.

شمس بونیری اېلېو کېټ

هایی کورټ

۱۳م اپریل ۲۰۱۲ء

د موسی کگل کل هڅه

څه موده وړاندې راته موسی کگل کل خپلې افسانې راو لېږلې چې لیک پرې وکړم. ډېرې ورځې خوراسره دغه رجسټر په الماری کېښې سنبال پروت وه، د مصرفیاتو له کبله مې د دې نه ځان خلاصول نه غوښتل ولې چې د موسی کگل کل مینه محبت، د خپلې ژبې د ادب سره د دې خبرې غوښتنې کولې چې د هغه په دې ټولو لیکونو دې زه یو بشپړ نظر واچوم او خپله رایې پرې لیکلې ښکاره کړم. د دې د پاره ما څه وخت ضرور واخسته خو د فراغت وخت مې ورته راپېدا کړو او نن د موسی کگل کل لیکونه زما مخې ته پراته دی.

افسانه د نثري ادب یو ګران او مشکل صنف دی چې د ډېرې مطالعې نه پس یو لیکونکي د یوې ښې افسانې لیکلو جوګه کوی. --- ما هم ښاغلی ته د افسانې د خورې ورې مطالعې بلنه ورکړې وه. د افسانو ډېرې مجموعې مې ورته په ګټه کړې وې خو د هر لیکونکي خپل استعداد او وس وی. په هر حال اوس به راشو د ښاغلي دې افسانوي لیکونو ته چې په ډېره مینه ئې زموږ د امروزه ژوند سره تړلې پېښې او واقعات قلمبند کړي دي. د ټولو لیکونو موضوعات themes ئې زموږ د کلی اولس، د پښتنو د روایاتو، دود دستور او

سماجي ژوند هاغه پېښې او کړمې دي چې بناغلي موسی کله گل ورته په ډېره هنري زاويه کتنه کړې ده.

د موسی کله گل افسانې د خپلو موضوعاتو په اعتبار سره د معاشري د پاره اصلاحي رنگ لري چې هغه د انساني ژوند سره تړلې پېښې او حادثې دي چې بناغلي ليکوال د خپلې خورې ورې مشاهدې او مطالعې په اساس د خپل هنر په نازکو گټو لکه د ملغلرو د امېل قط په قط لړۍ لړۍ پيښلي دي او لوستونکي ترې نه ډېر خوند او مزه اخلي.

”د مغرب هوا“ د دې کتاب د سر افسانه ده چې اغاز ئې ليکوال په ډېر خوندور رنگ کښې بيان کړې دۍ. د سپرلي د موسم يو په زړه پورې انځورگري پکښې شوې ده چې د قاري نظر او احساس دواړه د ليکوال د منظر نگاري قائله شي خو د دې منظر نه پس چې د افسانې کوم واقعات او کردارونه رامنځ ته کيږي، د يوې ناڅاپي پېښې په غم د افسانې ماحول جوړوي او زر د دې لنډې افسانې انجام ته قاري په يو ټوپ رسي او هلته يوه حېرانوونکې دنيا رنگ بدلوي، د قاري هاغه غم چې د پېښې په راتلو ئې محسوس کړې وي يو داسې دستور او ټوقې ته مخامخ کيږي چې نه د پښتنو د دستور او کلتور برخه ده او نه د اسلام. بيا يو دم د افسانې د نوم... د مغرب هوا... د انجام نه قاري د دې افسانې تر نتيجه رارسېدلې وي. او د خپل زړه ناقراره درزا ئې په ځامې شومې وي... نو زما په خيال هر څو که دغه افسانه د

خپل ورکوټی وجود سره سره د دې کتاب د سر افسانو کښې شامله ده خو د تلو سې او حېراني نه ډکه... اثر ناکه افسانه ده.

د پېښې په لحاظ سره د ښاغلي ليکوال تعلق د عدالت کچرې سره دې نو ځکه په داسې ځايونو کښې روزانه داسې ډېرې پېښې او حادثې د انسان ذهن ته راځي چې د هغه په ذهن او خيال خپل نه وړانډونکي چاپي ټول عمر ساتي او بيا د پښتنو ژوند هم د داسې لاندو کونجو نه ډک دې چې عدالت او کچرې ته تگ د دوی د ژوند يوه برخه ده... نو د دې کتاب ډېرې افسانې داسې حادثې او پېښې لري چې ماحول پکښې د عدالت او کچرو دې... مسئلې پکښې د پښتنو د اولسي ژوند سره تعلق ساتونکي هاغه انساني رويې دي چې د نن د پښتون د پاره ئې ډېرې مسئلې راپېدا کړې دي... د ډېران د گټلو د پاره خپل پټې خرڅول خو د نن پښتون د عزت مسئله جوړه شوې ده - دغه رنگ په خپلو کښې د بنمنۍ تربگنۍ ساتل په پوله پټي ډز ډوز د نن د بدبخته پښتون قام هاغه لويه المينه ده چې د ماضي تاريخ ئې هم د دې نه ډک دې - د حال مېدان کښې ئې هم دغه ستونځې په نظر راځي او د مستقبل تاريخ ته ئې هم څه خاصه نوره تياري نه ښکاري، نو چې ليکوال په کومه ټولنه کښې اوسي د کوم دود دستور سره روان وي، د هغه په ليک د هغه په فکر د هغې خدو خال واضحه ښکاري.

ښاغلي موسی کل گل د خپلو زياتو افسانو موضوعات د پښتنو

هم دغه جنگ جلد، د دښمنو تر بگنو واقعي او حادثي جوړ کړي دي او خپلو لوستونکو ته يې وړاندې کوي۔

”رب مو په خپله توره غځ کړه“ د دې افسانې ماحول، واقعات او کردارونه هم زمونږ د ټولنيز ژوند سره ډېر الد بلد دي۔۔۔۔ د سردارو ترور۔۔۔۔ پټې پټې گنگو سې۔۔۔۔ د بښځو د نفسياتو يوه برخه ده په دې افسانه کښې د سردارو ترور کردار چې ليکوال په کوم هنر راروان کړې دې او وخت په وخت يې د دې د کردار نه کوم کار اخستې دې هغه د ستاينې وړ دې۔ يوه بله لويه الميه چې د نن پښتون او پښتونخوا سره مخ ده، د دهشت گردۍ۔۔۔۔ د دهشت گردۍ پېښې او واقعات هسې

خو په هر ځاي کښې کيږي خو زمونږ تانې، کچري او د پوليسو ځوکي د دې نه زياتې متاثره وي، د دې افسانې انجام کښې هم د دغسې د يوې حادثې ذکر دې چې زمونږ د بدنصيبو او الميو يو حقيقي شکل دې۔

”ورک منزل“ د دې کتاب يوه بله په زړه پورې افسانه ده چې د انساني غربت، تنگدستۍ، خواري، نېستۍ يوه پرله پسې د زړه چاودون قيصه ده۔۔ په دې قيصه کښې د اسلم کردار د خپلې غريبۍ د لاسه تنگ خو د منزل د لټون لېونتوب يې مل وه او د خپل ژوند د بڼه کولو يو خوب يې ليدو۔ دغه حالاتو سره په ډغره راروان د افسانې په واقعاتي تاثر خور ورليده شى خو د اسلم د يو تنور والا د قتل د جرم په

ثبوت کښې عمر قېد شی نو دا افسانه هم د خپلې روانې او سادګۍ په سبب د ډېرو انساني مسئلو یو تصویر جوړوی.

لنډه دا ده چې د بناغلي موسیٰ گل گل ټولې افسانې اگر چې د رومانیت او روایتی عشق و محبت نه لږې لږې دی خو هغه د نن انسان سره مینه لری، د انسان د ژوند او ترقۍ سره محبت کوی، د انسان د اصلاح ئې تر ډېره حده خپله هڅه کړې ده، هم د دغه محبت په وجه به د یوې لویې مینې معراج ګټی. د دې سره

سره چې د نن انسان کومې المیې او مسئلې دی هغې ته د اظهار جامه ورکوی. هغه په خپل هنر کښې رابښکاره کوی، هم دغه د یو لیکوال مقصد پکار دی.

الله تعالیٰ دې وکړی چې په راتلونکې وخت کښې بناغلي موسیٰ گل گل د یو کامیاب افسانه نگار مقام خپل کړی. زه ئې دې زیار ته د قدر په سترګه ګورم.

سیده حسینه گل

۴م اپریل ۲۰۱۲ء مردان

افسانه کټه حقیقت --- ز ما نظر کښې

د موسیٰ گل گل صېب کتاب ”افسانه کټه حقیقت ---؟“ چې مې وکتلو نو د هغه شخصیت راته په هره افسانه کښې وځلېده. هم په دې موقع د یو ملگری شعر لیکل مناسب گڼم.

یو	ذره	فرق	پکښې	هم	نه	ښکارېږي
کله	اشنا	کله	قمر	ته	گورم	

(شاه روم)

گل صېب او د هغه کتاب یو د بل متشابه دی کټه چا هم گل صېب نه وی لیدلې او د هغه کتاب ولولې د هغه د شخصیت په صحې توگه پېژندگلو کولې شی لکه څنگه چې گل صېب یو سنجیده ، امن پسند او اصلاح پسند او په خپل دین مټین وگرې دې هم دغه رنگه خپل چاپېر چل کښې کول، کېدل او لیدل غواړي او هره افسانه ئې هم د دې خبرو منبعه ده. بعضې وخت کښې خو گل صېب په افسانه کښې د اسلامی اقدارو په نهایت خاموش بلکې خوندور انداز کښې تشریح کوی لکه ”د مغرب هوا“ کښې د یکم اپریل د درو غو وئیلو نقصان او قباحه او د اغیارو درون تقلید نه د پشه کولو تر غیب ورکوی. که بن، سوره، طلاق یا مرگ ئې ولولې نو د ښخوسره د ظلم زیاتې او ناانصافی باندې خفه ښکاری. کټه ”کېمرې والا موبائل“ ئې وگورې نو

د موبائل د منفى استعمال قباحه په گټه كوي. ”رب مو په خپله توره غځ كړه“ كښې د يو مظلومې زنانه د ښېرو زور ښايي.

مونږ خلق ځان ته كره مسلمانان وايو خو ښځو له خپله شرعى حصه نه وركوو، گل صېب هم دا خبره په ”يو هلك = دوه جينكى“ كښې په ډېر موثر انداز كښې په ډاگه كړې ده او د قران سوره النساء دوېمې ركوع كښې بيان شوې شرعى حصو ته ئې اشاره كړې ده. بې پردگي څومره ناكاره عمل دى، دې باره كښې د گل صېب افسانه ”خونړې ماښام“ د كتلو قابله افسانه ده. اسلام د نشې اجازت نه وركوي، هم په دغه رنگ كڼه مونږ د گل صېب ”ارمانونه“ وگورو نو خبره به اسانه شى چې نشه څومره خطرناك او قبيح شى دى. د هغوى افسانې ”صرف فيس“ ”د ماښام تيرې“ او ”د روغنتون نه تر بېت الماله پورې“ هم د لوستو قابلي افسانې دى چې پكښې د بعضې بې ضميره خلقو د ظلم او لالچ په كانو چپ نه دى پاتې شوى. د دې سره سره گل صېب خپله ټولنه كښې د بعضې سماجى مسلو او انښتو نه هم سترگې نه پټوي لكه چې په ”تړون“ ”مقدمه“ او ”شخړه“ كښې هم په دې موضوع قلم خوزولى دى. د دې نه علاوه گل صېب د قام په غلطو رواجونو، عادتونو او د اسلام نه په لرى والى باندې هم گيله كړې ده، لكه ”عشره مبشره“ ”نيمگړى اختر“ ”نيازبين ځوى“ كښې ئې په ساده، خوندور او سبق اموز انداز كښې خپل قام ته د عبرت خبرې وړاندې كړي دي. د دې سره سره گل صېب د طبقاتى نظام د

کړکېچ قيصه هم څه عجيبه انداز کښې په خپله افسانه “بيگار” کښې بيانوي. گل صېب خپلو افسانو کښې د خپل چاپېر چل عکاسي په يو ښه زړه راښکونکي انداز کښې کړې ده. کومه چې د هر ليکوال قلمي ذمه واري جوړيزي. د گل صېب دا پېل د ستاينې وړ دى. بايد چې د پښتون قام هر زلمى اديب د گل صېب په قدم قدم کېږدى او د قلم په ذريعه خواه که د گل صېب په شان د افسانوي کمال مهارت په صورت کښې وي يا څه بل څه صنف کښې خپلې هڅې وکړي نو اجتماعي امن او خوشحاله معاشره به په وجود کښې راشي.

د گل صېب افسانې ټولې اصلاحي او د عبرت نه ډکې دي. په هره افسانه کښې د مرکزي خيال خاص خيال ساتلې دى. او د سر خط نه ئې د تجسس يوه څړيکه پورته کېږي لکه “کېمري والا موبائل”، “رب مو په خپله توره غځ کړه” د ذکر قابلي افسانې دي.

دعا ده چې الله تعالى دې د گل صېب دا هڅه د ده د دواړو جهانو د کاميابي او د فلاح سبب وگرځوي او مونږ له دې د ادب د زده کړې او د خپل چاپېر چل د اصلاح او فلاح د کارونو توفيق راکړي.

ډاکټر رحيم خان افتاب اېډيوکېټ

امېله، بونېر

۱۳ فروري ۲۰۱۲ء

يؤبنه اصلاحي هڅه

گرانو لوستونکو کوم کتاب چې ستاسو په لاس کښې دے دا د بونېر پيربابا باني کلي شاعر او اديب موسی گل گل دے چا چې په دې کتاب کښې د خپل چارپيريال د اصلاح يو گټوره هڅه کړې ده، گل صېب چې ما ته په دې د ليک ووييل نو زه حېران شوم چې څه به ليکم د بيا بيا کتلو نه پس په دې ورسېدم چې د دوی دا هڅه نهايت د ستائني وړ ده په دې کښې چې گل صېب د خپل چارپيريال عکاسي په کومو لنډو ټکو کړې ده ډېر کم خلق داسې کوی.

د گل صېب ټولې افسانې خپل يو حقيقي رنگ لری او لوی لوی مطلبونه پکښې پټ پراته دی هره افسانه ئې په يو خاص مقصد اډانه لری او يو پټ ژور پېغام پکښې لوستونکو دپاره پروت دے شروع ئې ډېر په خوندناک انداز کښې کړېده او بيا ئې اخره کښې عبرت ناک انداز کښې اولس ته يو پېغام پرېښی دے.

اگر چې دگل صېب په افسانو کښې رومانې انداز کم او اصلاحي زيات دے خو بيا هم بعضې افسانو نه ئې په مهذب انداز کښې د رومانيت بوئی راځی، البته واقعات ئې په حقيقي رنگ کښې رنگ دی، زمونږ معاشره کښې چې څومره ستونځې دی هغه ټولې ئې خپل اولس ته په گوته کړې دی، د الله تعالی نه دعا غواړم چې گل صېب په خپله دې هڅه کښې بريالۍ شی.

په ډېره مينه

مبارت همدرد

د موسیٰ گل ادبی ژوند

موسیٰ گل گل د ادبی مېدان هغه مېرني او اتل دمي چې د ادب په هر صنف کښې ئې خلق گوته په خله پاتې کړې دي که د شاعري، گلستان ئې ولټوي نو گڼ شمېر گلونه پکښې جوت په نظر راځي او هائيکو نما نظمونو خو ئې سم د شاعرانو جذبې رالړزولي دي. موسیٰ گل صېب نظم او نثر دواړه ليکي او يقيناً ډېر ښه او په ارت مټ ئې ليکي.

شعري مجموعه ئې هم تياره ده خو د افسانو ډالي خپلو لوستونکيو ته اول ورکول غواړي ځکه چې د افسانو مېدان د پوره حده پورې بې نوا ښکاري او د گل غوندې د زلمي ليکوال لارې څاري. د گل صېب دې کتاب کښې نه يواځې هغه د سماج په هاغه رگونو باندې گټې اېښودلې دي چې رنځور او ناتوانه شوي دي بلکې ورسره د هغو علاج ئې هم په گټه کړې دي. په مجموعي توگه په دې کتاب کښې اروپايي قباحتونه، په کلي وال ژوند کښې د غلطو رواجونو او د موبائل په غلط استعمال ښه په ډاگه قلم پورته شوي. د دې نه علاوه نومې نسل چې نن صبا په کومو شاړو سر دمي په هغې باندې دې زلمي ځاي په ځاي د سترگو نه د اوبښکو په ځاي وينې بهېولي دي.

هسې خو د موسي کگل صېب په ادبي ژوند او خدمت ډېر ډېر څه

ليکل کيږي خو د وخت د تنگسيا او د ژوند د منډو تر ږو له کبله د خپل
قلم مخه نيول خپله مجبوري گڼم او دومره وایم چې که پښتونخوا په
راحت زاخيلي صېب او زېتون بانو باندې فخرکوي نو د بونېر خاوره
دې ولې په دې زلمی وياړ ونه کړي.

الله تعالی دې د دوی دا ليک د دې زېلي قوم د پاره خصوصاً او د
ټولې نړۍ د پاره عموماً د امن عملي غږ او د دوی د دواړو جهانو د
گټې سبب وگرځي.

يو جهان مننه

غرونه به ولې نه غټيږي

چې پښتانه پکښې د ننگ تورې وهينه

ماسټر حېدر علي SET

گورنمنټ هايي سکول

گډېزي بونېر

۲۴ مه فروري ۲۰۱۲ء

خپلې خبرې

گرانو لوستونکو! ځان ته شاعر ادیب، پوهه او خپرناکار نه شم
وئیلې البته د قلم څښتن ضرور وایم ځکه چې قلم سره ډېره مینه لرم او
د قلم څښتنان مې خوښ وی.

دا د هر سړي سوچ پورې محدود ده چې هغه خپل قلم څنگه
استعمالوی ایا د هغه سوچ اصلاحی، تعمیری دی یا تخریبی دی. دې
باره کښې به د هر چا نه تپوس کیږي ځکه مونږ له پکار دی چې خپل
صلاحیتونه د ملک قام او دین د ودانۍ د پاره په کار راولو، نه چې د
ورانۍ د پاره.

مونږ چې په کومه ټولنه کښې او سو، روزانه دلته یو شمېر پېښې
وینو، گورو ساو اوږو خو هره پېښه د افسانې لیکلو جوگه نه وی ځکه
چې یا خو واهیات، عبثیات وی یا هسې فضول وخت پاسه وی.

زما د افسانو لیکلو اراده نه وه خو بعضې واقعات مې په ذهن
دو مره بوج شول چې بې له قلم خوزولو بله څه لار نه وه، هسې خو چې
زه ماشوم وم نو پلار به راته د شپې قيصی کولې چې هم دغه قيصو
اورېدو کښې به اوډه شوم خو چې کله ما د ادب د دې صنف مطالعه
وکره نو په ډېر څه پوهه شوم چې افسانه څومره ضروری صنف دی
چې پکښې په ډېر کم وخت کښې د خپلې معاشرې د ښه او بد اړخونو

تجزیه په یو فنی توگه کېدې شی.

په افسانه کېنې اکر چې نوم او تاریخ او بعضې کردارونه فرضی وی ولې سمرکزی خیال او theme ئې بالکل حقیقت وی - کومو کېنې چې زمونږ معاشره ککړه په نظر راځی او څوک ئې د بدن په ژبه او څوک ئې د قلم په ژبه څرگند کړی.

ادبی دنیا کېنې مې د افسانې صنف په دې وجه خوښ دې چې په دې کېنې یو قلمکار ډېر په ډاډ مټ په خاموش او بالواسطه انداز کېنې د سخیل پېغام رسونه کولې شی.

ما چې کومو پېښو له د افسانو وجود ورکړې دې دا ما د عبثیاتو، واهیاتو، جنسیاتو او وخت پاسی په غرض نه بلکې په یو خاص سوچ، مقصد، عبرت او د اصلاح په غرض لیکلی دی. ما دا خپله قلمی ذمه واری گټله چې د خپل قلم اواز تاسو ته در ورسوم او هغه واقعات ستاسو مخکېنې کېږم کومو کېنې چې زمونږ ټولنه ککړه ده.

دې لږ کېنې زه د دروند ملگری فقیر شاه فقیر صېب یو جهان مننه کوم چا چې په ډېر محنت سره د دې دکمپوزنگ کړاو تر سره کړو.

د خپل مشر شعب صادق صېب هم ډېره مننه کوم د چا په کوششونو چې دا کتاب ستاسو لاس ته در ورسېده، چا چې کتاب له مخ پاڼه او نور فنی لوازماتو باندې خپله ټوله مشنری په کار راوستله او په

هر قدم ئې راله ټينگه حوصله راكړې ده۔

د خپلو ملگريو بڼا غليو نورزمان تنها، مبارث همدرد، رحيم شاه رحيم، شاولي خان، اقبال محسن، مسلم شاه سوچي، عمر صديق يوسفزي، عمر يوسف خېل، شېر رحيم رضوان، عبدالقادر قادر، حسن خان بونېري، اعظم بونېري، اسلام جان، حليف حېران، قمرالله خان قمر، نصرالله خان، افتاب عالم سمندر، ناصر خان بونيري، عبدالباقي عابد، بحره مند بحر، اورنگزېب عقاب، طاهر بونيري، اقبال اعزاز، عظمت تنها او نواز يوسفزي، د خپلو دفتري ملگريو سيد واحد شاه، بخت ولي شاه، محمد پروېز، بخت فروش، سليم خان، سرفراز خان، دلارم خان، شكيل احمد، احمد گل او اعظم علي۔ د صوابي د ملگريو ډاکټر فدا سيري وال، سيد عادل، نیاز الامين، صادق علي صادق، سرداريوسفزي، محمد علي جوهر، ضرب علي خان، محمد همایون افغان، احتشام الحق۔۔ د مردان د ملگريو مهر اندېش، وارث خان ناياب، فېض الوهاب فېض، سليم ناشاد، سلېمان کامل، نورحمان سحر، فضل سبحان خان، ساحل يوسفزي، وزير شاه، حسن حساس، امين الحق امين او سجاد ژوندون۔۔ د سوات د ملگريو اقبال شاکر، حنيف قيس، پروين احمد ناتوان، اختر حسين، ډاکټر سلېمان فدا، فضل علیم علیم، پروفېسر عطاء الرحمان عطاء۔۔ د کراچي د ملگريو جهان زېب، محمد خان، اختر زمان راهي، سرور شمال، حبيب زاده، جانان بونيري۔۔ د چارسدي د ملگريو محبوب گل ياسر، يحيى جان،

حميدالله جان، مجاهد اکبر حيران، بيدار اتمان خپل، عامر عالم خان... د پېښور د ملگريو ابراهيم رومان، زمان محمد، حيات اقبال، زرتاج صالح، عامر خان ياد، مراد علي مراد، گل زاده کوثر، لاج مير غمگين او پهلوان شاه هم ډېره ډېره شکريه ادا کوم چا چې زما ليک ته ډېر د قدر په نظر کتلی دی.

زه د خپلو مقامی قانون دانانو بناغليو عبدالواحد خان، شمس بونيري، رحيم خان افتاب، شاه حسن خان، صاحب زاده، بديع الزمان خان، عبدالعزيز خان، عبدالمرود خان، شمس الرحمان، شابروس خان، محترم شاه، رفيق احمد، ميان نعيم الدين، شېر محمد خان، اکبر خان، جهانزېب خان، عدالت خان، اقبال خان او فائده مند خان نهايت مننه کوم چا چې د کتاب د چاپ په لړ کښې ما سره مرسته وکړه او زما د دې هڅې ئې ستاينه وکړه.

د محترمي مشري پروفېسر ډاکټر سلمی شاهين صېبي هم نهايت مشکور یم چا چې زما ليک ته په ډېر دروند نظر وکتل او ماله ئې ډېره حوصله راکړه.

زه په پښتو مټينې درنې خور حسينه گل صاحبې د زړه له تله يو جهان مننه کوم چا چې خپل مصروف وخت کښې زما مات گوډ ليک ته ډېر په پښتنه مينه کتنه وروبځېله او هره افسانه ئې د خپل دروند نظر نه تېره کړه چا چې ما ته په خپل ليک کلکه حوصله راکړه او د ليک په مېدان کښې ئې زه بې څوکه پرې نه بنوډم.

زۀ د ساجد محمد شائق صېب هم د زړۀ له تله مننه کوم چا چې
 ما سره د پښتو د تورو په لټون او د نوې املا باره کښې وخت په وخت
 خپله پوهه راوبخښله او په یوه یوه افسانه ئې ماسره په گڼټو گڼټو
 خپلې گټورې خبرې شریکې کړې.

زۀ دخپل دروند او گران دوست بناغلی وارث خان نایاب صېب
 یو جهان مننه کوم چا چې په دې مصروف دور کښې د خپلې کورودانې
 او نړیوالې لیکوالې سیده حسینه گل خور نه زما د افسانو د پاره د
 وخت غوښتنه وکړه.

کېدې شی چې د ډېرو ملگریو نومونه ما نه دا وخت هیر وی
 خو د هغه ټولو مینه والو مننه کوم چې پښتو وایی، پښتو لولی او پښتو
 لیکې، یقین لرم چې ما به په خپلو دعاگانو کښې یاد ساتی.

په ډېره مینه

ستاسو ورور

موسیٰ گل گل

۲۲ اپریل ۲۰۱۲ء

افسانه د تاريخ په ائینه كښې

پخوا زمانه كښې د قيصو يو عام رواج وه كله چې به خلق د كارونو نه سترې ستومان خپلو استوگنو ته واپس شول نو د شپې به د قيصو بيانولو يو دور چلېده. يوكس به واقعه بيانوله او نورو به ورته غوږ اېښودلې وه خو دا قيصې به اكثر د پېريانو دېوانو وې، بيا ورو ورو د جنگ د بهادري قيصې شروع شوې چې د عشق او محبت په داستانونو ئې سر كېښوده.

چونكې وخت ډېر په تېزۍ سره تگ كوي نو په دې وجه ناول او ډرامې نه پوهانو يو نوم صنف راوېستلو كوم چې د داستان (اوږدې قيصې) يو لنډيز شكل دى چې افسانه ورته وائي.

افسانه د داستان په شان خپل يو پلاټ (ډانچه) تجسس، مركزي خيال، خپل سرخط او اغاز انجام لري. افسانه كښې په ډېر كم وخت كښې د خپلو احساساتو جذباتو او تجرباتو تاثر په يو زړه راښكونكي انداز كښې په فني توگه كولې شي. په افسانه كښې د يووالي تاثر ته ډېر اهميت وركولې شي چې په يو پلاټ اډانه لري. مثلاً كه يو كس دا ووائي چې ”پل ارتاو شه“ نو دا خبره د علت خه شى نه لري كه د دې پلاټ ښكاره كړى شى نو خبره به واضحه شى. مثلاً داسې ووائي چې ”تېز باران سره سپلاډ راغى، په پل اوبه ډېرې شوې او پل ارتاو شه“ نو خبره او قيصه واضحه شوه او پلاټ پكښې مخې ته راغى.

افسانه د فارسي ژبې تورې (لفظ) دې چې داستان، قيصې يا د دروغو خبرې ته وائي. ادبي اصطلاح كېنې دا هغه لنډې قيصې ته وائي چې پكېنې د ژوند د څه حصې په لنډ وخت كېنې په فني توگه ترجماني وشي. د دې جامع تعريف كېنې اختلاف دې. په پښتو كېنې دا د نوي دور يعني د شلمې صدي پېداوار دې، چونكې افسانه د مغرب نه راغلې ده نور اځي چې د مغربي پوهانو تاثير پرې واخلو.

مغربي افسانه نگار Eschich صېب وائي ”يو داسې فكري قيصه چې پكېنې يو خاص واقعه يا كردار باندې رڼا واچولې شي او د هغې د پلاټ (ډانچې) كړې دې خپلو كې داسې انښتې وي چې د يووالي تاثير قائموي“ (تاريخ اردو ادب صفحه ۲۵۱) امريكنې شاعر او اديب اېلېگرائلن پو وائي:

”يوه افسانه د نيمې گڼېنې نه واخله تر دوو گڼېنې پورې خلاصه شي، يا هغه نثري داستان چې په يوه ناسته كېنې ختمېږي“ (تنقيدي ادب صفحه ۹۷)

بېدانېر مېټيوز وائي:

”وړه افسانه د هغو قيصو نه يو ځان له څيز دې كومې كېنې چې قيصې هم وي او ورسره وړې هم وي. دا د قيصې يو ښكاره بيل فني شكل لري. وړوكوالي، نورې والې، دفن ښكاره او د خيال كډون د دې بيلتون د نورو قيصو نه كوي“ (تنقيدي ادب صفحه ۹۸) هېسن وائي:

”د لنډې افسانې د پاره تش لنډوالې يواځې شرط نه دې بلكې پكار ده

چې د مقصدیت انداز او تکنیک په لحاظ سره هم دا ځان ته
مخصوص رنگ ولری (هم دغه حواله)

بناغلی عبدالحليم اثر افغانی وائی:

”لنډه افسانه هغه وره قيصه يا بيان دے چې په هغې کښې يوه خاصه
واقعه يا حادثه يا کردار داسې ښکاره شى چې د هغه خاص واقعي پېښې
يا کردار د پاره چې کومې خبرې زياتې ضرورى وى هغه بيان شوې وى
او دغه بيان نه خو داسې تشریح سره وى چې داستان ترې جوړ شى او
نه داسې نيمگړى وى چې سرې پرې هېڅ پوهه نه شى بلکې
ليکونکى دې د خپل فن په زور څه خبرې څرگندې کړى او څه دې د
لوستونکى ذهن ته پرېږدى او دغه شان بيا چې څوک يې لولى يا
گورى هغه هم ځان د دغه افسانې يو کردار گڼلو ته مجبور شى او په
دې طريقه سره د ماحول ټوله نقشه په خپله د سړى ذهن ته راتلې شى“
(ادبی تصنيف صفحه ۱۷۷)

سحر يوسفزى صېب وائی:

”افسانه خالص د دې زمانې پېداوار دے، په کم وخت کښې لويه مسئله
لوستونکى ته وړاندې کول يوه معجزه ده او په دې لکوټوالى کښې د
افسانې فن هم پروت دے او د هغې مقصد هم- افسانه يوه قيصه وى
چې نه خو د داستان يا ناول غوندې اوږده وى نه د ډرامې په شان
پکښې ډېر کردارونه، مکالمې او د سټېج ضرورت وى“-(ادب څه
دے)

ډاکټر محمد اعظم اعظم صېب وائی:

”په نولسمه صدۍ کېنې چې ناول په فني توګه ښه وده وکړه او په اولس کېنې ئې بې کچه مقبوليت بيا موندلو نو دغه وخت د قيصې يو نوی شکل ځان وښوده. دا قيصه د ناول په وړاندې ډېره لنډه وه او د لنډې افسانې په نوم ئې شهرت بيا موند، افسانه د يو کردار د يو خاص حالت د ژوند د يو اړخ د يوې تجربې يا يو ذهني کيفيت عکاسي کوي“
(پښتو افسانه) صفحه ۷۵)

عبدالرازق حکمت صېب وائی:

”افسانه د ناول نه عبارت ده ولې چې ناول نه اول د افسانې وجود نه وه“
(جمهوريت پېښور ۱۵م مارچ ۱۹۵۷ء)
مېرمن زېتون بانو صېبه وائی:

”افسانه هغه نثری داستان وی په کوم کېنې چې يو ماحول يا يو کردار يا يوه قيصه (واقعۀ) د نورو وړو کردارونو يا واقعاتو په امداد داسې بيان شى چې د مکان او زمان پوره يووالې پکښې موجود وي“ (تنقيدي ادب صفحه ۱۰۱، ۱۰۲)

د ذکر شوو تعريفونو په رڼا کېنې افسانه هغې تکنیکي مختصره قيصې ته وائی چې پکښې د ژوند د يو اړخ د يوې واقعي، حادثې، کردار يا د يو ماحول تاثير په يو دردناک، افسوسناک، عبرت ناک او سبق آموز انداز کېنې څرګند کړې شى.

افسانه کېنې دې د انګا بنگا خبرې نه وي او نه دې پکښې د

پېريانو دېوانو قيصي وي چې عقل ئې نه مني بلکې د عام روزمره ژوند عکاسي دې پکښې وشي. په دې کښې مسئله پېش کولې شي او د هغې حل په اولس پرېښودلې شي.

د افسانې بنيادي درې قسمونه دي.

- ۱- واقعاتي: چې د يوې واقعي تاثير پکښې بيان شي.
- ۲- ماحولي: چې د يو ماحول عکاسي پکښې وشي.
- ۳- کرداري: چې د يو کردار څرگندونه پکښې وشي.

افسانه چونکې د داستان نه وتې شکل دى نو په دې وجه کله چې څوک افسانه ليکي نو هغه له پکار دي چې يو موضوع تلاش کړي، افسانې له سر خط ورکړي. يو خاص پلاټ يعنې علت وجه او دهانچه ذهن کښې کېښوي. د هغې شروع او انجام باندې زور راولي او په فني ترتيب سره دې په کردار کښې خپل نقطه نظر په ډاگه کړي چې لوستونکي ته څه نه څه عبرت واضح شي. زما په نزد هغه يو ښه افسانه نه شي کېدې په کومه چې يو عام لوستونکى پوهه نه شي. د عام ژوند سره سمون نه خوړونکې او د عقل نه ماورا خبرې مخې ته کول د افسانې حقيقت ته زيان رسوي.

د پاکستان جوړېدو نه وړاندې په کال ۱۹۱۷ء کښې په اول ځل سرخېل راحت زاخېلى يوه افسانه "کونډه جيني" وليکله. په ۱۹۲۶ء کښې مياں ازاد گل "د مړي پېغام" يو اصلاحى افسانه وليکله چې په غلطو رسمونو ئې پکښې طنز کړى وه، هم په دغه زمانه کښې درېم

ليکوال سربلند خان صېب "د نواب صېب اشنایي" وليکله، په ۱۹۳۷ء کښې ماسټر عبدالکريم "خولي گلونه" وليکله او دغه شان د افسانې لمنه خورېده. په ۱۹۴۰ء کښې سپدر سول رسا صېب "بې گناه قېدې" په ۱۹۴۲ء کښې مولانا عبدالقادر "مېرني وروڼه" په ۱۹۴۳ء کښې اېس اې رحمان صېب "د دوستي حق" په ۱۹۴۴ء بېگم فقير احمد صېبې "بهادره پښتنه" په ۱۹۴۵ء کښې امير حمزه خان شينواري صېب "ميراث" په ۱۹۴۶ء کښې مراد شينواري صېب "د اباسين په غاړه" په ۱۹۴۷ء کښې سيد فريد الله شاه صېب "د یتيم خوب" په شان ښې ښې افسانې وليکلې شوې چې د نومونو يعنې سرخطونو نه ئې يو خاص فکر څرگندېږي.

د پاکستان جوړېدو نه پس هم افسانه یتیمه پاتې نه شوه بلکې نوره وده ئې هم وموندله. سيد مير مهدي شاه مهدي "د بودی ټال" "نشان" "پت" "لاله گلونه" "تور داغونه" د افسانو کتابونه وليکل. اجمل خټک بابا اگر چې يو باقاعده افسانه نگار نه وه خو بيا هم د هغه دوه افسانې ډېرې مشهورې دي "دوه جنډې" او "زه افسانه نه شم ليکلې" وليکلې.

تر اوسه چې څومره کتابونه افسانو کښې په رېکارډ راغلي دي په هغو کښې "گجرې" د قلندر مومند صېب، "کپري" د حافظ ادریس صېب، "چارگل" د همېش خليل صېب، "انگازې" د ارباب رشيد احمد صېب، "شنایي گل" "مورم او شپشتره" د حسين احمد صېب،

”هنداره“، ”مات بنگړى“، ”خوبونه“، ”ژوندى غمونه“، او ”زما ډائري“ د مېرمن زېتون بانو صېبې، ”د راحت افسانې“ د پروفېسر افضل رضا صېب، ”کاني او ازغى“ د پروفېسر ډاکټر سلمى شاهين صېبې، ”نوم سحر دې مبارک شه“ د مېرمن سلطانه شميم صېبې، ”د لاله گل“ او ”ويى زما نصيبه“ د سیده ثروت جهان صېبې، ”نيمگړې کتاب“ د سیده حسینه گل صېبې، ”د راحت افسانې“ د پروفېسر افضل رضا صېب. ”د کشمير غازى“ د سعد الله جان برق صېب، ”د محلونو خوا کښې“، ”لاره کښې ماښام“، ”پانې پانې“، ”بيا هغه ماښام دى“، ”په زنځير تړلې خوب“، ”نور خوبونه نه وينم“، ”د څو لحظو لويه قيصه“ او ”موده پس اشنا راغله“ د طاهر افریدی صېب، ”داغونه“، ”کبرې لارې“ د گل افضل خان صېب، ”لمبې“ د هدايت الله صېب، ”پښتو افسانې“ د پير محمد شارق صېب، ”لويه لار ده څوک به راشي“ عبدالقادر مجرم، ”بخرى“ او ”خوبونه“ د صاحب زاده رازق نور صېب، ”بدلون“ د قمر زمان صېب، ”کاره مخونه“ او ”تنده غرم“ د عبدالکافي اديب صېب، ”شپېلى“ ډاکټر شېرزمان طائزى صېب، ”سپېلى“ د ډاکټر محمداکبر صېب، ”پټ مخونه“ د قيوم مروت صېب، ”که اباسين راغله نه وى“ او ”لوڅرې او رڼا“ د ډاکټر حسن خان سوز صېب، ”چاودې بشپښه“ د عبدالغفران بېکس صېب، ”واورې او گلونه“ د ډاکټر صاحب شاه صابر صېب، ”درشهور“ د مياں محمد يوسف کاکا خېل صېب او عبدالرف نوشهروى. ”ماته آينه“ د لائق

زاده لائق صېب، "لینک روډ"، "ډډې ونې" او "د اسونو بادشاهي" د نورالامين يوسفزی صېب، "دا زنجیرونه شلول غواړي" د بدرالحکم حکیمزې، "شلیدلی زنجیرونه" د پروفېسر جهانزېب صېب، "مړاوی گلونه" د بادشاه شیرین وصال صېب، "گل پاڼه" د ډاکټر علی خېل دریاب صېب، "د غاړې هار" د عبدالناصر صېب، "قیصه خوانه" د پروفېسر زبیر حسرت صېب، "اولس او پولس" د مهر اندېش صېب، "تلی پېرونه" د محمد اقبال اقبال صېب، "کت" او "پنځه کورنۍ" د جمال رازی صېب، "خالونه" د اقبال حېران صېب، "پوره سرې" او "انسان مساوی صفر" د عظمت هما صېب، "تېزې اوبه" د شاهد الله شاهد صېب، "الوتی رنگونه" د ممتاز قاضی صېب، "تغمې" د محمد ابراهیم شېنم صېب، "د مېړوکو ټگۍ" د خبرالحکم حکیمزی صېب، "بدنصیبه پېغله" د رفیق الله اتل صېب، "آخری سندره" د رحمت شاه سائل صېب، "پلوشې" د نادر خان بزمی صېب، "پېغور" د ډاکټر سردار جمال صېب، "کرمار" د ایاز غزل صېب، "درې داغونه" د علیم الله حېران صېب، "مازیگرې سپورې" د عنایت الله ضیاء صېب، "سره غړۍ" د محمد صدیق پسرلی صېب، "دا سرونه دارونه او تردمي" د زرین انځور صېب، "سپېرې" د عرفان خټک صېب، "د غره لمن" د حاجی مرزا خان پیسی صېب، "نالیدلې بلا" د ډاکټر چراغ حسین شاه صېب، "نوحه بې نام" د محمد جمیل جمیل صېب، "لېوه"، "دریا"، "تنده" او "مانو" د فاروق سرور صېب، "زېړگلونه" د

ياسر علي شاه باجه، "قيصې ميصې" تاج رحيم صېب.

ددې نه علاوه زمونږ نورو ستر ليکوال په دې لړ کښې په گڼ شمېر کوشونه کړي دي لکه ډاکټر محمد اعظم اعظم، ډاکټر همايون هما، ډاکټر شاه افضل، پروفېسر افضل رضا، عبدالله جان مغموم، ډاکټر محمد جاوېد خليل صېب، رشيد علي دهقان، مفلس دراني، ايوب صابر، سردار خان فنا، ساغر افریدی، سيف الرحمان سليم، پروفېسر محمد اسلام ارمانی، اياز داودزې، جان محمد، اطهر سحراني، سحر يوسفزې، قمرزمان قمر، شېرزمان طائيزې، عبدالخالق خلیق، عبدالله جان اسیر، سمندر خان سمندر، فضل حق شېدا، ولي خان، محمد يوسف اورکزې، سيد تقويم الحق کاکا خېل، لطيف وھمی، مراد شينواری، اکمل اسد بادی، صاحبزاده ادریس، رضا مھمندی او پروفېسر ډاکټر یار محمد مغموم، اياز الله ترکزې صاحبان،

ددې سره سره پښتنې ليکوالې هم د چا نه کمې نه دي دوی هم پښتو افسانې له ډېر څه ورکړي دي، لکه سیده بشری بېگم (س ب ب)، مېرمن زیتون بانو، مېرمن چمن آرا، مېرمن فهمیده، پروفېسر ډاکټر سلمی شاهین مېرمن ماه عالم، سیده قانته بېگم، سیده ناز، سیده مبینة نذیر، سیده رفعت نذیر، سیده فاضله شھلا، مېرمن پکراج بېگم او سیده حسینه گل.

اگر چې د افسانې طرف ته د غزل يا نظم په نسبت ډېره کمه

توجه ورکړې کيږي خو بيا هم نن سبا بعضې زموږ پښتانه ليکوال دې لړ کښې خپلې هڅې جاري ساتي لکه نورالرحمان سحر د "ډولي" محبوب گل ياسر د "ملي غورځنگونه" د مبارس همدرد صېب "خط مې راغلي د جانان دمي" د نورالامين يوسفزي صېب "شوکار نوټس" د سردار جمال صېب "کونترې والوتې" د پروفېسر ډاکټر محمدزېبر حسرت صېب، "د ژوند ښاريه"، د سلېمان کامل صېب، "قيصه قيصو ته لاړه" مسودې چاپ ته تيارې دي. هم دا وجه ده چې د افسانې لمن د ښېرازي په غرض ما خپله د هائيکو او شعري مجموعه وروستو کړه او د افسانو مجموعه مې رامخکښې کړه.

زما د څېړنې مطابق پښتو ادب ته ښاغلي طاهر افيدي صېب، مېرمن زيتون بانو، فاروق سرور صېب سيد ميرمهدي شاه باچا او نورالامين يوسفزي صېب د ټولونه زياتې افسانې اولس پېرزو کړي دي، او يقين لرم چې راروان وخت کښې به زلمه کهول د دې چمن پالنه او روزنه په ډېر ښه شان وکړي.

موسی کل گل

بهائي کلي، پير بابا، بونېر

۱۱ مه جنوري ۲۰۱۲

د مغرب هوا

د خاښت وخت وۀ، نمر لا پوره تود شومۀ نه وۀ، د سپرلى موسم وۀ، دم په دم به د گلونو خوشبويه وړمې د هوا په چپو کښې راتلې. په پټيو کښې ولاړ د غنمو د فصل په شنو پاڼو پرتې د پر خې قطرې لکه د ملغلرو په شان ځلېدې. اکبر خان د کور خوا کښې په مېلمه ځامه کښې نمر ته شا کړې په کرسۍ ناست وۀ. په لاس کښې ئې د پښتو رساله نيولې وه او د يو مضمون لوستو نه پس څه په ژور سوچ کښې ډوب شومۀ وۀ.

”يره زمونږ خلق هم عجيبه دى، بس خو چې کوم ملک ته لاړ شى نو سمدستى د خپل ملک تهذيب او تمدن شا ته وغورځوى...“

ناڅاپه ئې په موبائل رنگ راغلو. اکبر خان چې سکرين ته وکتل نو د بهر ملک نمبر ښکارېده. زر ئې کټ کړۀ خو لږ ساعت پس بيا رنگ راغلو. OK ئې کړو. دا عجب خان وۀ چې د لندن نه ئې اکبر خان سره خبرې کولې.

عجب خان د اکبر خان کشر ورور امجد سره په يوه کمپنۍ کښې ملازم وۀ. عجب خان ورته د سلام نه پس ووي: ”امجد اپکسيډنټ کړې دى ما او اشرف لالا په وخت روغنتون ته ورسوۀ ولې خداى ته منظوره وه هغۀ د زخمونو تاب ونۀ لرۀ، تۀ خپله حوصله کلکه کړۀ. د کور کالۀ خلقو ته څۀ مۀ وايه. د هغۀ مړ وجود مونږ تابوت کښې

اچولې دې، د کاغذی کاروایی نه فارغ شوی یو، جهاز به د شپې در
رسی. تاسو په هوایی اډه انتظار کوئ خو ځان سره سرور او افتخار هم
ملگری کړئ“

د دې خبرې اورېدو سره په اکبر خان زمکه وچورلېده. سترګې
پرې تورې تورې شوې ځکه چې امجد ته د ټول کور سترګې وې او دا
ځل چې لندن ته تلو نو مور ورته وئیلی وو چې ”بچیه! بلې دنیا ته لاړې
خو څه رب دې مل شه“.

د کور خلق په دې ګنگوسه شکمن شول چې څه پېښه شوې ده
خو اکبر خان سرور او افتخار خبر کړل نور چاته ئې حال بیان نه کړه.
په پټه ئې اېمبولېنس سره خبره وکړه او چې مازیګر کېدو نو دوی د
هوایی اډې

(Air port) په انتظار ځای کېنې د مسافر امجد د تابوت درار سپدو په
انتظار ډېر د خفګان په حالت کېنې وو چې ناڅاپه عجب خان له خوا
رنگ راغی:

”تاسو کوم ځای یئ؟“

”اېرپورټ کېنې“

”نن خو یکم اپرېل دې-----!“

كېمري والا موبائيل؟؟

هغه هم ډېره كم عقله وه چې د هغه په تشو خبرو ئې هغه سره د وفا لاس نيوكه وكړه او چې خه خيز به پرې خور لگېده نو د هغه نه به ئې قربانولو، هغه به ورته هر ځل هم دا وويل ”صرف ته“

جالات خان د هغې ورور وه او په ملېشيا كښې مزدورى كوله هغه به هر ځل د خپلې كشرې خور هر فرمائش پوره كولو، خو چې دا ځل ئې ورته د كېمري والا موبائيل وويل نو ورور ئې ورته ووي ”كېمري والا موبائيل؟؟“

جالات خان به مور ته په تېلفون وئيل چې مورې د خور مې ډېر خيال ساته ځاوند كښې يا بل چرته د بناديو د ډگليون اجازت مه وركوه د خپلې پردې ډېر زيات خيال ساتئ وخت ډېر نازك دى.

خو مور به ئې ورته وئيل خبر دى ماشومه ده بيا دځاوند په كور كښې د پابندۍ ژوند تېروى دلته پرې دومره پابندۍ نه شو لگولې، خو جالات خان به په زړه كښې ډېر كرل رېبل ځكه چې هغه به دې حالاتو ته كتل نو دخپلې حيا او پښتو به ورسره بې كچه غم شه.

د هغه يو پنجابى دوست وه، كله چې به د جالات خان چهتي وه نو د هغه خواله به تلو، خو دا ځل چې د دې ملگرى خواله لاړو نو هغه ورته ماسخوتن د خوشالولو لپاره انټرنېټ ولگولو او چې كله ئې ورته د جالات خان د علاقې سلېنېل كلك كړو نو د دې نه ورسو د

جلات خان طبيعت کښې سنجيدگى راغله، ځکه چې هغه هر څه په خپلو سترگو وليدل، د خپل کلى د غره لمن هغه نخترې، چينې او لارې گودرې ئې نن څه بل انداز کښې وليدلې، جلات خان خپل ملگرى ته ووي:

“يار بس کرو مجھے نيند اراهى هے”

“تههيك هے خان”

جلات خان له اوس خوب چرته ورتلو چې په دې سوچونو، فکرونو کښې سحر شے نوجلات خان پنجابى ملگرى ته ووي چې زما مېمورى کارډ کښې بېگانے پروگرام واچوه، “کيوں رات کو پسند نهی آئی اب پسند آئی” او جلات خان د دې خبرې سره يو سوړ اسويلے۔ “هاں بهت پسند!!!۔۔۔”

جلات خان زر تر زره چهتي واخسته او کلى ته راغلو، د کور خلق هم حېران شو چې جلات خان اخر دومره زړولې راغلو؟ د جلات خور خو داخيال وه چې د دې پېښې نه به څوک نه وي خبر خودغه واقعه اوس د هر لوفرخوان جېب ته رسېدلې وه، جلات خان چې اوس دېره کښې ناست وى نو همزولى ترې نه پاسى نه جلات پخپله د دې خبرې څرگندونه کولے شى او نه ده ته څوک مخامخ دا خبره کولے شى، نه په مينه ډوډى خوړل، نه مشغوله، نه خبرې اترې۔۔۔

يوه ورځ د مابنام وخت دى هغې خپل خوږ ورور ته ډوډى كېښودله او منډاؤ (كېچن) ته روانه وه چې جلات خان پرې د شانه دوه دتماچې ډزې وكړې هغه په شا ولگيده او په غولى كېنې لكه د چرگورې په شان وپړقېده، په سپين مخ ئې د سرو وينو دارې لكه د فوارې په شانې غولې وهى، په كاله كېنې غوغا شوه چم گاونډ را جمع شئ، دهغې دمور پلار نه علاوه باقى ټولو خلقو ته د مرگ وجه څرگنده وه، جلات خان د هغه هلك د مرگ تابيا كېنې د كلې په يو كلى كې ناست وه چې ناڅاپه د پوليسو په لاس ورغى او د هغې د پلار په رپورټ په جلات خان د تعزيرات پاكسان د فعه 302 لاندې مقدمه درج شوه.

د قتل ثبوت تماچه د جلات خان نه قبضه كېنې واخستلې شوه دمجستريټ عدالت كېنې جلات خان ټوله واقعه بيس په بيس بيان كړه او هغه ميمورى كارډ تړى هم قبضه كېنې واخستلې شئ په كوم كېنې چې د هغه د مړې خوږ غېر اخلاقي او فحش حركات موجود وو---

خوږ ئې مړه وه، ولې په هغه هلك هم د زنا ارډيننس او تعزيرات پاكستان د فحش كارۍ دفعې 294 لاندې مقدمه درج شوه، هغه هم گرفتار شئ او دهغه نه هاغه موبائيل هم برآمد شئ كوم چې جلات خان خپلې نازولې خوږ ته د ډېرو غوښتنو نه پس ډېر په مينه د مليشيا نه رالېږلې وه.

تړون

”موري! تاتا ما شل خله وئيلي وو چې ما له چرته کليواله جيني وگوره، مونږ غريبانان يو اوس په دې گرانه گراني کښې دا واده څنگه کيږي؟“ يوسف خان مور ته وويل او بيا د مزدوري له پاره د ښار په لور روان شئ.

هسې د يوسف خان خبره صحي هم وه ځکه چې يوسف خان د يو غريب سړي زوم و او صرف د خپل کچه خاورين کور خاوند و، جائيداد خوئې پلار په نشو تماشو الوزولې و، هم دغه وجه وه چې يوسف خان خپل تعليم پوره نه کړې شئ.

ارم د يوسف خان د ترور لور وه چې پلار ئې په يو دفتر کښې اکر چې کلرک و او خو په ښاريه کښې اوسېدو او ښاريه کښې هسې هم د تعليم او هنر موقعې ډېرې وې، په بچو ئې ښه تعليمونه وکړل، د ارم مور هم تعليميافته وه، يقيناً د ماشومانو په تعليم او تربيت کښې چې کوم کردار يوه ښځه ادا کولې شي نارينه هغسې توجه نه شي ورکولې او بيا چې د چا مور پلار دواړه تعليميافته وي نو بيا د څه کمه وي.

ارم د خوالسم نه پس د باقاعده ستونډې په حېث په هوم اکنامکس کښې د ماسټري ډگري واخسته، اوس هغه د يوې يونيورسټي نه وتې جيني وه.

الله ستعالی دې د دې مشرانو په حال رحم وکړي ځکه چې ارم لا

د مور په غېږ کېنې وه چې د هغې مور د خپلې خور سره د يوسف خان دپار د ورکړې راکړې خبره ټاکلې وه چې يوسف خان په هغه وخت کېنې خړپوڅې کولې په دې ټاکنه د دواړو خوښو خاوندان هم خاموشه پاتې شول او په داسې موقعو خاموشي د اقرار ځانې نيسي او کله خو په گپ شپ کېنې عجيبه عجيبه افلاکې شروع شي او کله پکېنې ډېرې انارې فېصلې هم وشي چې ورستو ئې بيا چاله هم بند نه ورځي-

يوسف خان اگر چې يو قابل او با شعوره زلمی وه خو د پلار د نشو تماشو او د مور د جټ جهالت له کبله ئې تعليم په اتم کېنې پرېښودلې وه، اوس هغه په ښاريو کېنې په مزدوري پسې لوله پلوله گرځېده د وخت گذران کېده البته څه پنځه په داسې حالاتو کېنې جمع کول څه اسانه خبره نه وه.

بل خوا په ارم پسې په يوه اداره کېنې د ډائريکټري د پوست آرډر راغلو ارم نوکره شوه او اتيا زره روپۍ مياشت تنخوا ئې مقرر شوه، جيپ اونوکران چاکران هم ورله ورکړي شول،

يوسف خان که يو طرفته خوشحاله شه نو بل طرفته ورته ځان د ارم سره په واده کولو بدې ښکارېده، يو سوچ واخسته "ارمان چې ما هم خپل تعليم پوره کړی وي نو نن به د دواړو جوړښت راغلې وه، ارم يو ډائريکټره ده او زه!!... هغه به صبا د ملک په مختلفو ښاريو کېنې مختلفو خلقو سره ميتگونه کوي او زه!!... هغه به زما خبره د يو

خاوند په حېث وومنى!!... ايا هغه به په داسې حالاتو کېنې زما غريبې ته وگورې، اوس به د هغې بلها مجبورې هم وې، د هغې بالا افسران!! د هغې د شاپنگ خرچې!! نو ايا زه به د هغې پېسو ته لاس ونيسم؟؟... او چې نيسم نو بيا به د خاوند رعب او دېدبه قائمه پاتې شى!!... ايا زه هاغه پابندى په هغې لگولې شم، کومې چې زما زړه غواړي او کومې چې زموږ دين اسلام کېنې دى“

يوسف خان لا دا سوچ کولو.

د يوسف خان مور چې کله د ارم د نوکړې نه خبر شوه نو په جامو کېنې نه خائېده، هغې ته خو هسې خپله خورزه د سرو مرغې بنکارېده او بيا چې لا دومره غټه نوکړه شوه...، نو زړې خپل کورنۍ بانگې ونيولو او د کلې گادۍ ته وخته چې ښار ته ورسېده نو کچه غرمه وه، خور ورته تود هر کلې ووييلو، خوېندو گپ شپ لگولو چې د روټې وخت شته زړې باز گل بابا له د سلو سور لوټ ورکړو چې خور مې را غلې ده شامې کباب ورله راوړه....

”خوړې! زما انږور شته شوه؟“ د يوسف خان مور تپوس وکړو.

”يره بس کار پرې ډېر دى اکثر اسلام اباد او کراچۍ کېنې وى.

”ولې خپله سورلى ورسره نېشته شته؟“

”د خپلې ادارې جپ ورسره دى خو بيا هم په وخت کورته نه شى رارسېدى، وائى ميتنگ وه ناوخته شته“....

يوسف خان په ښار کېنې يو دفتر چونه کولو چې تور جپ د

دفتر په گېټ را دننه شه يوسف خان د کار جامو کښې وۀ او بوزی ئې وهلې وه، جیپ کښې د ننه چی يوسف خان وکتل نو د پښو نه ئې زمکه وتښتېده خپله چنغله ئې سر توره ولیده تورې چشمې ئې اچولې وې د جیپ نه د پردو سړو سره راگوزه شوه، د دفتر معائنه ئې وکړه، يوسف خان ئې ونۀ پېژندلو ځکه چې په دې حال کښې هغه د هغې د پیژنگلو نۀ وۀ.

يوسف خان چې کله د کار نه دېرې ته راغلو نو نن ډېر خفه وۀ د ماښام ډوډۍ هم ونۀ خوړله ”ولې یار که په سر دې درد وی نود غه تاخ کښې کالپول پرته ده“ ملگری ورته ووي. يوسف خان هېڅ غبر ونۀ کړۀ.

سحر وختی ئې گادۍ ته را وختواو کور ته راغلو مور ئې ډېره خوشحاله شوه.

”بچۍ مبارک شه، انږور خو مې غټه افسره شوې ده“ مور ورته ووي.

يوسف خان ورته صرف سړو سنډاوه،

مورله ئې شل زره روپۍ ورکړې خو هغې ورته وویل پېسې خو به ډېرې پکار وی او هغوی لا خفه دی چې کاله کم دۍ، د ارم د هرې ملگری دېرش خلوبښت تولې دۍ، خور خو مې وائی چې ارم له د دوی ډیزائن والا د واده د شپې جوړه به په سائی تیاره وی، بټوه به ئې هم قیمتی پکار وی د واده پروگرام به شادی هال کښې کوئ او د مېک

اپ خرچه به هم تاسو برداشت كوي...“

يوسف خان په ډوب سوچ كېنې پروتۀ... كټ كېنې سملاستۀ
شپې خپل پلوونه خواره كړل، كرړې چغې وهى، د سپوږمى رڼا كله
بنكاره شى او كله پټه، د يوسف مور په ژور خوب اوده ده خو يوسف
له خوب چرته ته ورځي، هغه ته هاغه ټوله نقشه مخې ته اوږى راوړى
كومۀ چې هغه د بناريو د مالدارو خلقو په ودونو كېنې ليدلې وه.

د ناوې د شپې جوړه لينگا، غراره يا شراره، يو لك اتيا زره
روپۍ، دا ناوك سوټ اويازره، Birkin بېگ قيمت ووه لاکه روپۍ،
”JIMMY CHOO FLAT FORM SHOES“ قيمت سپر سوه
ډالره، د شادى هال كرايه اويا اتيا زره، فى كس خوراك خرچه دولس
سوه روپۍ، د بيوتى پارلر خرچه څلوېښ پنځوس زره، د ميوزك او
ويديو خرچه پنځوس زره، د ډبل بېد قيمت يو نيم لاکه، د سپنگار ميز
قيمت څلوېښت زره، كارپټ، د ناوې د مختلفو موقعو جامې جوړې او
په تېره تېره شل ټولې كاله؟؟؟ اوله وائى دا كم دى... ايا داسې
څوك شته چې ماله دومره قرض راكړى او كۀ راكړى نو بيا به ئې
ختموم څنگه؟“

يوسف خان هم يو ځوان وه او د هر ځوان دا ارمان وى چې د
هغه چنغله دې زر تر زره په حيا عزت كېنې د هغه په درشل را دننه
شى، خو هغه يو ديارى مارمزدور وه او ورته يو اعلى تعليميافته جينى،
هغه هم غټه افسره، د بنار په فېشن مئينه د وركوتى والى نه په برخه

شوی وه---

سحر د یوسف خان مور پاسېده مونځ ئې وکړه خپل ذکر ئې کولو او چائے ئې باندې کړې وه، چائے چې پخه شوه نو تهر ماس کښې ئې واچوله او یوسف خان چې ځان سره د کراچی حلوه راوړې وه د هغې د تودولو دپاره ئې تبخه کېښوده چې ناشته ئې تیاره کړه خو چې گوټې ته راغله نو یوسف خان نه وه غسل خانه کښې ئې ننداره وکړه خو هلته هم نه وه چې واپس کمرې ته راغله چې بالښت ئې اوچت کړه نویو کاغذ ترې د لاندې پروت وه زر د کلی د ملک صېب کره لاره چې خط کښې ئې څه لیکلی دی---

ملک صېب چې خط ولوستلو نو د هرې جملې سره به ئې رنگ بدلېدلو او د یوسف د مور تلوسه به نوره هم زیاتېدله-

”یره دا هم عجیبه خلق دی بچی ئې لا پېدا شوی نه وی چې د ورکړې راکړې خبرې ئې جوړې کړې وی، چې هلک جینی لورنۍ شی د یو بل په خوئی بوی پوهه شی، پته ولگی چې جینی څنگه خېژی، هلک څنگه، یو بل ئې خوښ دی یا نه دی خوښ، د یو بل جوگه دی یا نه دی، خو دا جاهلان د خپلې لږې خوشحالی دپاره د بچو مستقبل تباہ کړی“ ملک صېب ځان سره سوچ کولو-

”ولې وروره څه خطرناکې خبرې ئې لیکلی دی؟ که تاسو پرې نه پوهېږئ نو وکیل صېب یا کشر خان ته ئې ورکړئ“ د یوسف مور ووي-

خو ملک صېب بيا هم د علاقې مشر وه پخوانۍ اتم پاس وه
 خبره ئې څه گول مول کړه د هغې د تسلي دپاره ئې يو څو جملې
 ووئيلې او په اخر کښې ورته ووئيل چې يوسف يو تن پسې د قرض
 اخستلو دپاره تلې دې زر ده چې يکم تاريخ ته راشي تاسو تسلي
 ساتي،" خو اصل خط څه دارنگه وه:

"ارم د تور لورى سلامونه!

ما ته ډېر زيات افسوس دې چې حالات زما او ستا د تړون دپاره
 هېڅ سمون نه خوري، زمونږ د مشرانو انارې فېصلې، د وخت گرزند
 او در سمونو فېشنونو پېکړې د ژوند په هغه ډگر ولاړې دي چې پکښې
 زما او ستا د تړون تصور د شگو نه پرې غړل ښکاري، زما او ستا د
 خويونو تضاد ډېر لري تلې دې، نه خو ته خپل عادتونه فېشنونو
 پرېښودې شې او نه ستا دپاره ممکنه ده او نه زه ستا غلامۍ ته تيار یم،
 خو بيا هم مسلمان یم انسانيت لرم، پښتون یم خو جاهل او ظالم
 نه، او نه د رواجونو غلام، يو شال د شړۍ سره پېوند چرې هم نه
 اخلي، زما او ستا مينځ کښې د حدود الله قيام ناممکن دې په دې وجه
 څه قرض دار کوم چې تاته نيم مهر حواله کړم، زما د طرفه تا ته
 (طلاق)!!!!

وسلام

ستا د ترور زوې

يوسف

عشره مبشره

د ژمی نه زه هسې هم تنگ یم او لا چې د تورې سلې ورځې د
بره شی نو نمر پسي سرې روڼد شی او نن خو نری نری باران سره په
غرونو واوړې هم ورېدې او په پېره پېره به پکښې یخه سیلی را لوتله،
په داسې حال کې چې خو چې سرې د انغری په توده غاړه ناست و نه نو
خو مره به ښه وه خو بیماری بده بلا ده...

زه چې کلېنک ته ور غلم نو په بهنچ بلها مریضان او د هغوی
خپلوان ډېر په فکر مند انداز کې ناست وو چې زما نه ئې خپله
بیماری هېره کړه.

اشنائی هر ځای ښه وی د ډاکټر د نوکر چې په مانظر ولگېده نو
زر ئې زه خوا کېنې د لېبارټري په توده کمره کېنې کېنېؤلم او د چائو
وېنایي راله هم وکړه.

لېبارټري کېنې دوه د کچه عمر بابوگان ناست وو خوا کېنې
ور سره واړه واړه د ښینو کټوری، خورد بین او د ښینو slides پراته
وو ما سره ئې علیک سلیک وکړه خو بیا یو موبایل ته توجه شول، یو
بل ته ووئیل:

“خو مره پاتې شول” بل ور له جواب ور کړو “آخری کس پاتې دے”

هر چا سره خپل غم وی ما وې که خبر وی آخری کس پاتې دے
نمبر به مې زراشی په دې کېنې چامه راغله ما دوی ته ست وکړه خو
دوی زه ورو مې کړم، ما چامه خښل شروع کړه چی یو کس را دننه شه:

”زما ټسټ تيار شۀ... زۀ د ډېر لري يم په ما به نا وخته شى“

”نا... لږ صبر به كوي“ دوى د موبائيل سكرين نه سر اوچت

كړو چې دې كښې بل كس را دننه شۀ:

”تاسو زما ټسټ صحيح نۀ دى كړى ډاكټر صېب وائى چې دا بيا

وكړئ“

ما سره د خپل نمبر غم شۀ چې دوى خو وئيل چې اخري كس

دى نو دا څنگه اخري كس دى؟ او چرته ما ته ټسټونه ونۀ ليكي گنې

نو هسې هم نا وخته دى... په دې كښې هلكانو چغې كړې“

اوپ... اوپ“

ماوې گنى خۀ پېښه وشوه او ما ته د بهر د وتلو وېنا كوى نو زۀ

زر پاسېدم د بهر د وتلو بن بېنا مې كوله چې دوى ته مې وكتل نو دوى

په موبائيل د كركټ د مېچ score كتلو او په انگريزي كښې ئې خۀ

خبرې كولې ما ته خۀ ماته گوډه انگريزي راتلله خو د دوى دا

انگريزي ما چرته هم نۀ وه اورېدلې ما ترې تپوس وكړۀ چې دا تاسو

خۀ وايئ نو پته ولگېده چې دوى يو بل ته د انگلېنډ د لوبغاړو نومونه

او score بنودلو ما ترې نه بيا غلئ غوندې تپوس وكړو:

”بچر! عشره مېشره پېژنئ؟؟؟؟“

خو په دې سوال سره هغوى يو بل ته په حېرانتيا كتل شروع كړل او ما

ته خنده رويه شول...

بَن

د ژمی مازیگر هسې هم لنډ تنگ وی او بیا چې خورلنې سره
په گپ شی نو د وخت احساس پکښې نه کیږي.

د جمر و بی بی د کلی هم عجیبه دستور وه چې کله به ژمې شته نو
مازیگری کښې به زنانه او ماشومان د کوټو سرونو ته وختل.
ماشومانو به مختلفې لوبې لکه چیندرو، شلغاتی، پرپټونی، تالان،
بکری، غل باچا، بلوری، بادپوې الوزول شروع کړل او زنانه به ځای په
ځای ټولی کښېناستلې او گپ شپ به شروع شته.

نن جمر و بی بی ډېره د وخته راختلې وه. د ژمی نمر ته مخامخ د
دوه کوټو په پله ناسته وه او په ژور سوچ کښې تلې وه، خواته ماشومانو
بادپوې الوزولې او څه ماشومانو چیندروگانې کولې. ځای په ځای د
چرگانو، بانگیانو اوازونه د جمر و غوږونو ته راتلل. جمر و شرشمې
زېره لوپټه په سرو زلفو داسې راخوړه کړې وه چې د هغې گلابی مخ
پکښې د نمر پلوشو ته لکه د گلاب گل ځلېده.

په دې کښې خبر و بی بی او پری غبرگې کوټې ته راوختلې.
خپرو، پری ته وویل: ”څه وایه مه، فام ئې نه دے“

ورو ورو راغلې خبر و د شانه د جمر و بی بی په سترگو لاس

کېښودل: ”پېژنم دې، یا خبرو یې او یا پری“ او درې واړه بق بق په خندا شوي. گپ شپ شروع شه. خبرو ووي: ”نن به نینې څوک راوړی؟“
 ”زه“

پری زر خپلې کشرې خور ته اواز وکړه چې د بیتاری ابی د بت نه گرمې نینې راوړه او گپ شپ گرم شه. پری ووي: ”جمرو نن ډېره زهیره ښکاری، خبر خو دې کنه؟“
 ”بس مړې! په خپله ورنډار خفه یم، ورور مې پرې بله ښځه کوی“.

”ستا ورور خو ډېر ښه سرې ښکارېده، دا څه وشو؟“
 ”بس هغه چې کوم دفتر کېنې نوکر دې هلته جینکی هم نوکری کوی. یوې جینې سره ئې ډېره اشنایی جوړه شوې ده. هغه ناواده کړې ده، د دواړو ازادی تر دې حده ورسېده چې اوس د هغې پلار مور وایی چې دا به هم دې په نکاح اخلی. حالانکې ښه ورته پته ده چې زما ورور د شپږو بچو پلار دې خو بس...“
 پری خبره واخسته.

”دوېم واده ښه کار نه دې. دې سره درې خاندانه متاثره شی، اکثر ناکامه وی، ولې تاسو د کنډولی ترور انږور ونه لیدله چې د بن له تاوه او د خاوند له ظلمه تنگه شوه نو خودکشی ئې وکړه او خپل اخرت ئې ځان له برباد کړو“.

په دې کېنې بلې ووي:

”د پورې کلی پرو سکنی پېښه به تاسو ته یاده وی چې د سخر په صلاح یوې بن بله بن په تماچه وویشتله او د کور دننه پېښه وه چا گواهی نه کوله نو هغه غریبه قبر ته لاړه او هغه بله قاتله بن یې بری شوه“.

جمرو هم خبره زیاته کړه:

”رامدل خان چې د ملایی نه یوه پېغله راوستله، واده ئې ورسره وکړه، د دواړو بنو به هر وخت جنگ، شور وه اخر رامدل یوه ورځ تنگ شه د بنو جنگ وه نو ظالم دواړه په کلاشکوپ وویشتلې اوس مخروړ دے“ بلې ووي:

”مړې د بنو به شه کور وی او کله چې ئې خاوند مړ شی نو راشه که تودېږي. هغه له ښخ نه وی چې په مېراث جگړه شی لکه زمونږ د کلی طوری کاکا حال وگوره چې مړ شه نو مېرنيو ځامنو ئې په کور او گاډی جگړه شوه چې یو ورور ئې په تماچه وویشتلو، مړه شه او بل مخروړ شه“ په دې کښې د پری کشرې خور نینې راوړې خوناخاپه د ماښام بانگونه شروع شول او دوی زر زر نینې د لوپټو پلونو کښې واچولې او خپلو خپلو استوگنو ته کوزې شوې.

بیا هغه ورځ هم راغله چې د جمرو بی بی ورور دویم واده وکړه. د بن والی تاؤ د اور له تاؤه تود او تریخ وی ځکه خو وائی چې د ښځې مرگ خو طلاق یا بن ده. د دې تاؤ د اور له تاوه دې الله تعالی د حوّا

هره لور وساتى- د بنو كور سمون نه خورى او داسې د زړه چاؤدون
عمر تېرېدو سره د بچو مسائل، مينه محبت اغېزمن كيږي- نه خاوند
د يوې شى او نه د بلې- نه د بچو شى نه د معاشرې- هر طرف ئې خپل
نه كښي او كردار ئې مشكو ك شى-

آخر د جمر وړندار تنگه شوه او سره د بچو د پلارگنۍ كره دېره
شوه- د جمر و سخر خوابې اوس هغه نه وو كوم چې د جمر و ورور د
دوېم واده نه مخكېنې وو او نه د جمر و خاوند هغه مينه د جمر و سره
كوله- جمر و ته چاپېريال كړكېچن شى او په دې كښې زيات كردار د
جمر و وړندار ادا كولو- د جمر و وړندار په خپله چغل خورى د جمر و د
كور ماحول هغه درجې ته ورسوه چې كومه كښې يوه بنځه خپل كور
ته دگور مثال وركولې شى-

د جمر و وړندار عدالت كښې د جمر و په ورور مقدمه پېل كړه او
كله چې جمر و د پلارگنۍ كره اختر له لاره نو موده تېره شوه خو په
هغې د سپې سړى تپوس ونه شى، شى موده پس په يو واده كښې د
جمر و بى بى ملاقات وشى:
”تاسو زه بالكل هېره كړم“

”يه خورې! چې شه خاوند دې د ملېشا نه هاغه سامانونه
رالېږلى دى چې شى مې وايه، هغوى اوس په دولت مشغول دى“
”هسې دوى دا خپله ماشومه هم هېره كړه تاسو ته پته ده چې زه

پہ خپلہ ورنندار باندیٰ خو مرہ خفہ ؤم“

”بس بدل دی مہرات شی“

”تیک دہ زہ د خپلی ورنندار بدلی یم خو ز ما کوم قصور دے۔ ز ما

کور و لی ورائیری؟؟“

”بس ز مونبرہ معاشرہ د جہالت بنکار دہ او رنگارنگ ظلمونہ د

حوا پہ لونو کییری“

”او ما خو اور بدلی دی چي هغوی هم۔۔۔۔۔“

”او۔۔۔۔۔ او۔۔۔۔۔ وایی چي بدل دے۔۔۔“

”نه نه ز ما خاوند په ما بن نه شی کولے۔۔۔۔“

خو بیا هغه ورخ هم راغله چي جمر و بی بی سره د خپلي

ماشو مي لور، د پلار سره په درنو قدمونو کچرو ته روانه شوه۔۔۔

يؤ هلک = دوه جينکى

د جانو مور خپل خاوند سره د کټ په لنگه ناسته وه او د جانو د رشتې خبرې ئې ورسره کولې:

”يه سړيه! د جانو ځوانى خرابيزى، بلها رشتې راغلې او تا ته يوه هم منظوره نه شوه“ د جانو پلار تندمې بيا تريو کړو:

”دا خبرې پرېږده، دا دې مازيگر شه او تاله چامې نه دى تيارې کړې“

”هن دا دې چامې راوړم“

د جانو مور د انغرو کوتې ته لاړه او ساعت تېر نه وه چې جائينک ئې په لاس کښې نيولې راغله. دوى لاگوت نه وه تېر کړم چې ناڅاپه دروازه کښې اشرفو ابى رابنکاره شوه:

”واه خورې! بڼه دې وکړه چې راپېښه دې وکړه“ د جانو مور ورته تود هرکلى ووې او برنده کښې ئې کښېنوله:

”تياره چامې ده او که دې خوبښه وي نو د غنمو د وړو نه درله حلوه په جانو پخومه“

”نه خورې! بله پرېشگر او شوگر مې سپوا شوم دې خواږه“

راباندې بند دى“

د جانو مور جانو ته د پيکه چامې تيارولو حکم ورکړه. په دې کښې د جانو پلار چامې وڅښلې او پټې ته لارډه. دوى دواړه مشغولېدې او د تېر وخت همخولتيا باندې ئې بحث شروع کړو چې په دې کښې د جانو درشتې خبره هم راغله:

”تاسو جانو ولې زړوئ؟“

”يه خورې! زه څه وکړم واک د سړو دى“

”نو ولې لالا څه وائى؟“

”خو چې څوک راشي نو تندم به تريو کړى چې دا کور مې نه دى خوښ --- دا دى او هغه دى --- بس نه پوهېږم ---“

”لالا پوهه کړه، گورې نه چې زمونږ د کلى د کوننون بى بى څه حال شه که په نوم ملکه ده نو څه - نوم به څټى څه --- پلار ئې نه ورکوله، د پلار د مرگ نه پس ترې روڼو گوتو ولگوله، جائېداد ئې ترې بود کړه اوس ئې نه وروڼه پرواه لرى، نه ورته ورنديارياڼې د عزت په سترگه گورى --- خوارې ورته سېرکال ووئيل چې د حج داخله ورته وکړئ نو وروڼو ئې چورلټ انکار وکړو چې ستازړه مزې غواړى ---“

په دې کښې جانو سره د بې خوږو چاڼيو دوى خواله راغله.

”ابى سلام عليکم“

لورې! وعلېکم سلام، ښاده شي“

خه خبرو اترو نه پس اشرفو ابی رخصت شوه.

جانو د پلار یک یوه لور وه او د یو ورور خور وه. پلار ئې د لس کم سل جریو دوتری پښتون وه. د پلار خدمت ته به په نره ولاړه وه او کله چې به ئې پلار او ورور پتی کښې کار کولو نو دې به په پټ مخ ډوب پرونی کښې دوی له جای ډوډی هم پتی ته وړل. جانو ډېره حیاناکه او په عزت مئینه پښتنه پېغله وه.

د جانو پلار او ورور که یو طرف ته عزتناک پښتانه وو نو بل طرف ته پلار او خوم دواړه په اسلام د زړه له تله مئین وو. د دې پته د دې نه لگېده چې نه صرف د مونخ، زکوة پابند وو بلکې حجونه ئې هم کړی وو.

په دې ورځو کښې کله چې د دوی په علاقه د اسلامی نفاذ چغه پورته شوه نو د جانو پلار او ورور پکښې ښه په نره حصه واخستله. د دوی د علاقې خلق په اسلام ډېر مئین وو. جلسې جلوسونه شروع شول. ټوله علاقه کښې الغاؤ تلغاؤ جوړ شئ. په هر جومات او حجره کښې هم دغه بحث وه. د اخبارونو سرخی هم دغه موضوع وه. د دې غونډو ژور اثر په ټوله علاقه خور شئ. تر دې چې د علاقې اقلیتی کسانو هم د اسلامی قانون د مرستې اعلان وکړه. یوه ورځ په یوه

غونډه کښې يو اقليتي کس تقرير کولو:

”مونږ د محمد شخصيت ته سلام کوو چې د اخلاقو يوه بهترينه نمونه وه. اسلام د امن رواداري او انصاف مذهب دى، د هر چا حقونه پکښې محفوظ دي، په هېڅ حال کښې د ظلم اجازت نه ورکوي. د بډاگانو، ضعيفانو، ښځو، ماشومانو، کونډو يتيمانو، مذهبي پېشوايانو، مور پلار، رشته دارو تر دې چې د ځناورو، څارو او مرغو ئې هم خيال ساتلې دى.“

په غونډه کښې پيره په پيره هر چا ته واک حاصل وه چې تقرير وکړي. په دې موقع د جانو ورور هم پاڅېده:

ورونو! څنگه چې تاسو ته معلومه ده ز مونږ ملک په ډېرو قربانو ازاد شوى دى. د دې د پاره ډېرو عالمانو، ليدرانو، مشرانو او ځوانانو قرباني ورکړې دي او مونږ د فرنگي د يلغار نه ازاد شوى يو. نن بيا هم د قرباني وخت دى. راځئ چې نن مونږ هر قسم مالي جاني قرباني ورکړو. زه به وړمې يم او تاسو به ورستو“

خلق په جوش کښې راغلل په جلسه کښې د نعره تکبير، الله اکبر چغې شوې. حکومت د دوى د مشرانو سره خبرې اترې شروع کړې او دا ئې وويل چې ملکي قانون د څه شقونو نه علاوه د اسلام بنيادي اصولو سره اړه لري خو د علاقې مشران په هېڅ حال کښې هم تيار نه

ووچې انگریزی قانون نه منو- انگریزی ژبه نه منو-

یوه ورځ د علاقې خلق په غټ تعداد کښې راووتل او د هر غړي
په خله بس دغه کلیمه وه:

”شریعت یا شهادت“

جوش جذبه وه- په داسې موقعو قسما قسم خلق گډون کولې
شې- هم دغه وجه وه چې د حالاتو د امن تار تڼۍ کولو د پاره څه شر
خوښو په حکومتی عمله کانی وورول او خبره ډزو ته ورسېده چې نهه
لس تنه پکښې په حق ورسېدل- وایی چې د شهید وینه ضرور رنگ
راوړي- اخر حکومت مجبور شئ او د شریعت اعلان ئې وکړه- ځای
په ځای بودونه ولگېدل- قاضیان کښناستل-... وخت تېرېده- جانو
واده شوه، مور پلار ئې وفات شول- اوس جانو د پینځو بچو مور وه- د
ورور سره ئې په څه خبره زړه بداوے راغی او د چا په لمسونه ئې د ورور
په ضد مقدمه داخله کړه-

هغه ورځ هم راغله چې نن جانو د قاضی په مخکښې د خپل
خاوند سره په ډوب برگ پرونی کښې ولاړه وه او بل طرف ته د جانو
ورور ولاړ وه چې قاضی صېب د جانو ورور ته وویل:

”تا باندې خور دعوی کړې ده چې د ده سره زما دېرش جریبه

زمکه ده“

”صېبه! زمونږ علاقه کېږي دا رواج نشته. دا په ما نوې لار جوړه وي حالانکې ما ورته اویا لکه روپۍ ولېږلې خو دا ډېره ظالمة ده، وایی چې ماله به دوه کروړه روپۍ راکوې. تاسو په خپله انصاف وکړئ، دا ناجائزه نه وایی؟“

قاضی ورته وویل:

”ته مسلمان یې؟“

”بې شکه“

”قرآن منې؟؟“

”بې شکه“

بیا ورته قاضی په یوه پرچه د سوره نساء د دویمې رکوع ایت ”یوصیکم الله فی اولادکم لذكر مثل حظ الانثیین...“ ولیکلو ”دا واخله او ائنده تاریخ له د خپل جومات د ملا نه د دې مکمل تفسیر لیکلې راوړه“، تاریخ بدل شه.

د جانو وروړ په ډېره احترام سره د قاضی د لاس نه پرچی واخسته، ټنکل ئې کړه ”ډېره مننه“ دا جمله ئې ووي او لاړه.

نیمگرے اختر

لوئے اختر ته يوه ورځ پاتې وه هر سرې په دؤ وۀ چې اختر له څۀ
تکه ټوکه وکړی، ما ته هم د ماشومانو فرمائشونه را په ياد شول نو د
ډيوټی نه پس مې د بازار لاره ونيوله۔

چې بازار ته لاړم نو وار خطا غوندې شوم ځکه چې د مېتهائې
په دوکانونو دومره گڼه وه چې ماته د ډېگرې دمېډیکل سنټر
مازيگرې را ياد شۀ، يره مېتهائې څۀ واجب خو نه ده، هسې هم
مېتهائې کوم بڼۀ څيز دے او دا چې په کومه مصنوعي طريقه تيارېږي
نوخدائے هسې انسان ساتي گڼي نو زما په خيال دې مصنوعي
خوراکونو تيارولو واله راته ښکاری چې د طبيبانو سره Agreement
کړے دے، ځکه چې ما خو په ورکې اختر کښې کله چې په مشرانو
همزولو او دوستانو گرزېدم نو کلاب جامنو او درس گولو، مېتهائې د
خورلو له وجې مې لا سينه تر اوسه په هائې Antibiotic سمون نه
خوري۔

دې کښې راته د ماشومې لور فرمائش را ياد شۀ: ”ابو سپندل هېر
نه کړې“ نهغ بوټ هاؤس ته ور غلم چې دوکاندار د يو گاهک سره په
شروۀ، دوکاندار ته هم گناه نه وه ځکه چې خلقو د اختر څۀ اورېدلی
وو چې ما وئېل چې جوړې ټول قام مې بې بوتانو او بې پېزاره پاتې

کيږي چې په بوټ هائوس کښې مې د دوکاندار حال ولېده نو ډېر ترس مې پرې راغلو، ببر سر، دوږ وهلي جامې، وچې شونډې.....
 دې کښې راته د خپل زوی د جرسی فرمائش را په ياد شته چې کله کاسمپټک دوکان ته لاړم نو دومره زنانه پکښې دوکاندار ما ما نه راجاپېره شوې وې چې د ناوې د کوربن والي شپه راپه ياد شوه، لس شل منټه په دې تماشه ووم خو دوکاندار ماته هډو توجه نه کوله، په دې کښې راباندې ناخاپه چا د شا نه چا آواز وکړه چې کاسمپټک دوکان ډېره مزه درکړې ده...؟

دا انوروه، زما د دفتر ملگر، خبر پخبر نه پس ئې نېغ د کپړې دوکان ته بوتلم چې راځه بېگم صېبې له د اختر جوړه اخلم. ما ورته وې د خدائې نیک بخته په يو ورځ کښې به جوړېږي څنگه؟
 خو غالباً د هغه بېگم صېبه خپله درزېنه وه، ما ورته دا مشوره هم ورکړه چې دا غلطی مه کوه د بنځو غوښتنې او فېشنونه کړاو غواړي چې د دې مجاهدي لپاره بيا د اوسپنې خپلې پکار وي.
 مونږ بازار کښې روان وو چې ما ته د خپل موبائيل بټري ياده شوه مخامخ ”موبائيل زون“ ته ورغلو نو د بټري تپو سونه مو کول خو د دوکاندار مونږ ته کړه لس منټه پس فام شته چې قيمت ئې راته دوه نيم سوه روپۍ ووئيلو او دا ئې هم ووئيل چې ”دا نمبر ايک ده“ ما اړوله را اړوله چې انور راته ووې چې که نن صبا جاپانې خيزگورې نو

په قلاړه كېښنه، جاپان اوس تېكمارى پرېښې ده هغوى اوس تودى كان
جوروى ---

د كېرې دوكان ته راغلو، نمبر كښې ودرېدو، داسې ښكارېده
چې خلق گنى بربنډ پاتې كېږي، د هندوانو دوكان وو د يو سېټ مونږ.
ته خيال شه هغه د ښځو يو سوټ را واخستلو چې قيمت ئې درې زره
روپۍ ووې، ما ډېر په تعجب سره ووې ”درې زره؟“ او زر غلې شوم
ځكه چې سېټ ماته په تعجب سره كتل شروع كړل، ما ته ځان څه
ناديده ښكاره شه --- ما د انور نه اجازت واخستو چې دې كښې د
مازيگر اذان وشه ماسره كه يو طرفته د مانځه غم شه نو بل طرفته نن
كور ته رسېدل هم څه اسان نه وو ځكه چې گادۍ اكثر د سامانو نو
برژق شوى وو او د اړ كېدو ځائى هم پكښې نه ښكارېدو، په دې كښې
راته د وړو د اختر جامې يادې شوې چې يوه مياشت اگاهو مې تېلر له
وركړې وې چې د تېلر صېب دوكان ته ور غلم او د جامو تپوس مې
وكړو نوهغه خوار زما نه داسې بخښنه و غوښتله چې ما وئيل چې د
تېلر صېب نه چرته گناه كېږه شوې ده.

ځان له مې مونځ وكړو ځكه چې په دې الغاؤ تلغاؤ كښې امانتى
لاندې كول لوائى نصيب غواړي.

په ستاپ ولاړ ووم گادۍ اكر چې ډېر وو خو د پښې ځائى

پکښې نه وو، مخامخ چې مې نظر شو نو د خلقو يو غلغلې روانه وه ما هم منډې کړې چې دا يو ګاډې والا پشا راتلو چې پرې تادی وه او بې اختیاطۍ کښې ئې ګاډې په يو بوډا سوالګری چې متاز وو ور وخېژولو او خلقو په ډرائیور راباندې کړی وو،

عجیبه انسانان دی اګر چې د ډرائیور قصور ضرور وو ځکه چې بازار کښې ګاډی ریورس کول شو مره اختیاط غواړی خو پته نېشته چې دا ډرائیوران لائسنس څنګه په اسانه تر ګوتو کوی؟ بیا د خلقو ژوند سره لوبې کوی چې يو سرې د ډرائیونګ اصول نه پېژنی نو آیا دا د لائسنس حقدار دی؟ بل خوا زموږ خلقو جهالت! چې قانون په خپل لاس کښې اخلي آیا د ډرائیور سزا دا ده؟---

ما دا سوچونو کول چې په دې کښې د يو کلیوال په نظر شوم چې ورسره خپل ګاډې وه ما ته ئې هارن ووهلو خو زما فام نه وو ز ئې ما ته دروازه لرې کړه ځان سره ئې په فرنټ کښې کېښولم، یره په دغه وخت کښې چې زما د زړه نه کومه دعا وختله نو زه نه شم وئیلې چې هغه به قبوله شوی نه وی۔

ما ته ئې وې چې ولې کورته تش لاس روان ئې؟ ما ورته وئیل چې نن خود سودا کولو شان نه وه۔۔

”موږ هم عجیبه خلق يو ګه چرې دا سوداګانې د اختر نه مخکښې مخکښې کولې او بې ضرورته خیزونه مو نه اخستې د اسلام

اصول او سادگي مو اختيارولر نو دومره ستونخو سره به ولي مخ وو او
 بيا په اختر ڪښي مپتهائي ضروري ڪنرل، هراخر له خاص خاص جامي
 جوړول پائيزار پسې لگېدل -- خان مو هسي په تڪليف ڪښي اچولر
 دے ما ته د خپلي مور متل را ياد شو چې ”رغ صورت اختر دے“ آيا
 ڪه مېلمه ته د چام په خائي فروټ مېوه دانه ڪېر دے نو ګناه ده؟ ڪه
 چاته ته په مينه سلام وکړي يا تش د اوبوست وکړي نو ستا پوزيشن
 خرابيږي؟ -- مونږ به تر خو د دې رواجونو غلامي کوو“ مونږ په دې
 خبرو اترو ڪښي کلي ته راوړ سپدو۔

د ماښام تيري خورېدې چې د کور په درشل ور دننه شوم،
 ماشومه لور راته راغله:

”ابوز ما سپنيل؟“

نورو بچو مي ووئيل:

”ز مونږ د اختر جامي؟؟؟“

کورودانې مپتهائي په طمع وه، چې مور مي راته ډېر په مينه ووي:

”کله سترې مه شي“

صرف فیس

د اگست میاشت وه نرے نرے باران ورېده خلقو د خپلو خپلو مریضانولپاره د مېډیکل سنټر نه نمېرې تر لاسو کړې وې او هر ډاکټر د کلېنک مخې ته جوړې جوړې تنان د خپل نوم په انتظار وو، داسې ښکارېده لکه چې د عدالت مخې ته فریقین دخپلو پېشو په انتظار وی، زه هم په یو بیچ ناست وم.

دې کښې د یو پوخ عمر سره راغلو عجیبه دا وه چې یک یوازې راغلې وه، داسې ښکارېده چې د فوځ نه ریتاثر شوی وه ډېر تجربوبه کار معلومېده او ظاهر پرې د خه مرض اثر نه وه لږ ساعت پس ده ته اواز وشه او ورسره زما نوم هم واخستله شه مونږ دواړه مخامخ د ډاکټر مېز خوا کښې کېښناستلو، ډاکټر صېب پرې لږ ساعت سټېسکوپ وگرځولو او بیا ئې ورله B P چېک کړو او دمعمول مطابق یو چاپ شوې چیتې باندې ”ټېک مارک“ شروع کړه او خپل یو نوکر ته ئې وویل ده سره د لېبارټری پورې لاړ شه ښاریه ده چرته لار ترې غلطه نه شی، ما ته ډاکټر ډېر همدرد انسان ښکاره شه، خو ده ورته وویل چې ډاکټر صېب داخو زما دائمی مرض دی، نن مې د خپل زوی په لېبارټری کښې تستونه تازه کړل او یوه پرجه ئې د ډاکټر

صېب مخکېنې کېښوده ډاکټر ورته په چشمو کېنې په کېړه وکتل:
 ”کاکا یو خوددې وخت وشه او بله دا چې ستا د زوی په لېږتې زه
 یقین نه شم کولې نن صبا لېږتې صحنې نتیجه نه ښائی زه چې درته
 کومه لېږتې ښایم نو په دې کېنې اعلی ډاکټران او ماهران ناست
 دی چې ستا د صحت صحنې جاج واخلي--

”ډاکټر صېب په سحر او مازیگر کېنې څه فرق؟
 او بله دا چې دا مې راله زوی ډېر په اختیاط سره کړی دی، د دې مطابق
 راته دوائی ولیکه گنې درنه لارم“

ډاکټر هم ډېر صبرناک همدرد او زړه سواندې معلومېده چې څه
 خبر!! او په چټې وړته یو شمېر نسخې ولیکلې او بیا ئې خپل نوکر ته
 وویل: ”د کاکا ټسټونه به صحنې وگڼو ځکه چې خپل زوی ورله کړی
 دی، ټیک ده خو دا دوايانې ورله راوخله او رسيد ترې هم رواړه چرته
 زیاتره ور سره څوک ونه کړی ځکه چې نن صبا دو نمبر کمپنی راوتی
 دی--“

”ډاکټر صېب ما فیس ورکړو او صرف دلارې ټيکت را سره پاتې دے
 خو تاسو بار بار تکلیف کوئ“

”کاکا بیا به کړېږم زما د لاس نسخې بل ځائې نه مېلاوېږی“
 ”هن! بل ځائې نه مېلاوېږی؟؟“

کاکا خپل چیت تر لاس کړو او د کلېنک نه په شغ وتلو، زه ور
 وړاندې کېدم چې په دې کېنې دوه کسان په سوټ بوټ فېشن کېنې را

دننه شو په لاسونو کښې ئې بېگونه وو، علیک سلیک نه پس دواړود ډاکټر سره په انگریزی ژبه کښې خبرې شروع کړې--
 ډاکټر له نوکر قهوه راوړه او د دوی لپاره ئې هم د قهوې وویل و ورته وویل چې زموږ کمپنی ستاسو نه ډېره مطمیننه ده، تاسو له ئې د عمرې بندوبست هم کړم دے، بل ورته وویل چې سړکال ستاسو دپاره سویزرلېند د Tour پروگرام روان دے او په Tour کښې شریک د نورو ډاکټرانو نومونه ئې ورته اخستل شروع کړل، ډاکټر صېب په خندا شه او د قهوې پیالی ئې په لاس کښې را اوچته کړه--

دوی گپ شپ لگولو او زه رود غوندې د کلېنک نه را بهر شوم چې هغې تېر مریض نه لږ معلومات وکړم، اخوا دېخوا مې ډېر نظر وگرځولو خو هغه په گڼه گڼه کښې اوس نه ښکاریدله.

رب مویه خپله توره غځ کړه

د عدالت د کمري دننه بنی طرفته په بېنچ ناستې سردارو ترور بیا خه پټې پټې خبرې کولې، ورسره خوا کښې ناست خپل بودا ضعیف خاوند هم د رحم قابل وو، کس طرفته بېنچ باندې په هتکړو کښې بند درې کوتلی ځوانان د پولیسو څوکی کښې ناست وو ځوانانو زمکې ته کتل او لاس کښې ئې تسبیح هم نیولې وې او شونډې ئې خوزولې، ما چې سردارو ترور ته کتل نو د هغی نظر به کله کله پورته اسمان ته شه او خه به ئې ووي، خو ما ته د سردارو ترور هغه بنسیرې را په یاد شوې کومې چې د هغې د خلې نه ما د هغې د بیان لیکلو په وخت اورېدلې وې:

”رب مویه خپله توره غځ کړه“

غالباً دا د سردارو ترور وظیفه وه ځکه چې کله به ورته سرکاری وکیل د بیان نه مخکښې د قسم اوچتولو اووئیل نو سردارو ترور ورومبی خپله وظیفه تازه کړه....

د صفائی وکیل خپل کوتلی د لیلونه مخکښې کول د عدالت کمره کښې یو خاموشی خوره وه ټول ناست کسان د وکیل صېب دلائلو ته حق حېران وو، سیشن جج صېب په یو پُرزه کاغذخه خبرې نوټ کولې-

واقعہ د تورې شپې وه... د واقعي څوک هم چشم دید گواه نه وو... اگر چې د ملز مانو نه د غلا سامان برآمد شوې وو خو دا عام کالې وه چې په بازار کېنې بڼه په اسانه د دې د په شان نور هم مېلاوېدې شې... د ملز مانو مخونه پټ وو نو دا هم کېدې شې چې دا ملز مان څوک بې گناه دی... او اصل کسان له تراوسه پورې د قانون د پنجې نه بهر وی... پاتې شوه د ملز مانو د خپل قصور منلو خبره نو دا د پولیسو د دباؤ نتیجه هم کېدې شې... ځکه چې ملز مانو په خپل بیان کېنې د واقعي کولونا اوس انکار کړې دې، بله دا چې د یو ملزم بیان قانوناً دېل ملزم خلاف نشي استعمالې دې... څومره څومره چې د ملز مانو د سپو په ذریعه د نشاندې تعلق دې نو قانوناً د دې هېڅ حیثیت نشته... د دې سره سره استغاثې د گواهانو بیانونو کېنې ډېر تضادات دی... قانون د چا ژړا فریاد ته نه بلکې د جرم ثبوت ته گوري کوم چې موجوده مقدمه کېنې د نیشته برابر دې او همېشه د شک فائده د ملزم قانونی حق دې...

سرکاری وکیل عدالت ته خپل موقف داسې وړاندې کړو:

”د دې ملز مانو خلاف نورې دوه مقدمې هم د دې نوعیت چلېږي، د ملز مانو نه د غلا سامان بیس په بیس تر لاسه شوی دې، یو ملزم د مجسټرېټ په مخکېنې د خپلو کړو پړو هم منلې ده، د جرم نوعیت

ڊپر ڪنده دے ملز مانو د یو ڪور امن تالا ترغہ ڪرے دے دڄادر او د
 خلور و دہوالونو عزت ئي د پینو لاندی ڪرے دے ڪہ د دې قسمہ
 جرمونو مخ نیوے اونشی نو معاشرہ ڪیني بہ بد امنی نورہ ہم زیاتہ
 شی او د یو عام وگري زندگی بہ ڊپرہ ڪرانه شی، پہ داسي قسمہ مقدمو
 ڪیني د پت ڪرے شوې خیز برآمدگی یو کوتلی حثیت لری کوم چي
 دې مقدمہ ڪیني ثابت شوے دے او باقاعدہ شناخت پرہا ئي ہم شوے
 دے، دملز مانو خلاف مقدمہ پہ کوتلی شہادت ثابت دہ، پہ دې وجہ
 ملز مانو تہ دې سختو نہ سختہ سزا ور ڪرے شی“

د دې نہ پس د بلي مقدمي غبر. وشہ او چي دوه بجي شوې نو د
 سردارو ترور پہ مقدمہ ڪيني بيا اواز وشہ، سردارو ترور ڊپرہ
 خوشحالبدہ چي خہ ڪہ خبر وی عدالت بہ غلاڪرو تہ سختہ سزا
 ور ڪري، د سروڪري، د سپینو زرواوگي او زما د انرپندو پنڄلس تولي
 ڪالے او نور سامان بہ واپس شی خو چي ڪلہ ملز مانو تہ د بری ڪپدو
 حڪم واورولے شہ نو دا پہ درنو قدمونو د عدالت د ڪمري نہ وو تلہ،
 حڪہ چي یو خوا د هغي مالی خانی زیان مخڪيني وہ نوبل خوا ورته
 ملز مانو خطرناڪي دراڪي ہم ور ڪري وي، خو سردارو ترور بيا ہم
 خپلہ وظیفہ پہ خائے و ساتلہ او اوس خو ئي نورہ اسرہ بسرہ ہم ختمہ
 وہ، اوس بہ هغي د خپلي وظيفي سرہ سرہ د سترگو نہ رني رني اوينڪي
 ہم تويولي ---

ملز مان درې واړه خسپلو کورونو ته لاړل دوه پکښې خپل روڼه
 وو او یو ئې هسې ملگرې وه، مابنام چې دواړه روڼه ډوډۍ ته
 کښناستل مور ورله په کورنو غړو کښې کورنۍ چرگوړې سور کړې
 وه دواړه روڼو دوه درې نورې خوړلې وې چې مشر ورور ئې کشر ورور
 ته ستغې سپورې شروع کړې: ”اتلس میاشتي مې ستا دلاسه جېل
 وخوړلو... بېوقوفه که تا د جرم منل نه وې منلې او زما خلاف دې
 بیان نه وې ورکړې نو دومره جېل به ما ولې تېرولو؟“

”چې د بل عزت او مال ته لاس اچوې نو بیا خوبه ضرور د
 پولیسو تکلیف او ریمانده زغمې... د غلا چل خو ماته تا بنودلې“
 ”غله شه بهرته“

کشر ورور ئې هم گرم شه ډوډۍ نه پاسېده او کمړې ته دننه شه
 د مابنام په ډوډۍ ستغې سپورې، ښېرې، کنخلې خو د مخکښې نه د
 دوی یو کورنۍ سپره عادت وه، دمور ئې دا خیال نه وه چې دومره لویه
 به ترې جوړېږي او په دې کښې ناخاپی درې غبرګې ډزې وشوې چې
 مور ئې د کپچن نه راووتله نو مشر زوی ئې په سرو وینو کښې لمبېدلې
 په اخری سلګو وه. کشر خوی ته ئې ښېرې شروع کړې:

”رب دې چقنی چقنی کړه خپل مشر ورور دې ووژلو“

کشر ورور کلی کښې د خپل یو ملګری نه موټر سائلکل

واخستلو او وتښتېده، چې لار کښې ورته لائټ کار پرېښودلو هسې هم وار خطا وه مخکښې غرنیزه لاره وه اوس کافی تیاره هم لگېدلې وه یو موږ نه خطا شه او چې د غره ویخ ته رسېده نو ښه چټکۍ شوه وه.

سحر چې دا خبر په اخبار کښې هغه درېم ملزم اوکتلو نو ډېر غمژن شه د غمرازی په اراده د دوی خواله راتلو په اډه کښې د فلائینګ کوچ په انتظار وه چې په دې کښې دده خوا کښې ئې یوه زور داره دهماکه وشوه.--

لږ ساعت پس چې دوږې اولوګۍ دغه شول نو د خلقو اندامو نه په وینو کې ککړ خدائی خدمتگار و راتلول شروع کړل.--

ار مانونه

نجيب چي كله د خواني په پوري پښه كښوده نو د غلطو صحبتونو ښكار شه، د پښتو متل دى ”چي څنگ ښار وي هغه شان خلق“ د ماحول نه انسان اثر اخلي، د نجيب ټول دوستان نشيان وو، ده په اتم كښي سبق پرېښوده او د مور پلار نه مرور شه او ښار ته وتښتېده...-

د غرمي وخت وه چي نجيب ښار ته ورسېده، نجيب د نشي عادت وه نو په دې وجه د ښار بازار كښي ئي لوله پلوله كتل، ركشي، موټري او لاري رواني وې، د خلقو يو بهير دى، څوك يو خوا څوك بل خوا روان دى، دوكانداران سوداگانې خرڅوى د سړك په غاړه باندې لاس گادى د مېړ نه ډكي ولاړي دي-

نجيب ښار ته نومه نومه راغله وه، د كبابو يو كړه ته ودرېده، د نيم پاوى د خوړلونه پس په بازار كښي چكر لگوى، هسې هم نشه بد عادت دى او نشي چي كله خوراك وكړي نو نشه ور ته ياده شي، سر لړلې گرځېده-

”كاش چي څوك نشي مېلاو شي“ نجيب په زړه كښي ووئيل يو مقامى دوكاندار ته ور نژدې شه:

“وروره یو سگرت به مېلاؤ شی؟”

د نجیب مطلب د ډک سگرت وۀ نو په دې وجه دوکاندار ورته
 ووئیل “ورک شه مړه مونږ درته نشئان ښکاروو، دې شکل نه دې نۀ
 شرمېږې چې لا نشې هم کوي”
 “یره غصه کېږه مۀ، ما درنه صرف تپوس وکړو”
 دوکاندار نور هم غصه شۀ: “تېننه گنی نو!”

نجیب مسافروۀ یوۀ لاره ئې ونيوله نااشنا وۀ روگودر ورته نۀ وۀ
 معلوم، ورځ خو ئې په دې سوداگانو کېنې تېره کړه، اخر د مابښام د
 ډوئې وخت هم پرې راغۀ خو اوس ورسره په جېب کېنې صرف پېنځۀ
 روپۍ پاتې وې بیا یو هوټل ته ورغۀ، بهره ته ئې ووئیل چې ماسره
 پېنځۀ روپۍ دی مهرباني وکړئ ماله پرې څۀ طعام راکړئ خو هوټل
 والا ورته ووي:

“بهائی په شل روپۍ د دالو پلېټ دۍ او په لس روپۍ روتی ده...”

نجیب ورته ووي “چې تاسو کېنې څۀ انساني همدردی نېشته”

“دا ښار دۍ دلته خلق پېسه پېژنی پېسه”

نجیب ته د خپلې مور د لاس ډوډۍ ور په یاد شوه چې اکثر به پکېنې دۀ
 نخرې کولې چې دا لوگو وهلې ده، دا وومه ده، دا سوې ده او دا سره
 ده.

وړې گېډه بلاوى، روان شۀ بل هوټل ته وختلو، دا ځل ئې د خپل
جيب حال بيان نه كړو، ډوډى ئې ښه مينه وخوړه بيا ئې خپل سېټ بدل
كړو، خو د هوټل بېهره هم د شكړى نظر لرى، دې ئې په نظر كښې وۀ،
نجيب چې كله غلې غوندې پاسېډۀ او پښې ئې سپكولې نو بېهره پرې
سمدستى اواز وكړو:

”چورهمه چورهمه“

نجيب منډې ئې كړې خو او تر سرې خامخا گېږيرى، ونيولې شۀ.
”خان صاحب پېسه نكال، مُرغ اور گوبه كهاكې كهال جارهمه
هو، سیدها سیدها پېسه نكال ورنه پوليس كې حوالې كرتا هون.“
نجيب سره خو صرف پېنځۀ روپۍ وې، په دې هله گوله كښې
پوليس راغلل، نجيب ئې ښۀ گوشمال كړو او د غلا، بدمعاشۍ، اواره
كردى جرم كښې ئې پرې پرچه وكړه.

د هوښيارانو وېنا ده چې ”رب دې څوك بې څوكه نه كړى“ د نجيب
خلاف تفشيش ښۀ مضبوط وكړلې شۀ، غريب سرې ته هر يو نړوى د
دۀ خلاف ښه په نړه خلقو په عدالت كښې گواهي وركړله او مقامى
عدالت ورته په ثبوت جرم كښې درې كاله سزا واوړوله، نجيب خو نه د
ضمانت توان لرلو او نه د مقدمې د اپيل مرسته چا په سر واخستله.

د خپل قېد پوره كولو نه پس د جېل نه راوتلو، انسان په څلورو

خائونو کښې سميرى، مسافرى، جېل، واده نه پس يا تبليغ کښې وتلو سره، د جېل ستونزې ئې وليدلې عقل ئې سرته راغلو خود وخت ډېره حصه ترې تېره وه، کنگال لاسونه ئې کلى ته تگ نه غوښتلو، بيا ښار ته وتلود ديارى کار ئې شروع کړو، خو ورځې پس ورته يوه کمپنۍ کښې دمنشى (کلرک) سيټ مېلاو شته.

وئيلې شى چې په هر چا خپل وطن کشميروى، خه موده پس ئې زړه له راغلل چې دا خل راله کمپنۍ چهتي راکړى نو کلى ته به هم، په مور به دا زېرې هم وکړم چې ستا زوړ اوس نوکر شوم دى، نشې تماشي ئې بېخي پرېښې دى، چې کمپنۍ کله چهتي ورکړه نو خپل کلى ته راغى، کليوالو بالکل نه پېژنده، خکه چې ډېر وخت تېر شوم وه، بل ډېر دينداره شوم هم وه، د خپل بنى سنت مطابق ئې په جېل کښې ږيره هم ساتلې وه، اوس هغه بدعمله نه بلکې نیک عمله وه، خپل کور ته نېغ ور ننوتو، خو کور کښې څوک نا اشنا بنيادم اوړى راوړى، نجيب ته ئې وويل چې خوانه ته بې اجازته پردى کور کښې خه گورې؟

”دلته خه موده مخکښې يو خو تنه او سېدل، هغوى خه شول؟“

”داکور يو کال کيږى چې مونږ اخستې دى، دلته چې کومه زنانه اونارينه او سېدل نو دهغوى يو نشى زوم وه، چې له کوره بې درکه شته نو پلار ئې بيمار شته دواړه گردې ئې فېل شوې او خه پنگه چې ئې جمع

کڙي وه هغه تري ډاکټرانو وترپ له تردې چې ډاکور ئي په مونږ راخرځ کړو، لږه موده پس نارینه مړ شه او بيا هغې بنځې بل واده وکړو چې نن صبا کراچي کښي د خپل دويم مېړه (څښتن) سره اوسېږي او يوه ماشومه لور ئي هم د ځان سره بوتلې ده“

نجيب ډېر زيات خفه شه او په زړه کښي ئي ووئيل چې ارمان! ما دخپل پلار سره ملاقات کړې وې، ما خپله خور ليدلې وې، ما دخپلې مور د ژوند اډانه مضبوطه کړې وې---

نجيب چې په کومو تېزو قدمونو خپل کلي، کور ته راغلې وه د هغې نه په زيات په تېزو قدمونو بيا دېنار په لور روان شه---

”مورې زه به اوس تا کوم ځاي ته کورم--- خورې ستا دارمانونو دنيا به څنگه ودانه شي--- داجي ستا ځلي به زه اوس کوم ځاي ته وړم، ارمانخيرو خان زه به نشو نه وې اخته کړې“

ورک منزل

اسلم چې کله لسم پاس کړو، نو نور تعليم ئې د غربت له کبله
جاری ونه ساتلو، مور پلار هم ورته بار بار د نوکری کولو وېنا گانې
کولې، خو له بده مرغه نمبرې ئې کمې وې، چې کله غربت او ناقابليت
جمع شى نو خدائے دې مل شه.

چا ورته د کراچی ټپه په غوړ کړه، د خپل دوست واحد خان نه
ئې پېسې قرض کړې او کراچی ته روان شئ، کله چې کراچی ته ورسېده
نو نورو خلقو ته خپل خپلوان د هرکلی دپاره ولاړ وو، خو د اسلم
هېڅوک نه وو چې هرکله راشه ئې ورته وئیلې و، خپله ډائری ئې را
واخسته چې د یو دوست نوم او پته ئې پکښې لیکلې وه، یوې رکشې
والا ته ئې پته وښودله، رکشې والا ته چې پته ولگیده چې دا خو څوک
کلیوال لاروې دى او څه که خیر وی کار وشئ، هسې هم د ایمان کمې
دى، د ځان ځانى دور دى بیا انسان قدم په قدم شېطاني جالونو کېنې
انېتې دى، اگر چې لار د پنځه منډو وه، خو د رکشې والا د بې ایمانى
په وجه د نیمې گنتې شوه، پوره دوه سوه روپۍ د گوتو کولې.

شپه ده اسلم لارو په رکشه کښې ناست دے، تپوس کوی :
 ”خومره منزل پاتې دے“

”لږ صبر خائے راروان دے“

آخر ئې د پتې مطابق په هغه گلی کښې کوز کړو، شپه وه بجلی
 تلې وه، خوبنار هم عجیبه وی چې خلق د ورځې نه زیات د شپې
 چکرې لگوي، په گلی کښې په تپوس اخر د خپل دوست کور ته
 ورسېده، د دوست پلار ئې راووتلو، د ده نه ئې تپوس وکړه:
 ”خوک ئې؟“

”د سعید دوست یم“

”سعید خو انترې تست دپاره پروڼ له کوره وتلے دے“

”زه د ډېر لرې نه راغلے یم او د سعید سره به پاتې کېږم“

”بچے خفه کېږه مه سعید نشته او نه ئې مونږ ته ستا خه حواله راکړې
 ده، دا ښار دے دلته خوک په چا یقین نه کوی، دلته هره ورځ نوې نوې
 پېښې کیږي، دلته خوک د چا په فریاد باندې یقین نه شی کولے“

اسلم خوار بیا واپس روان شه، په سترگو کښې ئې غټې غټې
 اوبښکې راغلې، اسلم ته د خپل یو دوست خبره ور یاده شوله چې کله
 ترې هغه تپوس وکړه چې اسلمه ته به خه جوړېږي؟ نو اسلم ورته
 وویل چې ماته پته نشته، حالانکې دنیا په اُمېد خوړل شی، د همت او د
 محنت ضرورت دے خو کله کله د وخت ګرځند کښې انسان ونښلی او

هسې هم د غربت بدې بلا د لاسه انسان د مایوسۍ ښکارښی او دا خیال کوی چې زما منزل نشته، خو داسې نه ده، د هر انسان یو منزل وی چې ورته دې مزل کوی، دا ضروری نه ده چې هر سړی دې کلاس ون افسرښی، دنیا په تفاوت ده، که یو چیف جسټس جوړښی نو بل چپراسی جوړېدې ښی، مایوسی یو لویه ګناه ده خو ځان ته د اول نه د منزل انتخاب پکار وی.

اسلم د منزل په تلاش کېنې مزل کوی، چې په یو سنبه ورننوتنه د څوکیدار خیال نه وه، په یو کړسی کېښناستلو، هسې هم ډېر سترې وه، لږ ساعت پس اوډه شنه چې څوکیدار را غلو په ملا ئې ورله ټوپک کېښوده اسلم او تر شنه.

”دلته څه ګوري؟“

”یره ماما لږ خوب ته څومې پرېږده“

”دا دخوب ځائی نه دې څه که چرته خپل منزل لري؟“

”زما منزل نه دې معلوم“

”نو بیا خو ته نور هم د خطرې علامت ئې پاڅېره ګڼی...“

اسلم که یو طرفته وږی وه نوبل طرفته خوب هم اخستره وه، د سنبه نه را ووتلو یو ګلی کېنې ودرېده چې مخامخ یو هوټل کېنې ئې رڼاګانې ولیدې. هوټل والا چائینه جنریټر لږولې وه، دې ور غلو او د روټی غوښتنه ئې ترې وکړه چې روټی ئې وخورله نو د کاروبار

کولو خواست ئې ورته وکړه خو د هوټل منېجر قبول نه کړه، په صباله
 ئې د یو تنور والا سره مزدوری شروع کړه، دوه میاشتې پس ئې د کور
 په پته تنخوا ولېږله، له بده مرغه خو ورځې پس د تنور والا سره په څه
 خبره وړان شوه، تنور والا ورته د مور خور او د بښې کنخل شروع کړل،
 دې خو هسې هم د کلی د غېرتې ژوند بلد وه دا ئې برداشت نه کړل او
 د ډوډو په سیخ ئې د تنور والا سر ووهلو نو د یو گذار سره تنور والا
 ارتاؤ شوه او چې هسپتال ته ئې رسولو نو په لار کښې په حق ورسېده، په
 اسلم باندې مقدمه قتل قائمه شوه، د تنور نورو مزدوران، چې د دې
 واقعي چشم دید گواهان وو د ده خلاف ئې بڼه په ډاگه گواهی ورکړه.
 د اسلم خلاف کوتلې چشم دید او ډاکټری شهادت موجود وه
 په موقع ترې نه د آله قتل برامدگی هم شوې وه په دې وجه اسلم
 د جرم په ثبوت کښې د عمر قېد تېرولو دپاره د تورو تنبو نه د ننه
 شه...--

مراومے گل

شاهد چې لسم پاس کړو نو خپل سکول کښې اول نمبر راغی،
دده یو ورور کالج کښې لېکچرار و او هم دغه وجه وه چې شاهد ته به
ئې بیا بیا د تعلیم تر غیب ورکولو، د کالج دوران کښې هم ورته ورور دا
هدف په گوته کړی و او چې شاهد پاک آرمی کښې د ملک او قوم
پکار راشی، یو غټ جنرل شی یا کم از کم یو اعلی پائلټ شی، کله چې
شاهد کالج ته لاړه نو ورور ورته دا وېنا کړې وه چې د تعلیم دوران
کښې په سیاست ککړ نه شي خو لږې ورځې پس د شاهد ورور په
Deputation باندې بهر ملک ته لاړو.

یوه ورځ شاهد کالج ته روان و او چې گاډې ورته په سټاپ وونه
درېده په بله ورځ ورسره د ده شر شته، نو نورو ملگرو ئې مرسته و نه
کړه ځکه چې ده په کالج کښې د سیاسي فیلډرېشنونو کښې حصه نه
اخیسته، چا چې به ورسره د سیاست خبره کوله نو شاهد به لکه دمچي
تاو شته، ملگرو به ورته اکثر وویل چې بې کنډیکه بیزه زمره ماتوی،
د دې واقعي نه پس اخر شاهد د یو ملگری په وېنا په یو فیلډرېشن
کښې شامل شته، هسې هم د شاهد د قابلیت اوازه خوره وه، روړو شاهد
د فیلډرېشن کلک غړی شته، دا هم ورته په غوړ کښې پرېوته چې

سياست د ملک او قوم زبر دست خدمت دى، خو د خپل ورور هغه خبره ترې هېره شوه چې دکالچ وخت کښې به سياست نه کوي، عقل ئې دهلکانو وه، دسرپتوب عقل خو دڅلوپښتو کالونه پس شروع کيږي، د شاهد توجه دسياسي مجلسونو ښکار شوه، غټو غټو سياسي ليدرانو ورته توجه ورکوله، شاهد هلک وه هسې هم د انسان شوق دا وي چې زما دې نوم ناموس اوچت وي او زما دې هر ځائې کښې عزت وي، لږه موده پس د شاهد د فسټ ائيرامتحان په سر راغې، شاهد ته دسياست چسکه لگېدلې وه، اکثر به دغټو غټو ليدرانوسره ميټنگونو کښې مصروف وه.

FSc ئې په ښو نمبرو پاس کړه، خو پوزيشن ئې درېم راغلو، ورور ورته زورنه راؤلېرله چې څه وجه کېدې شي چې ستانه دوه کسان مخکښې لارل؟ خو ده ورته بانه وکړه چې خبردې د قسمت لوبه ده دلس دولسو نمبرو خبره وه.

کله چې آرمي ته لاره نو سلکټ نه شوه د MBBS انټري ټسټ کښې هم پاتې راغې، د ورور په صلاح کراچي ته لاړو چې د هلته نه ئې د BA ډکري وکړه، خو د کراچي ماحول، د سياسي مجلسونو شرکت او هلته دنوم پېدا کېدو چکر کښې شاهد ډېر سخت ککړ شوى وه، هغه ته ډېر ځله ورور دا وئيلی وو چې د تعليم په دوران کښې نور څه له توجه مۀ ورکوه، خپل مستقبل مۀ خرابوه، خو دهلکانو دماغ چرته په دې رسي چې عملي ژوند څه ته وائي.

شاهد د کراچی نه واپس راغی، مورپلار ورته د مخکښې نه جینۍ کښېنولې وه چې د هغه د ماما لور وه، کله چې واده وشه او شاهد په عملی ژوند کښې داخل شه، نو د یو اخبار والو سره ملازم شه، خو دا دهغه د معاش دپاره کافی ذریعه نه وه، اخبار کښې یوه ورځ د استادۍ سپټونه راغلل ده هم پکښې خپل درخواست جمع کړو خو چې پته ولږېده نو ده متعلقه کورس نه وکړه هسې خو ډېر قابل وه خو د هر فن دپاره خپل متعلقه کورس ضروری وی، که چېرې یوکس پتواری جوړېږي نو ښکار ده چې د پتواری کورس ئې کړی وی، که څوک استاد جوړېږي نو پکار ده چې د استادۍ کورس ئې کړی وی او چې کمپیوټر کښې لگي نو پکار ده چې د کمپیوټر ډپلومه لری، اوس په تش تعلیم باندې چرته کار کیږي څه ناڅه فن هم پکار دی.

یو کال تېر شه خو شاهد ته څه روزگار مېلاؤ نه شه، شاهد چې به کله د خپلې پارټۍ لیدر له ورتلو نو وعده به ئې ورسره کوله، خو د غریب سړی دې خدائے مل شی، اگرچې د شاهد د پارټۍ لیدرانو د شاهد سره ښه دږه نه مینه لرله خو د شاهد نمبر نه راتلو، ځکه چې کوم ښه سیت به راتلونو اعلی سیاسی لیدرانو به چا بل غوره او مخوریز سړی ته ورکړی وه، ځکه چې د سیاسی خلقو بلها مجبوری وی او بیا تش په نوم جمهوري حکومت کښې غریب اولس ته کله خپل حق مېلاوېږي، په دې آله گوله کښې د شاهد د پارټۍ حکومت ختم شه.

بيا اليکشن راغې داخل شاهد دخپلې نوکړې په لالچ خپله ټوله توانائی په سياست ختمه کړه، د شاهد پارټي بيا په اقتدار کښې راغله کوم کسان چې مخکې ملازمان شوي وو نو د خپلې پارټي د کسانو دځانې کولو دپاره ئې شته کسان برطرف کړل چې په دې وجه ډېر سیتونه خالي شول، دا وخت د شاهد دبري وۀ، شاهد ته هم پکښې پوستې مېلاؤ شۀ، اکثر به ورته ورور وئيل چې تا خپل قيمتي وخت په سياست کښې خراب کړې دې، خو دۀ به ورته وئيل چې وروره ستا مقصد د ملک او قوم خدمت کول وو کوم چې ما په کالج کښې هم کړې دې او که نن تۀ کلاس ون افسر ئې نوزۀ هم ستانه کم نۀ یم۔

کوم ملازمان چې سياسي طور سره برطرف شوي وو هغوی په سروس تربیونل کښې اپیل دائر کړو چونکې زاړۀ کسان په قابليت بهرتي شوي وو او دوی په سياست، نو په دې وجه دلسو میاشتو تاریخ بازی نه وروستو زاړۀ کسان بيا بحال شول او شاهد سره د نورو ملگرو د ملازمت نه کورونو ته راغلو۔

لرزان

سعید دکار روزگار دپاره ډېرې منډې ترې ووهلې، ولې د غربت له کبله ئې تعلیم ډېر نه وه کړې چې نوکری ورته پرې مېلاؤ شوی وي، څه هنر ئې هم نه لرلو چې دهغې په وجه ورته څه کار روزگار مېلاؤ شوی وي، هم دغه وجه وه چې کار روزگار ئې دوخت دپارې وه،

هر څوک دوست دښمن لری، یو ملگری ورله دمسقط وېزه وکړه او ټوله خرچه ئې هم پرې خپله وکړه، سعید مسقط ته لاړه، د روایتی مېلمستوب نه پس په څلورمه ورځ د کوهیانو دکنستلو کار له لاړه، کار ئې ډېر سخت وه او مرگ سره لوبې کول وؤ خو غریبی بده بلا ده، مجبوره وه څه ئې کړې وي بس لگیا وه، وخت تېرېده، څه موده پس ئې اتیا زره روپۍ راولېرلې، مور پلار ئې چې دومره زیاتې پېسې ولیدې نو په جامو کښې نه ځانېدل.

سعید واده نه وه کړې، د طوری کاکا لور صائمه ئې نهایت خوښه وه او هسې هم د زرې نه زرې ته لار وی څومره محبت چې سعید د صائمې سره لرلو هم دغه هومره صائمې ته سعید د سترگو تور وه. د سعید مور پلار د صائمې درشتې دغوښتلو دپاره پښتنې له ورغلل، د صائمې مور خوشحاله شوه ځکه چې دمور لور صلاح یوه وه خو طورې کاکا چرته رضا کېده...--

طوری کاکا کلی کښې ښه کافي جائیداد لرلو او کر کيله ئې هم زیاته وه، کله کله به ورسره سعید په دیارې کار هم کولو او غریب سرې خو په دې دور کښې هسې هم د خلقو له نظره ښکته وې، خو خبر دولت دې هېر مه شه، کله چې سعید د طوری کاکا په نامه د مسقط نه قیمتي بوتیان راولېږل او د صائمی مور ته ئې گهرې تحفه کړه نو حالات بدل شول، سعید محنتی هلک وه ځان ته به ئې ځان نه وئیلو بې کاره چرته نه وه ناست کټه دیارې به نه وه نو خپل کور کښې به ئې محنت کولو.

الله تعالی د ښځو مکر ته قرآن پاک کښې مکرې عظیم وئیلې دې نو هم دا وجه وه چې اخر طورې کاکا راضی شه او صائمه ئې سعید له ورکړه، ځکه چې بې شماره جرگې مرکې او سعید د مسقط تحفې څه داسې نه وې چې طوری کاکا نور انکار کړې وې.

د صائمی کویتډن د سعید سره وشوه او هغه ورځ د سعید او د صائمی د خوشحالی حد نه وه، خو اکثر ډېره خوشحالی، خدا او ناز و ادا، کله د هر چا نصیب کیږي، په دنیا کښې هر قدم د خطر دې، دلته هر قدم په اختیاط وچتول پکار دی.

د سعید پوره یو نیم کال په مسقط کښې دولت گټلو کښې مصروف وه، دوه لاکه روپۍ ئې راولېږلې چې مور پلار ئې پرې د واده ټکه ټوکه ترسره کړه، اخر د واده سازو سامان چې برابر شه نو سعید په جُهټۍ راغی او واده وشه، صائمه د خپل ښکله نما کور نه د خاورو

ختو كور ته راغله، خو د زړه خوشحالى په بنگله موټركښې نه بلکې د مينې په ژوند كښې وى، د صائمي مقصد مال دولت نه وه، د هغې مقصد د سعيد د ژوند ملگرتيا وه، د هغوى د ژوند دغه شپې ورځې لكه د باد تېرې شوې او د سعيد د چټې ورځې ختمې شوې.

هغه هم شپه وه چې د سعيد پكښې د صائمي سره اول ملاقات وشه او داهم يوه شپه وه چې سعيد به صبا بيا مسقط ته ځي.

صائمه: ”سعيد ته صبا له ځې“؟

سعيد: ”او -- صائمي --“

صائمه: ”خو ما اورېدلى دى چې مسافرى هم څه ښه څيز نه دى او د دوزخ د ټكړو نه يوه ټكړه ده“.

سعيد: ”خو مجبورى او غريبى دې هيره مه شه، ژوند قدم په قدم د تكليفونو نوم دى، داخل ځم چې پېسې ډېرې وگټم نو بيا به ځان له دلته كاروبار روان كړم، خوښه دې ده“؟

صائمه: ”خو دا جدائى زما د برداشت نه ده او سلگو ونيوله --“

سعيد ډېره په مينه تسلى وركړه چې ته گورې نه ز مونږ د كلې څومره ښكلې ښكلې او ښائسته ځوانان د ملك نه بهر محنت او مزدورى كوى او څومره نازكې نازولې ښځې د هغوى جدائى برداشت كوى او كه ته داسې ژړاگانې كوې نو دا به ډېره گرانه شى.

صائمي چې دا خبرې واورېدې نو د اوبښكو ډكې سترگې ئې د سعيد په لور را واړولې، د هغوى وړمبى د ملاقات شپه كه په خندا او

خوشحالو کښې صبا شوې وه نو دا نننۍ شپه ډېره په لږزان کښې صبا شوه د صائمي او د سعید خبرې اترې لاجاری وې چې د سحر اذان وشه، سعید زر زر د تلو تیاری کوله او جومات ته لاړه، د مونځ نه پس کور ته راغی صائمي ناشته تیاره کړې وه، د چائې څښلو نه پس سمدستی و حید اُستاز دخپل ټکسي هارن ووهلو سعید رخصت شه او صائمه په لږزان کښې پاتې شوه.

سعید چې مسقط ته ورسېده نو خپل کار ئې شروع کړو، وخت تېرېده چې دوه کاله مزدوری ئې وکړه نو د صائمي کېست ورته راغلو چې وعده دې پوره شوه، چټی راواخله کورته راځه، خودې دوران کښې د سعید پلار د سعید دپاره نومه پوخ کور روان کړی وه، هغه ورته وئیل چې بچۍ لا زر مه راځه چټی به دې هم ډېره جمع شی او دلته به دا کور هم مکمل شی، د سعید پلار که یو طرفته د زوی محبت لرلو نو بل طرفته د کور د تیاری مجبوری وه.

هاغه ورځ هم راغله چې کور تیار شه رنگ روغن وشه او د کور تصویرونه د صائمي د کمرې او غولی (دالان) پوره نقشه سعید ته ولېږلې شوه، سعید چې به د خپل کور نقشه خپلو ملگرو ته بنودله نو وئیل به ئې ”زبردست!!“ ځکه چې داهاغه نقشه وه چې سعید د مسقط نه را لېږلې وه، خو افسوس چې زمونږه ټوله سرمایه په سیخ، سیمنټ، ولگی او په دې کښې دو مړه بوخت شو چې د اخرت کور هم راته په یاد نه وی چې مخکښې به څه کیږي، آیا د ژوند مقصد بس واده

کول، کور جوړول، بچي راوړل او دولت جمع کول دی؟؟؟

سعید نن سحر لږ لېټ پاسېده، د سحر مونځ ئې هم د جمعې سره نصیب نه شه، ملگری ترې هم کار له تلې وو، دې لېټ ورغې کوهی ته کوز شه چې په دې کښې ورته تېلفون وشه، چې سعیده کور تیار شوې دې چټې را واخله او کورته راځه، دا خبر ورته بهر کارکونکو ملگریو ورکړو.

سعید کوهی کښې دننه دې بهر نور ملگری ملبه راوباسی دې کښې چې کله د کوهی نه بالټې سرته رانزدې شه نور سې وشلېده او بالټې رسا د سعید په سر ولگېده، سعید په کپړې زخمی شه، سمدستي د کمپنۍ گاډی کښې واچولې شه روغتون ته د رسېدونه مخکښې سعید د زخمونو تاب ونه لرلو او د فانی دنیا نه په سفر روان شه، دکور خلقو ته د هغه د مرګ نه بلکې د هغه د راتلو خبر ورکړې شه.

د کور خلق خویندې خورلنې لګیادی کور سنبالوی تیاری کوی چې نن به سعید خپل نوی کور کښې د صائمي د لاس پخکړې ډوډۍ د خپل مور پلار سره په یو درستخوان وخورې خو نن سعید یو داسې ځان ته روان وه چرته چې تور تم یوازوالې او خاموشی خوره وی.

”وې مسافر شوې مسافر لالیه

خوږ شه زما دزرګی سر لالیه“

مقدمه

د اوږی غرمه وه طوفانې کاکا چوپال ته دننه شئ، چې عیسیٰ خان
ئې ولېدۀ نو سمدستی ئې ورته دا حسبر واورلو چې تۀ خوبونه کوه او
موسیٰ خان ستا د پتی سر ته ز مکه واخسته۔
شینو دکلی مشهور شېطان مار او طوفانې قسم خور وۀ، دواړه بڼۀ
ملگری وو۔

عیسیٰ خان خۀ عمل ظاهر نۀ کړۀ، ووئیل چې موسیٰ خان ز مونږ
کلبوال دے څوک پردے نۀ دے چې ماته به خه نقصان راکړی، ز ما
جائیداد ډېر دے په خاؤرو مړېدۀ نیشته، چې په دې کښې شینو طوفانی
ته وکتل:

”واه واه ! طوفان خانه! د عیسیٰ خان خبرې څومره دبې غېرتی دی
خواته ئې ز مکه خرڅه شوه او دے په چوپال کښې خوبونه کوی“
”یار ز ما فرض دا وو چې په وخت مې عیسیٰ خان خبر کړو نور د دۀ
خپل غېرت او پښتو ده، څو کۀ پښتون وی نو شفیع به ضرور کوی“
د شینو په لمسونه سره اخر عیسیٰ خان مجبور شئ چې سحر
وختی کچېرو ته لارۀ د وکیل سره ئې خبره وکړه او د وکیل په مشوره
ئې د شفې مقدمه دائر کړه، په دې سره شینو او طوفانې ډېر زیات

خوشحاله شول چې څه کټه خبر وی غوا مو لنگه شوه، اوس به کباب وی او د بابو کړم۔۔۔ او بل دا چې زه ترې مختیار نامه هم اخلم۔۔۔

طوفانی د عیسیٰ خان نه مختیار نامه واخسته کړه چې هغه او شینو دواړه به کچېرو ته تلل، په هر تاریخ کېنې به ئې د عیسیٰ خان نه روی اخستې، د عیسیٰ خان زامنو گورم چې په ملیشیا کېنې په کومه اسانه موندلې وې چې انکار پکېنې نه وه، طوفانی او شینو دواړه دکلی لوبغاړی وو، او اکثر به ئې د خلقو نه مختیار نامې اخستې، په تهاپه، تحصیل کېنې ډېر مخکېنې وو، ځکه چې پېسې به ئې د بل لگولې نو پټواریانو، مرزاگانو، محررانو او منشیانو به ئې ډېر قدر کولو۔

موسیٰ خان پېسې سمن د عدالت نه راغی، مقدمه چلېده د طوفانی اوشینو شهادت اکر چې د درغو وه خو شرعه ظاهر گوری او دغه شان سول جج صېب فیصله د عیسیٰ خان په حق کېنې وکړه۔ نو شینو طوفانی ته ووي:

”نن خو به کباب د ځان سره ډېرې ته هم وړو“

”کباب هم او مهتائی هم“

نن عیسیٰ خان مقدمه گټلې وه په کور کېنې خوشحالی وه ډېرې ته ئې خلق مبارکی له راتلل، د چائې او مهتائی دور چلېده، شینو او طوفانی حجره کېنې مکېنې مکېنې کېدل، بل طرفته موسیٰ خان مقدمه بائيله، وکیل صېب ورته دا مشوره ورکړه چې خفه کېږه مه، مقدمه خو تر بېگا پورې زموږ په حق کېنې وه، پته نشته چې څه چل

وشه، خو خبر زر ئې نقلونه تر لاسه کړه چې اپیل پرې وکړو، دوئی به ئې څنگه گټې قبضه هم ز مونږ سره ده.

مياشت تېره نه وه چې داخل په عېسې خان پسې سمن راغلو، عېسې خان خو د مکېنې نه غم کړې وه چې شينو او طوفانې شته نو ورک شه غمونه، د عېسې خان زوی دخپل پلار خلاف سمن نه خبر شه چې اپیل شوم دې نو اتيا زره روپۍ ئې نورې د ملېشيانه راولېږلې، طوفانې په جامو کېنې نه ځائیده مقدمه د سترکت جج په عدالت کېنې شروع شوه، موسی خان هم داخل پښتو اخستې وه او په دې افسوس هم ورتلو چې دا زمکه هغه بالکل د ضرورت مطابق اخستې وه او عېسې خان هم ورته د مکېنې نه دا وئیلی وو چې داځانې تاله مناسب دې، خو پته نشته چې چا ظالمانو ور ته شېطاني وکړه، د سترکت جج چې رېگارد وکتلو نو یو طرفته قانون وه او بل طرفته انصاف، جج صېب ډېر منصف مزاجه، حقيقت پسند او همدرد انسان وه، اگر چې طوفاني او شينو پخپله چالاګۍ باندې د عېسې خان مقدمه په کنډه کړه کړې وه لېکن کله چې جج ته د طوفاني او شينو د کردارونو پته ولگېده نو د انصاف تقاضې مطابق ئې فېصله د موسی خان په حق کېنې وکړه، نن طوفانې او شينو دواړه مړاوی حجرې ته راغلل، دواړو دمکر او ښکې توې کړې خو عېسې خان ور ته تسلی ورکړه چې خبر دې دا څه خبره نه ده، ما ده خان بابا نه اورېدلی دی چې دیوانی مقدمه سرې دیوانه کوی، یعنې د دې مزل نه ختمیږي خو وکیل غټ نیول پکار وی،

دا خبره د طوفانی په مز غوښه ولگېده، شینو دا خبره وړاندې کړه چې وکیل صېب وئیل چې خبر دې، موسی خان به اوس په هائی کورټ کېنې راکارو، د عیسی خان زوړ چې خبر شه چې مقدمه دادا بائيله نو دملیشیا نه ئې فون وکړه: ”خفه نه شه دادا، دا پکښې راځی هائی کورټ کېنې زر اپیل دائر کړئ پېسې به زه تر زره در ولېزم“ د اپیل دپاره ئې عیسی خان له دوه لاکه روپۍ راولېږلې، اپیل ئې داخل کړه، داخل د شینو په مشورې سره وکیل بدل شه، ځکه چې شینو به د وکیلانو په فیس کېنې هم کمېشن اخستلو.

درې کاله کېنې مقدمه سرته ورسېده چې معزز جج رېکارډ وکتلونو د طوفانی او د شینو شهادت په رڼا کېنې ورته د قانون په کنډه د عیسی خان مقدمه پوره ښکاره شوه او داخل بیا د طوفانی او شینو غوا لنگه شوه، دا ځل حجره کېنې د چائیو او مهتانیانو په ځانې پلاؤ او د غوښو دور وچلېده، ځکه چې په اعلی عدالت کېنې ئې مقدمه گټلې وه.

چې موسی خان د دې خر مستی نه خبر شه نو ډېر خفه شه، اخر سوزوی اګر چې موسی خان په حقه وه خو د قانون مجبوری د انصاف په اډانه زورورې شوې، موسی خان ته وکیل بیا دا مشوره ورکړه چې خبر دې دا ستا حق دې په عدالت عظمی کېنې به مقدمه وگټې، هم دغه شان وشوه چې د موسی خان دپاره په سپریم کورټ کېنې مقدمه پېل شوه، لږه موده پس په عیسی خان پسې نوټس راغلو، په طوفانی او

شينو يو ځل بيا د خوشحالي دؤر راغى، ځكه چې اوس خو د ملك د
دالخلافي د سپل موقع په لاس ورغله، تاريخ ډېرلېټ شۀ خو معزز
عدالت چې مسل ملاحظه كړو نو د ډسټركټ جج فېصله ئې مناسبه
او د انصاف مطابق وگرځوله اخري فېصله د موسى خان په حق كېنې
وشوه، طوفانې اوشينو يو ځل بيا په انگولا سر شول، چې اوس به عيسى
خان ته څۀ بانه كوو، داخو اخري فېصله وه، جائيداد خو د مخكېنې نه
د موسى خان په قبضه كېنې وه.

د عيسى خان زوى چې دمليشيانه راغى نو د پلار سره ئې
دمقدمې خبرې كولې، پلار ته ئې ووييل:

”دادا په دې مقدمه زما نه څوارلس لاکهه روپۍ ولېگېدې، خو دا
ز مکه خو ماته لږه اوبښايه“

کله چې ئې ز مکه وليده نو پلار نۀ تپوس وکړۀ:

”داجى دا څومره ځائى دى“

پلار ئې ورته ووييل:

”نېمه مرله“

”نېمه مرله !!!!“

د رو غنتون نه تر بېت المال پورې

بانو پاپو د چړۍ گل بڼه وه، دواړه بوډا بوډۍ په كلي كښې اوسېدل، بانو پاپو به اكثر بيماره وه چې دكلي بابو به ورله هرمازيگر ستنې لگولې، د تېرې هفتې نه ئې تبه وه، د دوى يو زوى وه چې دگلى استاذ په نوم يادېده، دخان بابا مو تر به ئې چلؤلو او ماښام به ئې دوه نيم سوه روپۍ كورته راوړې.

بانو پاپو چې زياته شوه، مقامى ډاكټرانو ښارته ريفر كړه گلې استاذ ورسره هسپتال ته لاړه، ډاكټر ورته د ټيسټونو پرچه وليكله او دائې هم ورته ووييل چې په فلانى ليبارټري كښې به دا ټيسټونه وكړې، كله ايكسري، كله التراساؤنډ، كله د وړو بولو او كله د وينې ټيسټونه... د ليبارټرو چكرو گلې ډېر زيات تنگ كړو، ولې چې د يو بلډنگ نه بل بلډنگ ته تلل خه اسانه خبره نه وه، گلې كله په يو بلډنگ ورننه شى، پته ورته ولگى چې دا بلډنگ خو دهغې په شان دى خو هغه نه دى كوم كښې چې زما مور پرته ده.

”يره چې دا بلډنگ چا كم عقلو جوړ كړى دى، خومره به ښه وى چې په يو قطار آبادى وى، چې يوه شبعه ختمېدى او بله شروع كېدى، ليبارټري، OPD او اېكسري ورسره خوا ته مخامخ لگېدلى وى، دا خو يو شرقى طرفته نو بل غربى طرفته يو قطب ته نو بل نېلاؤ ته، بس

دوى خدائے ستړى كړه زما خو ئې پښې ماتې كړې“

خو اخر پته ولگېده چې د بانو پاڼو گړدو كار پرېښه دى، گلى ته ډاكټرانو د گړدې د بدلو تجويز وركړو، خو گلى چې كله د خان بابا سره مشوره وكړه، نو ورته پته ولگېده چې دا څه كامياب علاج نه دى، نه ئې څه گړنتى شته، بيا به هم د دې علاج جارى ساتي، بل طرفته دا د غريب سړى د وس خبره هم نه ده، د ډاكټرانو خو د خپل فيس سره كار دى، د خان بابا مشر ورور ډېر تجربه كار وه هغه هم ورته وئيل چې بچۍ ډاكټران د چا مجبورۍ ته نه گوري، د پورې چم سمندر خان هم گړده ولگوله دولس لکه روپۍ ترې ډاكټرانو وتروړلې او بل ظلم دا وگوره، د چانه چې ئې گړده اخستې وه هغه له ئې اتيا زره روپۍ وركړې، د سمندر خان گړدې يو مياشت كار وكړه، په دويمه مياشت چې معائينې له لارو نو هم هغې ډاكټرانو ورته ووي چې افسوس گړده داهم فېل شوه اوس به درته بله لگووه خو د سمندر خان نېټه پوره وه بيا د ډاكټرانو د چرې لاندې را نغلو.

د بانو پاڼو ژوند اوس د گړدې په صفائۍ وه، هفته كښې دوه ځله به گلى د ښار چكر لگولو، كله كله به د وينې ضرورت راتلو، خو دكلى خلكو ورسره ډېره مرسته كوله، ځكه چې بانو پاڼو ډېره زړه سواندې ښځه وه چې كلى كښې به څوك بيمار شو نو بانو پاڼو به ورله خامخا ورتلله او نظر به ئې ورله ماتولو، په بل څه مصيبت كښې به هم بانو پاڼو دهر چا پوښتنه كوله، د وينې د بدلون او مشينى صفائۍ په صحى

تو گھ نہ کولو او د بعضی اهلکارو د غفلت له کبله بانو پاپو ته زیرے هم ولگېده۔

چری گل بابا چې خٔ پنگه وه هغه په ډاکټرانو ختمه شوه اخر ورته ته چا د بېت المال لاره وښودله، خٔکه چې دا د دوی دوس کار نه وه، چری گل بابا ته د کلی یو هلک فارمونه ورکړل چې دا په ډاکټر دستخط کړه۔

کله چې د چری بابا په لاس کښې ډاکټرانو د بېت المال فارم ولېده نو چری گل بابا ئې کله د فټ بال کله یو او لکه بل ته لېږلو، درې ورځې باربار د تلوراتلو نه پس چری بابا سترې شٔ، خٔکه چې غټ ډاکټر دستخط نه کولو، لاندې عملې چې غریب بوډا ناڅوکه ولېده نو خٔ توجہ ئې نه ورکوله، خو اخر د یوې نرسې پرې زړه وسوزېده اوفارم ئې ورله ډک کړو، کله چې د بېت المال د فتر ته چری بابا لاړه نو ډاکټر ورته وویل: ”بابا دا فارم دې پخپله ډک کړه دے؟“

”نه بچر زه خو ان پره یم“

”نودا خو داسې ښکاری چې چا د ادنی ماشوم ډک کړی وی“

”نه پوهېږم، دې غټ هسپتال ته تلے ووم ماسره ئې دهندوستان د شودرو په شان سلوک وکړو اخر یوې زنانه ډاکټرې ډک کړو“

”بابا په دې کښې ئې خٔ قلمی غلطی کړې ده دا بیا یوسه چې صحیح ئې ډک کړی“

بابا چې بیا د ډکولو نوم واورېده نو هغه ته خپل تېر حشر یاد شٔ

نو ژړ غونډه شته، ډايرېکټر ډېر رحمدل انسان و، پوهه شته چې هسې هم ډاکټرانو زېلې دې بس نور ځانې پرې نشته، فارم ئې ترې واپس واخستو، بابا له ئې سل روپۍ کرایه هم ورکړه، ورته ئې وويل: ”خه بابا دا ما منظور کړواو يوه مياشت به تاسو ته د هسپتال نه فری دوايانې مېلاؤېزۍ“

”يوه مياشت --- بس!!“

”او بابا يوه مياشت پس به بيا دا کاغذات نوی کول غواړي“
 ”خو صېب که تاسو مهرباني وکړئ او دا چېک ما ته لاس په لاس راکړئ نو زه به پرې په خپله خوښه دارو درمل اخلم او د ډاکټرانو د بيا بيا دهکونه به خلاص شم“
 ”نه بابا داسې قانون کېږي نشته“
 ”که قانون کېږي نشته نو په انصاف کېږي خو شته کنه“
 ”بابا! مونږ د انصاف نه بلکې د قانون پابند يو“

بابا ته ډايرېکټر صېب وويل چې درې ورځې پس متعلقه هسپتال کېږي تپوس کوه چېک مونږ هم نن هلته لېږو.

بابا هفته پس هسپتال ته راغلوپه تپوس تپوس ئې ډېر په گرانه ئې دفتر معلوم کړو خو ورته وويلې شو چې چېک لا نه دې رارسېدلې او دغه شان به هره هفته کېږي بابا د هسپتال چکر لگولودوه مياشتې پس چې د بابا چېک راغی خو بيا هم بابا ته ډېر په کړاؤ مېلاؤ شته لکه ”نن نه صبا راشه، نن مېټنگ دې، مريض په خپله راوله، OPD چټ ورله

جوړ كړه ، د اكا غډ هلته يو سه ، دې باندې دستخط نشته ، دا مهر غلط لگېدلى دى ، مريض admit كړه...“

يو ورځ چرى گل بابا همسا په لاس د روغتون نه د فرى دوائى وصولولو په غرض ښار ته راغلى وه خكه چې ډاكټرانو ورته نن ورځ ښودلې وه ، يو بابو ورته د خو كا غډونونه د فوټو سټېټ كولو وويل ” بابا زر كوه د چټي وخت دى “

بابا ډېر په تادى سره بازار ته لاړ خو بجلي نه وه بابا ته چا د جرنېټر د فوټو سټېټ ځائى وښودلو ، بابا نقولونه وويستل واپسى كښې ئې په تادى سره سړك پار كولو چې ناڅاپه د دوژ كادو تر مينځه راغلو او په ټك په حق ور سپډه ، روډ بند شه ، خلق را جمع شول خو چا هم بابا نه پېژندلو ، د واسكت جېب كښې ئې بلها كا غډونه پراته وو چې دهغې نه پته ولگېده.

كور كښې ابى په طمع وه چې بابا به نن فرى دوائى راوړي خو د ماښام نه مخكښې مخكښې د بابا مړ وجود په په كاله ور دننه كړى شه.

سوره

د روژې میاشت له بره شوه، خیالی ماما سم له مابنما په جومات کښې د تراوه اعلان وکړه، دعام معمول مطابق خیالی ماما سیرکال بیا د خپل حافظ دمخکښې کولو تابیا وکړه، کله چې فرض مونځ وښه نو د اوږدو تراوه کولو گونگسې شوې، گورم چې شفو کاکا سنت کړی وو که نه چې شر ئې شروع کړو او خیالی ته ئې وویل: ”خیالیه تاته پته ده چې زمونږ تیرکال هم په تراوه جگړه رامنځ ته شوې وه، ځکه چې اوږدو تراوه ته کم از کم مشوره خوږکار وی، څوک همت لری اوڅوک نه لری، روژه لا راغلی نه وی چې ته د ثوابونو گټل شروع کړې“

”خبر دے چې ته نه شې کولې نو نور خلق ولې د ثوابونو نه محرمه کوې“

په دې خبرو خبرو کښې په جومات کښې شر شروع شه، چې شفو کاکا په خیالی گذار وکړو او گذار شه وه چې د دواړو خاندانوجنگ شه، د بد قسمتی نه د شفو کاکا دنمسی سره تماچه وه

چې فائز ئې وکړه درې کسان پکښې ولگېدل، جومات کښې غوغا شوه، خلقو د گادۍ انتظام وکړه او زخمیان ئې روغتون ته یوړل پاتې خلقو جومات د وینو نه صفا کولو، د خیالی بابا کورنۍ کښې د غم او ویر ژاړگانې شوې، د کلی ټولې ښځې د خیالی بابا کره جمع شوې.

خلق د هسپتال نه واپس شول پته ولگېده چې خیالی بابا سره د خپل زوی او نمسی وفات شومې دې، پولیس راغلل د شفوکاکا او د هغه د زامنو خلاف مقدمه قتل درج شوه، شفوکاکا سره د خپلو زامنو مخرو شنه، زنانه ئې د خپلو خپلوانو کره وتښتېدې، د خیالی بابا خاندان والو چې خپل درې مړی ولیدل نود انتقام په لمبو کښې سؤزېدل د شپې شپې ئې د شفو په کور حمله وکړه او اور ئې ورته کړو چې سحر کېدو نو د کور قیمتی سامان ئې ایره ایره پروت وو.

چې غم لږ په شا شنه نو د علاقې مشرانو د راضی نامې کوشش شروع کړو، خو راضی نامې ته د خیالی خاندان نه تیارېدو، په اتمه جرگه خبره په دې وشوه چې مونږ له به درې سورې راکړی، خو جرگې ورته دا هم وویل چې تاسو د هغوی کور سوزولې دې، نو په دې وجه اخری فېصله په شل لاکه روپۍ او په یوه سوره ختمه شوه.

د زبیا قسمت د شوگیرو وه، یو خو په سوره کښې لاره او بل دا ظلم چې د بنې لپاسه په نکاح کښې راغله او لکه د وینزې ژوند ور په

غارې شته، خاوند هم ورته د بنځې په نظر نه کتل، اگر چې زيا يوه ډېره
بنائسته او بنکلې جينې وه خو چې کله به ورته خاوند کتل نو په زړه
کښې به ئې د انتقام لمبې بلې شوې، حالانکې د زيا خه قصور وه،
قتلونه خو دهغې ورور کړي وو او سزا زيا ته مېلاوېده، که زيا به خه د
کورکار کولو نو دکور بنځو به په سر راواخسته، خاوند خو ورته د
منگي نه د ابو د راخستو هم نه وئيل، خوابې به ورته هر وخت
پېغورونه ورکول چې ستا په مخ کښې ماته د خپلو مړو وينې ځليږي.

دوه کاله تېر شول، شفوکاکا که يو ظلم دا وکړو چې په جومات
کښې ئې په تراؤ جگړه رابرسېره کړه نو بل طرفته ئې بيا د خپلې بنکلې
نيازينې او يکې يوې لور ژوند په داؤ ولگوه.

اخر زيا هم يو انسان وه خه حيوان خونه وه چې داسې سلوک
ورسره کېده، دښې به خلق اوده شول، خو زيا چرته لاړه شې په ژمې
کښې به په يوه گودامې کوټه کښې سملاسته، چې زړه خفه وي نو
خوب چرته وي، د پلار کور ئې دکلی بر چم کښې وه ځکه چې راضي
نامه کښې د دې چم نه کله وړل هم يو شرط وه، يوه شپه پاسېده، الله
تعالی ته په مانځه ودرېده اوداسې دعا ئې کوله: ”اے الله د دې سورې
رواج په کوم مذهب او کومه پښتو کښې راغلي دے، دا خلق خومره
ظلم کوي ما کوم جرم کړے دے، زه يو انسان نه یم؟ چې نه د پلار دکور

شوم او نہ مې د خاوند خه خواږه ولېده، زما خوګ د تپوس نیشه، نه مې شبقدر نه اختر شته، نه مې خوګ علاج کوی او نه راته خوګ وائی چې راشه مونږ سره روتی و خوره یا چائی وخبه، د دوی نه چې خه جوته موته پاتې شی نو زما هغه خوراک دے اے الله...
 اے الله...“

شغو کاکا په کشره لور زیبا ډېر مئین وه د زیبا له غمه لېونې ش، یوه ورځ د زیبا د ملاقات لپاره د دې ځم ته راغی، د خیالی بابا خاندان ورپسې راپا سېده او په دهکو دهکو ئې د خپل ځم نه لری کړو، زیبا په دېوال سر راښکاره کړو د خپل پلار رټل ئې ولیدل خو خه ئې کولې شو... بس صرف ژړا... ځکه چې بې وسه وه، ناڅاپه پرې د بڼې نظر ش، چې دا مېرات مړې ولې بهر ننداره کوی په ګوتک ئې پرې گذار وکړو او سر ئې پرې مات کړو، ښکته راپرېوته خو اوس د هغې د تپوس خوګ وو؟ ځکه چې هغه خو په سوره کښې راغلې وه!!!

د مابنام تیرې

تېکربابا د کلی مضافاتو کښې و سپېده، د دوه زامن وو چې
نزدې غر ته به د لرگو دپاره تلل او په دغه ئې گذران وو، په دوه نیم
سوه روپۍ به ئې د خبر بار خرڅولو او شته چائې مالگه به ئې پرې مابنام
کور ته راوړل.

د سحر نهه بجې وې د ژمی ورځې هسې هم د داسې مزدورکار
وه دپاره یو عذاب وی، ځکه چې سحر یخنی او مابنام د وخته کورته د
واپسۍ غم وی. د تېکربابا دواړه زامن له کوره وتلی وو، چې انږور ئې
سخته شوه، خوابنې ورله سپړیکې او سره چائې ورکړه خو شته بڼه
والې ئې ونه کړو، اخر د بجې پېدا کېدل خو د زنکدن سخته وی.

د مضافاتو زندگی ډېره گرانه وی، اکثر بجلی نه وی، د روږ
مسئله هم وی او چې کله بیماری شی نو بیا مسئله نور هم گمبیر شی،
تېکربابا اخر په نزدو گاونډیانو پسې روان شته چې په کټ ئې هسپتال
ته ورسوی، خو غریبی بده بلا ده د مضافاتو خلق په کار کسب پسې
وتلی وو، بیا په نزدې کلی والو پسې لاړو چې څوک همدرد پېداکړي
چې مریض ورسره په کټ هسپتال ته یوسی، په کلی کښې ورته دوه
ځوانان مېلاؤ شول او چې کله ورته تېکربابا قیصه وکړه نو خدائې ئې
خوشحاله کړه انکار ئې ونه کړو یو بل ته ئې ووئیل ”راځه چې د ځوانی

زکوة ادا کړو۔

هسپتال ته چې ئې مريض راوړو نو دولس بجې وې، ډاکټرې چې مريضه وکتله نو پوهه شوه چې کار وشه، کره لس زره روپۍ دى، اول ئې ټېکربابا باندې دباؤ وکړه چې مريض خراب کړئ نو بيا ئې هسپتال ته راوړئ، خو بيا ئې مشوره ورکړه چې دلته هسپتال سرکاري دى او اکثر کالى پتري خراب شوى دى، تاسو دا مريض فوراً ميډيکل سنټر ته ورسوئ، دا دى زه درځم۔

ټېکربابا ميډيکل سنټر چرته پېژندلو خو ډاکټره هم نه پوهېږم چې څو مړه همدرده وه چې خپله دائي ئې ورسره کړه، ډاکټرې زر زر مريضانې وکتلې او پاؤکم يوه بجه ئې سنټر ته ځان ورسولو، کله چې گيت ته راغله نو څوکيدار کاکا ورته وويل ”نن خو دې ارام ونه کړو زر راغلې“ دې ورته وويل ”کاکا د ډاکټرانو په قسمت کينې ارام چرته وى بس شپه او ورځ د قام خدمتونو کينې بوخت وى“ څوکيدار کاکا پوهه شوه چې گاهک راغلى دى۔

چونکې د بجې ځيگون نژدې وو نو ډاکټرې هم تادى کوله، د ټېکربابا انږور ئې اېرېشن ټېټر ته دننه کړه، ټېکربابا سره د دؤو زلمو د اېرېشن د کمرې مخې ته په انتظار وو، ټېکربابا زلمو ته ووي چې بچو تاسو ته مې ډېر تکليف در کړو، اوس هسې ناوخته کيږى او د ژمى ورځې لنډې دى تاسو ځئ چې په وخت کورته ورسئ، خو زلمى هم د پښتون قام بچى وو ورته وويل چې بابا مونږ تا سره راغلى يو

او ستا ملگرتيا نه پرېږدو، ته به په دې بودا گرگه کټ واپس څنگه وړې، زموږ ځوانى ده او د ځوانى زکواۍ هم دا قسمه خدمتونه کول دي، هسې هم په قبر کښې څوک د چا پکار نه راځي.

چې درې نيمې بجې شوې د مازيگر اذان وشه، په ميديکل سنټر کښې جومات نه وه، البته يوه حصه کښې د ثواب په نيت چا پورې خورکې وه، ټېکربابا او دواړو زلمو د مازيگر مونځ وکړو، ټېکربابا تبليغ کښې وخت لگولې وه نو اگر چې ان پرې وه خو بيا هم د ضرورى ضرورى ديني مسئلو نه خبر شوم، ټېکربابا چې سلام جار باسلو او چې دُعا ئې کوله نويو کس ورته ووييل چې د مريضانو دپاره پکښې هم دعا وکړئ، دا خبره په ټېکربابا ډېره خوږه ولگېده چې اوږده دُعا ئې شروع کړه، دوى لا دُعا کوله چې ډاکټرې سرې راوليږو چې ټېکربابا څوک دى؟

ټېکربابا زر په مخ لاسونه راښکل او سره د دواړو ځلموئې ورنښې کړې، خو معلومه شوه چې د ټېکربابا انږور په حق ورسېده، ځکه چې يو خوا د وږمې اولاد ځيگون خطرناک وي نو بل خوا د مضافاتو اوسېده هم لويه مسئله وي چې په وخت علاج دپاره مريض روغتون ته نه رسېدنه هم ستونزې يې په دوه کړي.

د کلېنک خوا کښې د ټېکربابا د انږور دمړي کټ پروت دى ډاکټره هم خوا کښې ولاړه ده، چې د ټېکربابا نه ئې لس زره روپو غوښتنه کوله، ټېکربابا ورته وائي بچې ما سره پينځه سوه روپۍ دي

مونږ. خومزدورکار يو، اوس به هم د پورې کنډاؤ د غر لمنې ته خو، ډاکټرې ورته ووي: ”بابا زمونږ هم مجبورى وى، د نيمى بنگلې کار راته نيمگړې پروت دى، هفته شوې ده ټوډى موټر مې د بېنک نه په سودى قرضه اخستې دى، د سکول د بچو فېسونه، بيلونه هم ادا کول غواړي... دا وگوره ستا دومره بنگلې ځوانان بچي دى“

”بچيه دا زلمى خو خدائى خدمتگار دى، ما سره ئې کټ راوړې دى“
 څوکيدار او دائيانې ټولې د پېسو په طمع دى، يو ځوان ورته ووييل ”ډاکټرې خور دوى ډېر غريبانان دى، انږور ئې هم مړه شوه څه لير رحم ورباندې وکړه هم دغه پېنځه سوه دده او دا دوه زره روپۍ زما له طرفه قبولې کړې او دا کټ را ته پرېږدئ زمونږ ځائى لرې دى، د ما بنام تير وکېنې به ايله کور ته ورسو“

خو د ډاکټرې زړه هم دکاڼۍ وه، صفا ئې ووي چې زه سوال نه کوم ما ځان کړولې دى، د ډاکټرې ډگرۍ اخستو دپاره چين ته تلې يم او هلته مې ډېره سرمايه... خبره لامکمل نه وه چې بل زلمى ورته ووييل ”بى بى د چين د تلو خرچه اوس د خوارانو د وينو زوو نه پوره کوي؟“

په ډاکټرې دا خبره بده ولگېده او زلمى ته ئې ووييل ”چې ته دومره همدرد ئې نو دېوډا په ځائى ته قربانى وکړه، نورې ته راکړه“ په دې گور مذکور کښې نور خلق هم ولاړه وو، هسې هم نن صبا ميډيکل سنټر سمه مېله گاه وى، يو بل ځوان چې نن صبا دملېشيا نه راغلى وه

رامخکښې شته ټول مخلوق یو شان نه وی بعضې خلقو له چې الله
 تعالى ډېر مال ورکړی وی نوزږه ئې ورسره هم لوی ورکړی وی، هغه
 سوچ وکړه چې دا بودا غریب خو اهل زکوة دے داسې موقع به بیا
 چرته وی زر ئې بودا بابا ته په لاس کښې نوی نوی د زرو زرو لس
 نوټونه کښېدل، بابا چې دې شازلمی ته وکتل نو سترگو کښې ئې
 غټې غټې اوښکې راغلې اسمان طرفته ئې وکتل- پته نشته چې زلمی
 ته ئې خومره دعا له زږه له تله وکړه-

ډاکټري چې د بودا بابا نه روپی و صول کړې نو کټ ئې ورکړو-
 خوانانو کټ تر اوکو کړو او په تادی دکلنک نه روان شول-

نيزابين زوے

قمرے ډېر په نياز پلار لوتی کړی و، پلار ئې بهر ملک کښې و،
او چې قمری به خه غوښتنه کوله نو پلار به ورته هغه پوره کوله، د
قمری مور هم د خپل بچی سره ډېره مینه لرله، ځکه چې قمری د دوی
یو نيزابين زوے و.

یوه ورځ قمری مورته وویل چې مورې ما په سکول کښې
استاذان وهی، نو مور ئې ورته وویل ”روک د دوی تعلیم شه په وهلو
سبق بنائی

هلو سکول ته مه خه“

د ښځو عقل کم وی، د قمری پلار هم ان پر سرې و، کله چې
ورته ښځې د قمری د وهلو حال بیان کړو نو په تېلفون ئې د قمری سره
پخپله خبرې وکړې چې بچۍ ته به تعلیم د پېسو د کټلو دپاره کوي، زه
دو مره گټم چې تا پرې ساتلې شم چې خه دې پکار وی ماته وایه.

قمری چې د پلار دا تسلی واورېده نو د ماغ ئې په چورلک شو.
یوه ورځ قمری د زرو آبی د چرگې نه اگی پته کړه او زرو آبی له
کوره پورې وز غلولو، قمری چې کور ته په منډه رسېده نو په دُرشل
کښې ئې پښه اخوا دېخوا شوه او ارتاؤ شه، سر ئې په خښته ولگېده او
وینی ترې نه روانې شوې، د قمری مور چې دا حالت ولیدله نو زرو آبی

ته ئې په ځان را باندې كړه چې د زوى نه دې خلاصه كړم. زرو ورته وويل:

”اے خورې ماته څه پته وه چې د اگي نه به دومره لاندې جوړېږي ماخو د دې دپاره دباو كولو چې كه نن ئې اگي پته كړه نو صبا له به چركه پته كړي او زوى به دې لوفر شي“

”څه مړې زما زوى نه لوفر كيږي دا واخله لس روپۍ ستا د چركې د اگي قيمت“

قمرې اوس ځلميتوت ته نژدې شومې وه، د نعمتي سره به كړخېده نعمتي هم سكول پرېښه وه، د اوړي غرمه كېنې چې به كله خلق اوده شول نو د غوري كاكا د اونو د مېو د غلا د پاره به روان شول، كله كله به ئې مور له ترې هم مېوه دانه راوړه خو مور ظالمې ترې نه دا تپوس نه كوه چې دا دې له كومې راوړې؟ د ژمې په شپو كېنې به ډېر ناوخته كورته راتلو او اكثر به ئې د شنډۍ گل بابا د مالتو غلا كوله، قمرې رو رو په بد عادتونو كېنې بوخت شه.

د اوړي موسم وه د چېلو، گډو قافلي په بره تلې، قمرې او نعمتي صلاح وكړه چې بېگاله به گډه خورو، ځان سره ئې نور ملگري هم روان كړه د كلي خوا كېنې په خوړ كېنې ئې د گډو قافلي نه يوه گډه پته كړه چې نعمتي په اوږه واخسته روان وو، د قافلي كس ورپسې كوشش وكړو خو توره شپه وه د نورو گډو غم وو نو واپس شه.

گډه ئې د قمرې بېټك ته راوسته حاله ئې كړه، څه حاله وه

خو بس مری ئې ترې پرې کړه، د شپې یولس بجې ئې چې مور له د
کليې غوښه یوړه مور ئې ښه په مینه مینه او خوړله، ځکه چې قمری
ورته ووي:

”مور مونږ نن ښکار له تلی وو دا کله مو وويشته“

څه موده پس قمری پلار ته وویل چې ماله پېسې راولېږه پلار
ورله یو چېک راولېږو چې کله ئې کېش کړو نومور ورته وویل ”ته
اوس څلمې ئې په جیب کېنې پېسې گرځه وه، یار دوست باندې خپل
سیل سپاته کوه، پلار دې ډېرې گټلې دی“ د قمری حوصله نوره هم
وچته شوه، یو ئې ځانله تماچه واخسته چې هغه ترې نعمتی تر گوتو
کړه نو ځانله ئې کلاشنکوف واخستو، لږې ورځې پس ئې د پلار د
مرگ خبر راغی، پلار ئې په بهر ملک کېنې په یو کمپنی کېنې وه، یو
لوی سروس پند ئې په لاس راغلو، ځانله ئې موټر واخسته او موټر
هم هغه چې نوابان پکېنې گرځي، د ښار چکر ئې عادت شه، د شرابو
محفلونو خوند ئې واخستو، نور خوشاتاری به هم ورسره گرځېدل،
پېسه به د قمری لگېدله، وختونه تېرېدل، مور ئې ورله واده هم وکړه
خو د قمری خوشاتری نه ختمېده، په هفته کېنې دوه درې ځله د مو
محفل کېنې شرکت ئې په ځان فرض کړی وه، مور ئې هسې هم
ځوانه جانه ښځه وه ځانله ئې بل میره وکړو، اوس د قمری لاره بالکل
صفا شوه، د یوې ډمې سره ئې بل واده وکړو خو دا واده داسې نه وه
چې ډولی ئې کور ته راوړی و، ځکه چې د ډمې پلار دا غوښتنه کړې

وه چې كنه واده وكړې خو دلته به اوسې، زه خپله لور تاسره ستا کور ته نه پرېږدم، بل طرفته د هغه دوېمې بنځې هم دا غوښتنه كړې وه چې واده خو دې وكړو خو هغه ډمه ما پسې دلته مه راوړله.

بن كنه هرڅه وي خو بن وي او د بن والي تاو يو فطري عمل دى، قمرى ټولې غوښتنې قبولې كړې، د شينو ډمې سره د واده نه پس د قمرى عادتونه نور هم په بره لارل، د لويو جواگرو په حلقه كښې راغلو، د شپې به د شرابو محفلونه وو، د ورځې به كله د سپوږنگول، كله د مړزانواو كله تاش سره وختونه تېرېدل، دې عياشى فضول خرچى سره چې كله به د سپرلي په موسم كښې لاهورته لاړو نو د هندوستان پخواني هندواني رسم "بسنټ" كښې به ئې يو شمير ورځې تېرې كړې چې ور سره به نور جوارگر هم شريك وو.

په دې نشو تماشو كښې ئې خپله ټوله سرمايه باج كړه جايداد نه خلاص شه، موټر ترې هم د جوارى په داو كښې لاړو، كله چې ترې موټر لاړه نو ذهني پرېشاني ورته شروع شوه، يو تريو، تريخ، ژوند سره مخ شه، ډمې شينو چې كله دا حالت ولېده نو اوس هغه اداگانې هم ختمې شوې، كومې چې به ئې د دولت په زمانه كښې كولې، شينو اكر چې په حسن حوره وه خو بيا هم يوه ډمه وه، د هر چا مخ ته كتل ئې سترگې خپرلې وې، خوئى ئې كچه وه، د وفا د تگ په لاره نه وه تلې.

يوه ورځ ترې قمرى د پېسو غوښتنه وكړه نو هغې ورته چورلټ انكار وكړو او زورنه ئې وړله هم وركړه چې هلكان د بنځو پېسو ته نه

کښېنې.

کله چې د شينو پلار د ده د مالي حالت نه خبر شه، نو د شينو د خلاصېدو (طلاق) مقدمه ئې په عدالت کښې دائره کړه چې د شينو په حق کښې د تنسيخ نکاح ډکري وشوه نو د قمری سوچ په ځانته شه. اوس قمری د شينو د کور پخوا کښې گرځېدې شو خود کور د رښل نه بهر، د قمری سره اوس صرف یوه سرمایه پاتې وه هغه هم دغه ذاتی کور وه، په پنځه لکهه روپۍ ئې بیهه کړو، پخپله د کرایه کور کښې دېره شه، د شينو بیا تر لاسه کولو کوشش ئې شروع کړو، خو خبره وړانه شوې وه، قمری د خپلې نه خلاص وه او چې کله ورسره بیا پنځه لکهه روپۍ وشوې نو سوچونه ئې بدل شول.

شينو ئې پلار د بل چا سره بیهه کړه او چې کله دا خبر قمری ته ورسېده نو د اور لمبه شه، د خپلې نه ئې دا خبره ښه په جار سره ووتله چې که چا شينو سره واده وکړه نو هغه زما دشمن دی.

د سر د پاسه سر ضرور وی، اخر شينو د کلی د پورې چم د خان صېب کشر زوی واده کړه.

بل طرفته نوردين چې د کلی په مضافاتو کښې وسېده هغه ته موقع په لاس ور غله هغه چې خبر شه چې قمری خپل کور خرڅ کړو او د ښځې د مرگ نه تېر دی، نو د قمری خواته راغلو او هغه ته ئې وویل:

”قمر خان! ما ته پته ده چې ته څومره ستونزو سره مخ ئې خو هېڅ

پروا مه کوه، داسې علاج به ورله وکړم چې ياد به لری“

د شينو د مرگ د پاره په درې لاکهه روپۍ خبره وشوه.

يو ورځ شينو کشر خان بنار ته سېل له بوتلې وه، مابنای کښې خاوند سره وا پس کلی ته موټر کښې را تلله چې کله د هائی وې نه کچه سړک باندې روان شول، خان موټر چلولو چې ناڅاپه پرې د گڼو د ټل نه نا معلوم کسان را پاسېدل په گادۍ ئې ډزې وکړې، شينو رسا په تندي ولگېده په موټر کښې په حق ورسېده، خان بچ شه، مخروړان وتښېدل.

قمری د مخکښې نه د قتل د هراکې ورکړې وې نو ځکه د قمری خلاف د قتل مقدمه درج شوه، په قمری چاپه ووهلې شوه خو په شپه شپه کښې يونيم لاکه روپو زبردست کار وکړو او قمری گرفتار نه شه خو اخر بيا هم د شينو د قتل مقدمه کښې قمری اشتهاړی مجرم وگرزولې شه او د علاقې په تابه کښې د نورو مخروړانو سره د قمری نوم هم وليکلې شه.

بيگار

اختر يو ډېر غريب مزدور کار ديارې مار خو ايمادار خوان دے،
پخوا راسې د مور پلار نه جدا اوسې، زما چې کله هم څه کار پېښ
شوی دے نو کله ئې هم انکار نه دے کړے، نن ماښام چې ما وليده نو
ډېر سخت غمژن ښکارېده، د ماښام اذان کېده نو په دې وجه مې
ورسره خبره اوږده نه کړه.

مونځ نه پس چې ما او اېين کول نو اختر په جو مات کېنې نه وه،
چې کور ته راتلم نو په لار کېنې راسره شېرخان مېلاؤ شه، خبره
د گاونډيگيرۍ وه نو ماترې نه د اختر باره کېنې پوښتنه وکړه خو هغه هم
راته څه تسلي بخش خواب را نه کړو بس دغه ئې وويل چې د نائیک
حاجی سرور سره ئې څه انخته راغلې ده.

حاجی سرور چې د اختر نائیک دے دوه حاجونه ئې هم کړي
دی، په عمر سلو کالو ته نژدې سړی دے، نن صبا د فالج د حملې له
وجې ئې کټ نيولے دے، الله پاک ورله يو زوی ورکړے وه چې واده ئې
ورله وکړو نو کور ئې خراب راغے، ښځې يعنې د حاجی صيب انږور
طلاق واخستلو، ژوند ورته کلی کېنې گران شه نو کراچي ته لاړو خو
هلهته يوه حادثه کېنې ئې مرگ ميلمه شه، نو اوس حاجی صيب بالکل
ميراث دے خو چې کله پکېنې لږه ساه وشي نو کچېرو ته ځان

رسوی، بلھا مقدمی ئی دی، پتہ ئی نہشتہ چي چالہ ئی ڊپرہ وی، البتہ ورپرونہ ئی شتہ کشر ورور ئی د بال بچ خاوند دے۔

اختر د نورو خلقو خدمتونہ ہم کول خو پہ تہرہ تہرہ چي بہ کلہ خٔ بنہ بدہ شوہ نو د حاجی سرور حُجرہ کنبی بہ نبغ ولاړ ؤ، چي کلہ بہ اختر ؤ نو پہ ترخ کنبی بہ ورسرہ یو چرگورے او پہ سر بہ ورسرہ د لرگو گپدے ؤ، چي مالہ بہ مخي لہ راغلو نو ما بہ ورتہ وئیل چي اخترہ بیا جوړي د نائیک خنگ لہ روان ئی، نو اوبہ ئی وئیل چي نائیک مې راتہ وایی چي مالہ کورنۍ چرگورے راوړہ، بازاری مې نہ وی خوښ۔

تولہ شپہ مې کرل رېبل چي خٔ خبرہ شوې دہ، خو خبر سحر چي مې تربنہ تپوس وکړو نو وئیل ئی چي تہر کال حاجی صېب پہ سمندر خان باندې د زمکې دعویٰ کړي وہ او پہ گواہانو کنبی ئی زمانوم ہم اچولے ؤ، پرون چي عدالت تہ پہ سمن لاړ مہ نو د حاجی صېب ورور عدالت کنبی د وکیل صېب د فتر کنبی ناست ؤ، ماتہ ئی وئیل چي تہ بہ داسې بیان کوې۔۔۔۔

”نو بیا خٔ وشو“ ماتري نہ تپوس وکړو۔

”تاتہ بنہ پتہ دہ چي زما نہ دروغ نہ وئیل کیږی او پہ عدالتونو کنبی چي دا خلق خومرہ دروغ وائی داسې پہ بل خائے کنبی نہ وی، ماچي د وکیل د خلې نہ دا خبري واورې دې نو د پښو نہ مې زمکہ وتښتېدہ او ہم دا وجہ دہ چي دا مقدمی صرف د یو بل تنگولو، ذاتی بغض عناد،

ضد پښتو او بدنيتي نه وور دېږي او شل شل کاله لگيا وي هېڅ حل ئې نه وي او انجام خو به ئې ضرور دغه وي، اوس زما عمر ته وگوره پروڼه بچي يم او نائيک مې راباندې د سلو کالو زړې پلې او پتي گټل غواړي، بس د غرض سترگو ئې عقل واخلې دې... زمکه نائيک له سمبالوم نو د دې مطلب خو دا نه دې چې ناحق ته دې حق ووايم، زه به خپل قبر کښې څملم او هغه به خپل- وکيل صېب راته غصه هم شه او دڅپېرې گذار ته چې ئې ځان جوړولو نو زه يې هلو د دفتر نه نېغ راووتلم، اختر خبره مکمل کړه.

اختر هم ډېر خواره انسان وه چې ده نائيک دپاره ئې خپل ايمان له ديکه ورنه کړه خو زه حاجي صېب ته حېران يم چې ظالمه ته د عمر په کوم ډگر ولاړ يې چاله ئې ډېره وي؟ خو رېښتيا دى چې انسان په يو موټي خاوره مړيږي، د دنيا لالچ دگرنگونو نه ارتاؤ کړو.

د الله تعالى د حکمت د فېصلو نه زار شم يو له دومره جائيداد ورکړى چې قسماقسم ورکې ورانې شروع کړى بل د سر سپورۍ نه مومى، يو قرمي خورى او بل سپوره نه مومى- خبر د الله تعالى په دې حکمت مونږ نه رسو، د هغه فېصلي ټولې دڅېر او د حکمت وي، خو کم از کم حاجي صېب له هم سترگې پټول نه دى پکار، چې دومره بېگارونه په فقيرانو کوى، ځکه چې دا مظلومان دى د دوى ښېرې ډېرې زر قبلېږي او ځکه خو اکثر خانان صاحبان په څه ناڅه مصيبت کښې ککړ وي، د دوى د فقيرانو کوټې هم ما ليدلې دى نه ورله د پردې

دېوال جوړه وى، نه ورله ورد بجلي او اوبو خه بندو بس کوى... اکثر
ئې زنانه د لرې لرې نه په سر منگى راوړې، پتې ورله دوى خبروى،
سمبالوى او لا اُلټا په دوى سر پښې هم کوى چې فلانې کار (بيگار)
دې راله ونه کړو، نائيکانو له پکار دى چې د دې غريبو خلقو ډېر قدر
ملازه کوى.

”بنه اختره وايه کنه اوس خه مسئله ده“ ماترې تپوس وکړو.
”بس وائى چې سړکال به غنم په پتې نه کړې او که دې وکرل نو زه به
ئې درله بلېد کړم... حق حېران يم او بله دا چې راته وائى د کوټې نه
هم ووځه او بل مصيبت دا دى چې سړکال ما د حاجى صېب په
مشوره يو کوهى او يوه کوټه هم ودان کړى دى، ماته ئې زباني دا هم
وئيلې وو چې د دې عوض به درکوم. خو اوس راته وائى چې يوه ټکه
در باندې حرام شه“ اختر خپله خبره مکمل کړه.

زه ډېر خفه پستنه شوم چې ددې ظلم او بربريت د قيصې تپوس
مې د اختر نه هډو کړى نه وى نو بنه به وه، عجيبه ده، مونځ، روژه،
حج به کوى خان ته مسلمان وائى خو بيا هم پکښې د الله نه ويره نه
راځى، د خپل غريب، فقير سره هم خه مرسته پکار ده او کنه؟
د ناحق شهادت نه کولو دا سزا؟؟؟

خونړې ماښام

حکومت نا خاپی اعلان وکړو چې محفوظ ځایونو ته لاړ شی، د سرور پلار هم عجیبه د یوې لارې پښتون وه هغه وئیل چې که هر څه کیږي خو زه خپل کله او کور نه پرېږدم.

سرور یو قابل او هوښیار هلک وه خپل مور خوبندې روڼه ښځه او بچی ئې د پلار پخوانی دوست کره رخصت کړل، پلار ته ئې ډېر منت زاری کوله خو هغه په کور پاتې شئ، بیګا چې کله د سرور دوی په کلی مارتېرې وورېدې نو د کلی ډېر کورونه پکښې وران وېجاړ شول، یو ځوان پکښې مړ او ګڼ شمېر پکښې ژوبل شول، د سرور پلار هم پښې سستې شوې، کلی کښې یو غوغا وه، څه خلق نیمه کله پاتې وو هغوی هم د تلو نېټ وکړو، کله چې مرګ راشی مو انسان تې ته غاړه پخپله کېږدی.

”ګوره د سرور پلاره! مونږ دلته خبر شو چې بیګا څه خونړی پېښه شوې ده ځان په قصد مه وژنه چې حکومت اعلان وکړو چې اوځی نو بیا پاتې کېدل خو خودکشی ده او خودکشی حرامه ده چې یو منت اېسار نه شي کور په تندر مه لګوه تاله ورته اولګوه او راځه مونږ ډېر خفه یو ګلابو راباندې د سحر چائی په زور وڅښلې“ د سرور مور خپل خاوند سره په موبایل لګیاه.

د گلابو مور، خوبندې، روڼه ټول د سرور دوى کور والو ته لکه
 د نیازبين مېلمه پالنې لپاره لاس په نام وو د گلابو پلار دوى په خپل کور
 کښې ځائى کړى وو، ډوډى او چائى به ئې يوځائى کول، هسې هم د
 سرور دوى په علاقه فوجى ايرېشن روان وه نو خبرونو هم ډېر چک
 اچولې وه د گلابو پلار چې د سرور د پلار د بمبى د وخت دوست وه
 هسې خو ډېر ښه موندلې غذاره تهجد غذاره سرې وه خو کور کښې ئې
 رنگين تى وى او ډش سره سره سى ډى هم لرله، ماسختن چې به ټولو
 خبرونه واورېدل نور ورو به مشران کشران خپلو خپلو کمرو ته لاړل-
 خو گلابو له چرته خوب ورتللو هغې چې به کله د خلقو خاموشى
 وليده نوزر به ئې سى ډى چالو کړه دې اوس اوس لسم پاس کړې وه او
 کالج کښې ئې داخله اخستې وه تنکى پېغله وه او د کچه پوهې مېرمن
 وه-

بل طرفته د سرور کشر ورور اسلم هم سړکال لسم پاس کړې
 وه او د کالج يو ستوډنټ وه، دومره عقل او پوهه هغه هم نه لرله چې
 د گلابو پلار دوى سره څومره ښه وکړل اسلم په رنگ ښائسته پې
 مخې ځوان هلک وه د ډېر ناوخته پورې به دواړو په سى ډى نه ده
 معلوم چې څه څه کانې کتلې-- البته د دې ازادى او بې پردگى له
 کبله دوى دواړه ډېر لرې لرې لاړل آن تر دې چې گلابو د اسلم سره په
 دې خوږه خوږه کښې يو ډېر پوخ لوظ وکړو--

گلابو اگر چې ازاده جينى وه خو کم از کم د مشرانو هم څه

اخلاقي، اسلامي او روايتي ذمه دارى وى او كله چې خپلو ذمه دارو
كښې كوتاهى راشي نو د ژوند پرمختگ كښې ضرور كښې كړمې
راپېښېږي.

درې مياشتې پس د اسلام دوى علاقه صفا شوه حكومت
كله والوته دواپسې اعلان وكړو.

نن گلابو د خپلې سهېلې له كوره راستنه شوه نو په لاس كښې ئې
اخبار نيولې وه ډېره خفه وه پته نشته چې اخبار كښې څه داسې غملېږي
خبر راغلي وه.

د اسلام دوى د تلو بندو بست وكړو، هغه ورځ هم ډېره زر راغله
چې اسلام د گلابو دوى د كلي نه رخصتېده، د دواړو كورنو بنځو داسې
په برق برق په يو بل پسې ژړل چې تا به وئيل چې تازه تازه غم وشه او
گلابو خو پته نشته چې كومه كوټه كښې بې مجاله پرته وه.

گلابو د كالج جينې د خپل موبائيل مېرمن وه هغه رنگين
منظرونه چې كوم ئې په تېرو درېو مياشتو كښې رېكارډ كړى وو بار بار
كتو سره د گلابو د مينې سمندر ورځ په ورځ غرځنگونه وهل او په
موبائيل خو لكه چې فرى پېكچر آن كړى وو.

يوه ورځ ورته پلا ووئېل چې بچى ستا د موبائيل خرچه زياته
شوې ده دا څه وجه ده موبائيل خو د ضرورت څيز دى، خو گلابو ورته
ووئيل چې د خپلې سهېلې سلمې سره اكثر د كالج متعلق څه خبرې
وى خو پلار ئې په دې مطمئن نه شه او زر ئې ترينه موبائيل واخستو او

د گلابو مورته ئې ورکړو، څه ورځې پس گلابو د خپلې مور نه په څه چل ټنگۍ موبائيل تر لاسه کړو.

نن کور خالی وه ځکه چې د کور خلق د گلابو د مشر ورور د بنځې د کشر تره په واده کښې شريک وو چې په دې وخت کښې اچانک د گلابو په موبائيل رنگ راغلو گلابو چې په سکرين نظر واچولونو "A.S" پرې ليک وو، گلابو لا هېلو مکمل کړې نه وو چې اسلم ورته شروع شته: "واقعي چې جينې بې وفا وى. دا لا څه کوي چې موبائيل دې هم راپسې بند کړې دى... د مخامخ سترگو بازى وه بس"

اسلم نورې خبرې هم کولې چې گلابو شروع وکړه:

"تا ته څه پته ده مانه مې پلار موبائيل اخستې وو ما باندې ډېرې پابندۍ ولگېدې هلکان خو بختور وى، ته څه خبر ئې چې ستا نه وروستو په ما څه تېريږي. زما د وفانه به خبر شي. زما جانانه!..."

گلابو لا دا خبرې کولې چې د شانه ورته سلمې چې د گلابو سهېلې وه او په عمر کښې د گلابو نه پخه او د کوټلې عقل مېرمن وه، ورته وئيل چې ښه نو ته هم د عشق سمندر کښې ډوبه شوې فام کوه دې کښې ډېر کړنگونه دى خو اول تعليم پوره کړه په خپلو پښو ودرېږه دا ستا د تعليم وخت دى د عشق نه. بيا هلکان ډېر دى چې ستا به تعبدار وى کنه ته به يو غلامه خادمه پاتې شي.

خو گلابو په زړه مضبوط گذار خوړلې وه، هغه د عشق سمندر

کښې داسې بوخت وه چې نه ئې سر خلاصېده او نه پښې.

روزانه د موبائيل قيصو قطارو گلابو او اسلم په يوه آنارې فېصله

کولو مجبوره کړل...

دا ډنډوره لکه د ځنگل د اور پشان په کلې کښې خوره شوه چې

د هغې پېمخې هلک سره گلابو وتلې ده کوم چې د متاثرينو وخت

کښې د هغوی کره مېلمه وه.

د گلابو پلار نن خپل خپلوان راجمع کړل مشوره ئې کوله چې

گلابو په شرمنو وشر مولو ډېر کوز سترگې شو، که تپوس ئې کړې و

نو ازاده جينې وه ورته ورکړې به مو

و، اوس بغير له مرکه ئې څه علاج نيسته.

”يره ازاده جينې وه څه بهانه به جوړه کړو خبره به حل کړو په مرگ به

دا مسئله داسې حل نه شي تور بهر حال تور وي ځله ځان د ملکي او

اسمانی قانون مختورن کوو“ دا ده گلابو تره ووئيل... چې د گلابو

مور ئې مضبوطه مرسته وکړله خو د گلابو پلار په دې خبره لکه د اور

لمبه شته او ووئيل چې د بې غېرتوب خبرې مه کوي. ځان کښې

غېرت پېدا کړي.

”لالا! ټوله غلطی ستا وه، تا دومره ازادی کور کښې جوړه کړې

وه اخر ستا دوست وو څه د وینې رشته خو دې ورسره نه وه کنه ځکه

خو اسلام مونږ ته دا حکم را کوی چې د چا سره هم نکاح کېږي يا

کېدې شي نو پرده ترې واجب ده او تا بيا په کور کښې سنيما هال جوړ

کړې وۀ“

دا د گلابو ترۀ وونیل...--

بهر حال د گلابو پلار د دواړو د قتل فېصله وکړه، د گلابو مشر ورور دا جرتي قاتل سره خبره خلاصه کړه.

د روژې مازیگرې وۀ، روژه ماتې ته لږ وخت پاتې وه، د گلابو د ترۀ زوې، مشر ورور او اجرتي قاتل د گلابو او اسلم د مرگ لپاره د هغوی کلی ته ور سپېدل.

د اطلاع مطابق گلابو او اسلم، د اسلم د ماما کره دېره شوی وو ځکه چې په دې خبره د اسلم پلار ډېر سخت غصه وو او اسلم ئې د کوره ویستلې وۀ چې تا زما د عمر دوست په دېمن بدل کړو. خو د اسلم ماما هم دوی له ډېره فنا ورنکړې شوه اوس اسلم او گلابو کشمیر ته تلې وو.

د گلابو مشر ورور موټر کښې سره اجرتي وسله په لاس د اسلم د ماما کور ته بغیر د خۀ اجازته ور دننه شول، د اسلم ماما مېر ته ناست وۀ قسما قسم د خورا ک خیزونه پیکورې، اچار، چکنینانی او د گورې د شربت نه ډک کلاسونه پراته وو...--

”خبر خو دې چې دو مړه په غصه کښې بغیر له اجازته زما کور ته را داخل شوئ“ دا اسلم ماما اووې، سمدستی پاسېدۀ او خپل ټوپک طرفته ئې منډه کړه چې اچانک پرې اجرتي ډز وکړو او د زړۀ په سر ولگېدۀ، ماشومان چې د روژه ماتې په انتظار له مېزه چار چاپېره

وو په ژړا شول. د اسلم مامی په خپل خاوند ور غورږېده چې ظالم پرې دوه درې ډزې نورې وکړې، بنځه هم د خاوند سره ملګرې شوه او یو ماشوم هم ولګېده، درې واړه حمله ورو منډې کړې موټر ته ورسېدل چې په دې هله ګوله کښې د کلی اکثر خلق سړک ته راغلی وو، خو یو دروژه ماتی وخت وۀ بل د درېم ګړی دومره حوصله هم نه وی چې پردی دښمنی په سر واخلي.

اجرتی قاتل هسې هم ظالم وی هغه ته قتل یو، دوه، سل، څه کار ښکاری، د خلقو ډېره ګڼه جوړه شوه او په موټر راجمع کېدل نو د ګڼې د خورېدو دپاره دې ظالم د کلی په خلقو هم ډزې شروع کړې، موقعې نه خو بچ شول خو چا پکښې نرتوب وکړو او پولیس ته ئې اطلاع ورکړه د پولیس په سمدستی کار وائی او قربانی سره قاتلان په پاتېک گرفتار شول.

کله کله انسان د حیوانیت حدونه هم پار کړی، د یوې جزباتی فېصلې له کبله که یو خوا درې بې ګناه مړی وشول او لس کسان درېم ګړی کلی وال ژوبل شول نو بل خوا د دوه خاندانو نو تعلقات د دوستی نه په دښمنی بدل شول.

کلی والو دروژه ماتی قسما قسم خیزونه د خوراک په عرض کورونو ته راوړی وو او زنانو رنگ رنگ پخلی تیار کړی په میزونو او درستخوانو اېښلی وو خو د خونړی مابښام له وجې نن ماشومانو هم د شربتونو غوښتنه نه کوله.

د الله بنده

د ماسپڅين نمونځ کښې شريک يو نا اشنا سپين روږه چې
قراقری ټوپي ئې په سر وه او قيمتي واسکت ئې اغوستې وه په
مخکښې صف کښې خلقو ته مخامخ شئ:

”زه سوالگره نه يم. يو کاروباری سره يم او دا مې پته ده.
دلته د پير بابا زیارت له راغلي وم چې چارانه چېب ووهه“

دې سرې د شناختی کارډ نقل هم وځلاوه او مونځ گذارو ته ئې
خپل چېب هم وښوه چې په بله کټ شوه وه چې بيا ئې په رعب ناک
انداز کښې ووي:

”ما له صرف څلور نیم سوه روپۍ يو کس راکړی زه به ئې ورله
په ډاک واپس کړم چې زه پرې خپل کلی ته ورسم“

مونږ. سنت وکړه او بيا مو د فضائلو تعلیم شروع کړه چې هغه
راسره هم تعلیم ته کېښناسته. خلقو ښه پوره امداد وکړه. ما خوا
کښې ناست گل شیرین لالا ته ووي:

” لالا ! د خبرات ښه موقع ده. دا لاروې دې دوی ته قرآن

کښې ابن سیل وائی.

زمونږ. د کلی خلق ډېر زړه سواندې دې، هغه دې الله خوشحاله
کړی زر ئې د چېب نه زرگون راوبسته او هغه له ئې ورکړه، هغه سرې

مونږ له خپله پته هم راکړه او ما وليکله:

”عبدالله ولد عبدالرحمان سکتير ادم نگر گلی نمبر ۲ مانسهره“

هغه مونږ ته ډېرې خوږې خوږې خبرې هم د تعلیم نه پس

شروع کړې او دا ئې هم مونږ ته ووي:

”ما هم تبليغ کښې چله لگولې ده او حاجی عبدالوهاب صېب

هم پېژنم“ مونږ نور هم زیات خوشحاله شو. یو ملگری چامې راوړله

او مونږ جومات کې وڅښله. مونږ ورته د شپې بڼه کلک ست هم

وکړو خو په ډېره مننه ئې ز مونږ نه اجازت واخستلو او د جومات نه

ووتلو. په تلو تلو کښې ئې دا ووي:

”هفته پس به تاسو ته په ډاکخانه دا زر روپۍ واپس کړم“

ما چې یوه میاشت وروستو د گل شیرین لالا نه تپوس وکړه چې

هغه عبدالله پېسې واپس کړې؟ نو هغه په ”نه“ کښې جواب راکړه.

ما چې د عبدالله ولد عبدالرحمان په پته سوچ وکړو نو هغه

صحيح وه، خو ما پکښې غلطی کړې وه ځکه چې هغه د الله بنده د ادم

نگر نه بلکې د ”عدم نگر“ وه.

شخړه

د جُمعې مبارکه ورځ وه د مانځه نه مخکېنې مې نوکونه پرېکړې وو، د غسل نه پس مې پاکې جامې واغوستې د رامېل خوشبو مې پرې او مېنله او نېغ جومات ته روانېدم چې مور مې راته د روټۍ خوړلو وويې خو ما ورته ووييل چې د مانځه نه پس.

جومات ته مشران سم د بانگه سره روان وو څوک د بانگ نه مخکېنې په مخکېنې صفونو کېنې ناست وو چا ذکر کولو چا نفلونه، وائي چې د جُمعې په ورځ څو مړه وختي جومات ته لاړې دو مړه ثواب زيات وي.

څنگه چې د جُمعې مونځ وشه نو سلام جار باسلو سره خلقو د جومات نه منډې کړې، زه اکثر د جُمعې سنت کور کوم وائي چې دې کېنې هم ډېر ثواب دى، زه چې د جومات د گېټ نه وتلم نو حق حېران پاتې شوم چې ټول خلق په يو طرف روان وو لکه چې د خبرات ئې اورېدلې وي، څوک د چا نه تپوس نه کوى خو بس په منډه گړندى گړندى روان دى.

ما ووييل خبرات خو ځکه نه دى چې خلق په منډه دى او که د سنت په کور کېنې د ادا کولو د ثواب په نيت روان وي نو بيا ټول يو

طرف څنگه روان دی؟ خبر زه جومات ته په ستنه شوم زر خلور رکته
سنت مې وکړل او کلیوالو په طرف روان شوم.
دکلی مضافاتو قبلي اړخ ته چې مې اوکتل نو څه نا اشنا گڼه جمع وه د
کلی بابا نه مې صرف دو مړه واړېدل چې دې کوز سرو ته مونږ. بڼه
وئيلې وه چې دا وسلې مسلې مه گرځوئ خو څه د دولت نشه وه او
څه د دنیا حرص.

زه هم د کلي بابا په پل شا ته روان ووم مخکې کېدې ترې
ځکه نه شوم چې گلې بابا سم ټوپکې نظری وو د چا خبره چې کانی به
نې چول، په دې کېنې موقعې ته ورسېدو د فقیرې بابا کورنه مې د بنځو
ژړاگانې تر غوړو شوې، پېښه ناڅاپي راغلې وه او هسې هم په غم
بنادی گڼه گونډه کېنې د پردې څه خاص اهتمام نه وى، بل زما عمر هم
کچه وه نو سیدها د فقیرې بابا کره وردننه شوم خو د بنځو ډېر بهیر وه
په دې وجه په بل طرف د کوتې د شا نه د نورو خلقو سره په بلی
اودرېدل، هره نا اشنا پېښه انسان کېنې تجسس پیدا کوی، څه گورم
چې فقیر بابا سره د خپلو ځلمی ځوئ په کتونو کېنې مړه پراته
دی، د کتونو نه وینه هم بهېدله چغې سورې وې د چا خبره سم قیامت
وه چې په دې کېنې پولیس راغلل، مونږ هم د پولیسو خواته روان شو،
د فقیرې بابا بڼې نه ئې بیان واخستو چې بیا پټې طرفته روان شو،
مونږ پسې شا ته د غولۍ په شکل کېنې روان وو چې پټی ته مې نظر
شه نو ټول کلیوال موجود وو خو هر سره وار خطا او اوتر اوتر وه.

ما چې خپل همزولى عمر او قمر ولېدل نو زر د هغوى خوا ته ور غلم چې يوې ژاړې ته ولاړ وو او په انساني وينه توښېدو او د گل داد كاكا د مزغو په يوخوا بل خوا په مزكه ارتاؤېدو باندې ئې افسوس كولو، زه چې ور نژدې شوم نو د موقعې مناسبت سره مې ورسره عليک سليک هم ونه كړه ځكه چې د هغوى طبيعت څه ډېر ناسازه معلومېده، په دې كېنې تهانېدار صېب ز مونږ خواته راغلو او وينه، مازغه ئې د موقعې نه په كاشو غه كېنې سره د خاورو اوچت كړه او بيا ئې پيټه را وخسته او څه قدمونه ئې اخستل لكه چې څوك د چا زمكه كچ كوى، ما چې د قمر نه تپوس وكړو نو ووييل چې دا د مرگ د ځائې نقشه جوړوى چې بيا به پرې جج صېب فېصله كوى.

بل خوا هم دوه تنه پلار او ځوئى په موقعه د ژاړې سره نژدې مړه پراته وو او دوى وارثان لا موقعې ته نه وورا رسېدلى.

تهانېدار صېب جوړ ډېر ايماندار وه ځكه چې كله مازيگر بانگ وشه نو تهانېدار صېب د جانماز غوښتنه وكړه، ما د عمر او قمر نه تپوس وكړو:

”د دوى په څه وه جگړه وه؟“

”په پله“

”اوس هغه شخړه د ټوپك په كولى ختمه ؟؟؟“

الله والا

مولوى صېب چې د مازيگر مانځه له جومات راغلو او د جومات په گوټ كېنې مكنې صف ته مخامخ ئې بسترې ولېدې نو بيا ئې په سترگو خړه راغله:

”يره دې خلقو هم سم تنگول راخستې دى، زمونږ كارو بار ئې په ټپه كړواو د مشرۍ ځاى ئې را نه هم قبضه كړو خو خبر روژه ده... زما نه د دې لارو څوك تپوس كولې شى؟؟؟“

ماښام مولوى صېب ځان سره دوى له د خپلې لنگې مېنې ماسته هم راوړل او ډېر په مينه ئې ورته ووييل:

”د دې باړۍ سر ته زما كور دى كه څه ضرورت وى نو تابعدار يم... مېنه مې لنگه ده“

خو په دې اورېدو سره يو مقتدى ور نږدې شه:

مولوى صېب دا خلق خو ستاسو ډېر بدى شه، دومره مينه مو ورس ره څنگه پېدا شوه؟“

”يره دا مسافر الله والا خلق دى او دوى باندې خبرو خېرات هم كيږي او د دوى ته قرآن كېنې ابن سبيل وائي“

زما هم دا خيال وه چي دا خلق بي زره مخلوق دے بس د خدائے
رسول او قبر اخرت خبري کوي، چا نه خٺه غواړي نه۔۔ او دا
پېغمبري مشن هم دے، بل پېغمبر خو نه راځي۔۔ هم دوي مونږ ته د
اخرت خبره تازه کوي

ماسخوتن چي مولوي صېب تراؤو له راغلو نو دځان سره ئې د
حلوه ډک دېچکے هم راوړه چي د جومات امير صېب ولېده نو زر ئې
ور منده ئې کره او پخپله ئې ترې واخسته:

”يره جي تاسو دومره تکليف ولي وکړه“

”دا خٺه تکليف دے۔۔ تاسو د الله تعاليٰ مېلمانئ ئې۔۔ خو اوس د
تراؤو وخت دے ورو ستو ئې ټول ملگري وځوري“
”تيهک ده جي“

امير صېب د خدمت ملگرو ته و وئيل چي دا سنځال کېږدئ د
تراؤو نه ورو ستو چي خلق خواره شي نو وبه ئې خورو۔
کله چي د تراؤو نه ورو ستو يو ملگري د دېچکي خواله راغلو
نووه ئې کتل چي حلوه کښي پېشو پښي وهلي وې، امير صېب له
راغلو چي حلوه خو پېشو جوته کړې ده، بعضي ملگرو وئيل چي
دغه جوته ځائې ترېنه لرې کړئ نور به وځورو ځکه چي مولوي صېب
اکرام کړي دے،

خو مشورہ پہ دے خبرہ وشوہ چے دا چرتہ صفا خائے کبئی اتاؤ کری،
دوہ ملگری د دے د اراتاؤ هلو دپارہ جُمات نہ وتل یو ووتیل:

”دلته پہ شنو بوتو به ئے اراتاؤہ کرو“

”نہ۔۔ نہ۔۔ دا مولوی صہب پتے دے، دلته اتاؤ هل مناسب نہ دی،

چرتہ سپو، پشوگانو ته اراتاؤ هل پکار دی، چے ثواب مووشی“

پہ دے کبئی مہینی دوی وُلیدل نو وپنرل، د مہینی پہ اواز دوی د

مہینی خوالہ را غل او پہ اخور کبئی ئے ورتہ دہچکے تش کرو، مہینی

بنہ پہ مینہ مینہ وُخوړلہ۔۔

سحر چے مولوی صہب جُمات ته را غلو نو حق حبران پاتے

شہ، چے تبلیغیان لس پہ لس ژوندی وُہ خو کلہ چے د مانحہ نہ پس د

مہینی لشلو لپارہ دکورہ بهر باری ته را غلو مو مہینہ مرہ پرتہ وہ۔۔

د بونپر (بر) او یا (70) سر خیالان

نمبر مد	نوم او کلے
۱۔ مشہور ولی	سید علی ترمذی (پیر بابا)
۲۔ لیکوال عالم نقاد	اخوند دروہزہ بابا
۳۔ عالم شاعر	مولانا اخوند کریم داد بابا
۴۔ تبلیغی امیر	مولانا غلام محمد تور ورسک ۵۔
برہنگہ نیر	بختی روان خان (توپی جگری)
۶۔ کرنل	شاہ جہان خان (رہگا)
۷۔ ڈرائیور وائسرائے ہند	مہتاب خان پدر عمر داد (جوڑ)
۸۔ پروفیسر ڈاکٹر سرجن	سید سلطان (نواگی)
۹۔ لہدی ڈاکٹر	زاہدہ (سورا)
۹۔ پروفیسر	حمید الرحمن (کلپانی)
۱۰۔ پرنسپل	جمال اللہ (طوطالی)
۱۱۔ ہیڈ ماسٹر	عثمان شاہ منور، بشیر خان (کپانی)
۱۲۔ ہیڈ مسٹرپس	مہمونہ (بگرہ)
۱۳۔ زنانہ لپکچرار	نشاط عزیز (باجکتہ)
۱۴۔ بہر ستر	گوہر علی خان (ڈگر)
۱۵۔ اتارنی جنرل II	بدیع الزمان خان اہلوکپت (چھروپی)
۱۶۔ وکیل	عبدالشکور (ایلی)
۱۷۔ SP (رہنگر)	صاحب زادہ (کلیاری)

- ۱۸- SP (کمپشن) اقبال خان (ڈگر)
- ۱۹- SP (تفتیش) ظاہر شاہ خان (دیوانہ بابا)
- ۲۰- DSP شہر عمر خان (خانانو ڈھیری)
- ۲۱- MPA عبدالرؤف خان (ڈگر)
- ۲۲- ممبر مجلس شوریٰ مرکزی سید کریم خان (باجکتہ)
- ۲۳- ممبر مجلس شوریٰ صوبائی امیر نواب خان (کلپانی)
- ۲۴- سپیکر صوبائی اسمبلی بخت جہان خان (تورورسک)
- ۲۵- جج احسان الحق (تورورسک)
- ۲۶- انجینیئر (سول) سید حضرت یوسف (نواگی)
- ۲۷- انجینیئر واپدا فدا محمد خان (کلپانی)
- ۲۸- انجینیئر فون سردار علی باچہ (پاچا کلے)
- ۲۹- انجینیئر ریدیو صابر خان (ایلی)
- ۳۰- مجسٹریٹ (لائر) عزیز اللہ خان (باجکتہ)
- ۳۱- مجسٹریٹ (اکلاس) سلطنت خان (بلو خان)
- ۳۲- جرنلسٹ/نمائندہ BBC بہروز خان (بلو خان)
- ۳۳- نمائندہ اخبار/BBC محب الحق (بھائی کلے)
- ۳۴- TV کمپئر زمرود خان بونہرے (سلطانوس)
- ۳۵- ریدیو کمپئر رحمان بونہرے (پولاندہ)
- ۳۶- TV رپورٹر شوکت علی (دیوانہ بابا)
- ۳۷- DEO حبیب اللہ خان (ڈاگی)

- MS-۳۸ سید ظفر علی باچا (نواکی)
- ۳۹۔ صوبائی وزیر محمد کریم بابک (طوطالی)
- ۴۰۔ مشیر / ناظم اعلیٰ سرزمین خان (چنار)
- ۴۱۔ سیاسی قیدی شاعر شمس بونہرے اہلوکپت
- ۴۲۔ تعمیراتو ہنر مند عابد استاذ (نومے گلے)
- ۴۳۔ عرائض نویس مولوی عبدالرحیم (ڈگر)
- ۴۴۔ ترانسپورٹر ادیم نانا (جوہ)
- ۴۵۔ سرکاری وکیل عبدالمتین خان (باجکپتہ)
- ۴۶۔ سپرنٹنڈنٹ عدلیہ شاروان خان (باجکپتہ)
- ۴۷۔ سپرنٹنڈنٹ انتظامیہ ولایت شاہ خان (امنور)
- ۴۹۔ سٹینو گرافر موسیٰ گل گل (بھایی گلے)
- ۵۰۔ ممبر اسمبلی مغربی پاکستان سکندر شاہ باچا (ملکا)
- ۵۲۔ ممبر مجلس شوریٰ یعقوب خان (ڈگر)
- ۵۳۔ پتواری امیز خان (کلیاری)
- ۵۴۔ مشر جمعیت العلماء اسلام مولوی عزیز الرحمان (ایلی)
- ۵۵۔ MNA / مشر جماعت اسلامی حاجی فضل رازق (چینہ)
- ۵۶۔ مشر عوامی نیشنل پارٹی عبدالمتین خان (مخرنی)
- ۵۷۔ مشر پیپلز پارٹی سید رحیم زادہ (تخت بند)
- ۵۸۔ مشر مسلم لیگ محمود خان (چنار)

- ۵۹۔ مشر تحریک انصاف
امیر الامان خان (کلپانی)
- ۶۰۔ مشر عوامی پارٹی پاکستان
فانوس گجر (ریال)
- ۶۱۔ حاکم بونہر
شہر بہادر خان (ایلی)
- ۶۲۔ کپتان
شمشی خان (ایلی)
- ۶۳۔ صوبہ دار مہاجر
سکندر خان (ملک پور)
- ۶۴۔ انتہلی جنس بیورو I.B.
جہانزب خان اہلوکھٹ (بگرہ)
- ۶۵۔ MNA (اقلیت)
گیان سنگھ (پاچاکلی)
- ۶۶۔ خان بہادر بونہر
سعد اللہ خان (باجکتہ)
- ۶۷۔ نیوز پبلشرز
ممتاز احمد صادق
- ۶۸۔ علاقہ قاضی انتظامیہ
مو من خان (جوڑ)
- ۶۹۔ وفاقی وزیر مملکت
استقبال خان (باجکتہ)
- ۷۰۔ کالم نویس
شاگر بونہر (باجکتہ)

ز مونيز د كلي دېرش (30) سر خېلان

- ۱- مفتي مولانا شفيق الرحمان
- ۲- عالم قاضي عبدالملك
- ۳- حافظ حافظ عبدالقيوم
- ۴- مبلغ عالم مولانا فقير محمد
- ۵- تبليغي امير محمد خان
- ۶- PTC مدرس هدايت الرحمان
- ۷- كلرك عتيق الرحمان
- ۸- پوليس اسماعيل
- ۹- د قدرتي قابليت خبشن مياں مظفر شاه
- ۱۰- ډاكټر الوپتېك عمر زرين
- ۱۱- ډاكټر هو ميوپتېك نورالامين
- ۱۲- قلمكار حافظ عبدالباقي عابد
- ۱۳- زكوات چنرمين شاه خېله بابا
- ۱۴- ممبر يونين كونسيل محمد حسن
- ۱۵- سرگرم غږې مسلم ليگ سردار خان عرف سواتر
- ۱۶- سرگرم غږې جماعت اسلامي عبدالغفور
- ۱۷- سرگرم غږې ANP ملك عبدالله خان
- ۱۸- سرگرم غږې PPPP قريش خان

- ۱۹۔ سرگرم غریب جمیعت العلماء مولانا فقیر محمد
 ۲۰۔ سرگرم غریب تحریک انصاف شاہ نسیم خان
 ۲۱۔ تپہکدار حاجی رحیم زادہ
 ۲۲۔ سی مین احتشام الحق
 ۲۳۔ لائین مین واپہا شہر محمد خان
 ۲۴۔ فار سٹ گارڈ سعید الرحمن
 ۲۵۔ ڈائیور عبداللہ شاہ
 ۲۶۔ بانی پبلک سکول شاد علی خان
 ۲۷۔ لیبارتی تپکنیشن سلطان سید باچا
 ۲۹۔ مپہیکل تپکنیشن موہن لعل
 ۳۰۔ د انگلستان سپلانے ڈاکٹر شاہ وکیل خان

